

PYHÄJOKI

Pyhäjoen kunnan Tilinpäätös 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024
Tarkastuslautakunta
Valtuusto 5.6.2024

1	Tilinpäätössäännökset	1
1.1	Tilinpäätöksen laadintaa koskevat säännökset	1
1.2	Tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet	1
1.3	Tilinpäätöksen tarkastaminen ja hyväksyminen, julkistaminen sekä säilyttäminen	2
2	Tilinpäätösasiakirjat	2
2.1	Tilinpäätös	2
2.2	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	3
3	Toimintakertomus	3
3.1	Toimintakertomusta koskevat säännökset	3
3.2	Olennaiset tapahtumat Pyhäjoen kunnan toiminnassa ja taloudessa	4
3.2.1	Kunnanjohtajan katsaus	4
3.2.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
3.2.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
3.2.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
3.2.5	Kunnan henkilöstö	15
3.2.6	Ympäristöasiat	16
3.2.7	Muut ei-taloudelliset asiat	16
3.2.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
3.2.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	18
3.3	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	19
3.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	20
3.4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
3.4.2	Toiminnan rahoitus	22
3.5	Rahoitusasema ja sen muutokset	24
3.6	Kokonaistulot ja -menot	27
3.7.	Kuntakonsernin toiminta ja talous	28
3.7.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä	28
3.7.2	Konsernin toiminnan ohjaus	28
3.7.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	29
3.7.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	33
3.7.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
3.7.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	34
3.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	38
3.8.1	Asiaa koskeva sääntely	38
3.8.2	Tilikauden tuloksen käsittely	38
3.8.3	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	38
4	Talousarvion toteutuminen	38
4.1	Seurantaa koskeva sääntely	38
4.2	Tavoitteiden toteutuminen	39
4.3	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	39
4.3.1	Käyttötalouden toteutuminen	39
4.3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	89
4.3.3	Investointien toteutuminen / ed. vuosien käyttö	91
4.3.4	Rahoitusosan toteutuminen	94
4.3.5	Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	95
5	Tilinpäätöslaskelmat	97
5.1	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	97

5.2	Tuloslaskelma 1.1.2023 - 31.12.2023	97
5.3	Rahoituslaskelma 1.1.2023 - 31.12.2023	98
5.4	Tase 1.1.2023 - 31.12.2023	99
5.5	Konsernilaskelmat 1.1.2023 - 31.12.2023	101
5.5.1	Konsernituloslaskelma	101
5.5.2	Konsernin rahoituslaskelma	102
5.5.3	Konsernitase	103
6	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	104
6.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	104
6.1.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	104
6.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	105
6.3	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	106
7	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	107
7.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	107
7.2	Verotulojen erittely	107
7.3	Valtionosuuksien erittely	108
7.4	Palvelujen ostojen erittely	108
7.5	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	108
7.6	Pakollisten varausten muutokset	110
7.7	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	110
7.8	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	110
7.9	Korkosaamiset pääomalainoista	110
8	Tasetta koskevat liitetiedot	111
8.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	111
8.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	114
9	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	116
9.1	Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma	116
9.2	Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	116
9.3	Muut vastuusitoumukset	116
10	Ympäristöasiat	116
11	Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	117
11.1	Henkilöstön lukumäärä	117
11.2	Henkilöstökulut	117
11.3	Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistyksille tilitetty luottamushenkilömaksut	117
11.4	Tilintarkastajan palkkiot	117
11.5	Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet	117
12	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista v. 2023	118
	Tilinpäätöksen allekirjoitus	119
	Tilinpäätösmerkintä	119

1 Tilinpäätössäännökset

1.1 Tilinpäätöksen laadintaa koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain sekä sovelletaan kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §). Myös konsernitilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia (KuntaL 114 §). Kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista on lisäksi annettu erillinen asetus (525/2020)

Tilinpäätöksen sisältö

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisiin kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Tilinpäätöksen laadinta ja allekirjoittaminen

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä (KuntaL 113.1 §)

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Oikean ja riittävän kuvan antaminen

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti (KuntaL 113 §).

1.2 Tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet

Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan mm. seuraavia periaatteita:

- olennaisuuden periaate
- muut yleiset tilinpäätösperiaatteet
- jatkuvuuden periaate
- johdonmukaisuus menettelytavoissa tilikaudesta toiseen
- sisältöpainotteisuus

- varovaisuuden periaate
- tasejatkuvuuden periaate
- suoriteperusteisuus
- erillisarvostusta koskeva periaate
- netottamiskielto

1.3 Tilinpäätöksen tarkastaminen ja hyväksyminen, julkistaminen sekä säilyttäminen

Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös siihen liittyvine asiakirjoihin ja allekirjoituksiin tilintarkastajan tarkastettavaksi.

Tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava päättyneen tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös ja luovutettava tarkastuslautakunnalle valtuustolle osoitettu tilintarkastuskertomus. Kertomukseen sisältyy lausunto siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus (Kuntal 123.1 §, 125.1 §).

Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös viimeistään tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä (Kuntal 113.1 §).

Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia sen jälkeen, kun kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen (Julkl 6 § 2 k.)

Kunnan tilinpäätös on säilytettävä pysyvästi paperimuodossa tai sähköisessä muodossa.

2 Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätösaineiston muodostavat tilinpäätös ja sitä varmentavat asiakirjat (KPL 3:13 §). Tilinpäätöksen käsittelyyn liittyvät lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

2.1 Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun.

Tilikauden tuloksen ja toiminnan rahoituksen tarkastelu esitetään tulos- ja rahoituslaskelman avulla. Rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset käyvät ilmi kunnan taseesta, konsernitaseesta, rahoituslaskelmasta ja konsernin rahoituslaskelmasta. Kokonaistarkasteluun kuuluvat myös hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Talousarvion toteutumisvertailu on tärkeä osa kunnan tilinpäätöstä.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomuksen ja arviointikertomuksen tulee olla saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

2.2 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolauslautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa.

3 Toimintakertomus

3.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

3.2 Olennaiset tapahtumat Pyhäjoen kunnan toiminnassa ja taloudessa

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Ukrainassa ja Gazassa soditaan, inhimillinen kärsimys on sanoin kuvaamaton. Sotien vaikutukset ulottavat muidenkin yhteiskuntien toimintaan ja talouteen, myös Suomeen: inflaatio kiihtyi, korot nousivat ja Suomi liittyi Pohjois-Atlantin puolustusliittoon.

Kun maailmalta kantautuu huonoja uutisia, tarvitsemme toivoa ja luottamusta siihen, että kaikki kääntyy vielä paremmaksi. Vaikka emme yksittäisinä ihmisinä ja pienenä kansana voi suuresti vaikuttaa maailman epäkohtiin, voimme rakentaa parempaa maailmaa "omalla tontillamme" ja sisältä päin, luottaen siihen, että hyvä kyllä leviää. Oma lähipiiri ja oma kuntamme onkin se ensisijainen vaikutuspaikkamme. Miltä näyttää kotikuntamme tänään?

Vaikka Hanhikiven ydinvoimahankkeen pysähtyminen on heikentänyt voimakkaasti paikallistalouden toimintamahdollisuuksia, on toivo kuitenkin vahvasti viriämässä: Pohjois-Pohjanmaan Liiton myöntämällä AKKE-rahoituksella kunta on teettänyt selvityksen Hanhikiven tulevaisuuden mahdollisuuksia puhtaana ja vakaan energian tuotannossa. AFRY:n tekemä selvitys vahvistaa sen, että ydinvoima on edelleen relevantti tapa tuottaa puhdasta sähköä. Hanhikivi tarvitsee nyt uudet omistajat ja uuden laitostoimittajan ja viime vuonna Fennovoima onkin ilmoittanut, että se alkaa valmistella Hanhikiven ydinvoimalaitosalueen myyntiä. Fennovoima keskittyy jatkossa välimiesoikeudessa tapahtuvaan oikeudenkäyntiin venäläistä laitostoimittajaa Rosatomia vastaan.

Tuulivoimarakentaminen on jatkunut vahvana. Pyhäjoen kunnassa on nyt 114 tuulivoimalaa, joiden yhteenlaskettu nimellisteho on 548 MWH. Viimeksi on valmistunut Karhunevankaan tuulipuisto, joka aloitti sähköntuotannon viime vuonna. Suunnitteilla on uusia tuulivoimahankkeita sekä maalle että merelle, erityisen merkittävä on Metsähallituksen ns. Ebba-merituulipuistohanke. Uusiutuvista energiamuodosta uutena avauksena on aurinkoenergian hyödyntäminen: kunta on solminut merkittävän maanvuokrasopimuksen ranskalaisen Neoen Oy:n kanssa. Yhtiö kehittää turvetuotantokäytöstä poistuvalla Leivinnevan turvetuotantoalueella aurinkovoimalahanketta.

Hyvinvoiva Pyhäjoki -hanketta edistettiin Koulu 2022 -hankkeen loppuun saattamisella: liikuntahalli valmistui ja lähiliikuntapaikan rakentaminenkin on lähes valmis. Uusi Saaren koulu ja liikuntahalli on osoittautunut toimivaksi. Urheilukenttä sai tekonurmen ja toivottavasti se on hintansa arvoinen. Hoiva 2025 -hankkeen eteni rivakasti ikäihmisten palveluasumisen osalta, kun ARA teki viime vuoden lopussa niiden rakentamista koskevan positiivisen rahoituspäätöksen. Vammaisten palveluasumista koskeva hanke sen sijaan jouduttiin keskeyttämään Pohteen linjausten seurauksena. Nyt vietään eteenpäin myös uuden sosiaali- ja terveyskeskuksen tilojen esisuunnittelua.

Vetovoimainen Pyhäjoki selvisi haasteellisesta vuodesta kohtuullisen hyvin, mm. työpaikkaomavaraisuus säilyi hyvällä tasolla. Kunnan elinvoiman kannalta on erittäin tärkeää palvella yrittäjiä hyvin ja auttaa yrityksiä menestymään. Ilman uusia työpaikkoja ja menestyviä yrityksiä ei ole veto-voimaista kuntaakaan: siksi vuoden toisella puoliskolla aloitettiin uuden elinvoimajohtajan rekrytointi. Elinvoimaiseen kuntaan kuuluvat myös tyytyväiset asukkaat. Kotikunta Pyhäjoki -kampanja vaikutti positiivisesti etenkin lapsiperheisiin ja nuoriin ja tyytyväisinä ovat kuntalaiset ottaneet vastaan myös maksuttoman varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidontuen kuntalisän ja opintoavustuksen.

Vastuullinen Pyhäjoki – tavoite edistyi hyvin: kunnan talous kehittyi suotuisasti ja asukkaiden verorasitusta voitiin hiukan keventää. Vuosi oli ensimmäinen ilman sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvelvollisuutta, myös palo- ja pelastustoimi siirtyi Hyvinvointialueelle. Käyttötalouden osalta menotalous pysyi talousarviossa sivistystoimen poikkeamaa lukuun ottamatta. Yllätyksen tuotti korkomenojen voimakas lisääntyminen sekä työttömyyden hoidon kustannukset. Tulotaloudessa kaikki verolajit ylittivät talousarvion ja erityisesti kiinteistöveron tuotto oli hyvä. Raahen seudun kuntayhtymän viimeinen tilikausi ja kuntayhtymän purkaminen meni maaliin suuren alaskirjauksen saattamana. Omaisuutta luovutettiin alle tasearvon, jonka seurauksena Pyhäjoen kunnan omaisuutta Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä alas kirjattiin 638.358 euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätös oli hyvä ja vuosikate nousi 4.981.645 euroon. Vuosikatteella voitiin maksaa kaikki vuoden aikana tehdyt investoinnit ja lyhentää vierasta pääomaa 1.600.000 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui 3.097.834 euroa. Tulos antaa mahdollisuuden tehdä 3.000.000 euron investointivarauksen Hoiva 2025 -hankkeen toteuttamiseen.

Kunnan tase on kunnossa ja se vahvistui edelleen tilikaudella 2023. Pyhäjoen kunnalla on kumulatiivista ylijäämää vuoden lopussa 15.390.259 euroa, lainaa rahalaitoksilta 6.900.000 euroa ja rahavaroja 8.090.681 euroa.

Kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien työskentely on sujunut hyvin ja kuntalaisten parasta katsoen. Haluan lausua kaikille parhaimmat kiitokset. Kunnan asukkaat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä palveluihin ja yhteistyö kunnan asukkaiden kanssa on sujunut hyvin. Kunnan työntekijöiden työtyytyväisyys on myös hyvällä tasolla ja iloinen asia on myös se, että henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi aikaisemmasta. Yhdessä onnistuminen ja Pyhäjoki-puolueen edistäminen on iloinen asia. Kunnan viran- ja toimenhaltijat ovat onnistuneet kiitettävästi ja ansaitsevat parhaimmat kiitokset.

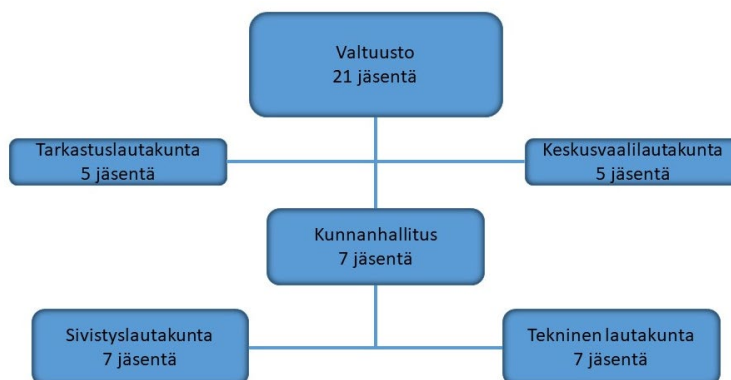
Pyhäjoella 17.3.2024

Matti Soronen
kunnanjohtaja

3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Pyhäjoen kunnan luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio

Hallintorakenne 1.1.2017 alkaen

Pyhäjoen kunnan virasto-organisaatio 1.1.2011 alkaen

Pyhäjoen valtuusto v. 2021–2025 (21 valtuutettua)

Valtuusto kokoontui 10 kertaa vuonna 2023. Jäsenten osallistuminen kokouksiin on ilmoitettu alla nimen jälkeen sulkeissa.

Valtuuston puheenjohtaja: Rantanen Niko (9)
 Valtuuston I varapuheenjohtaja: Sirkka Janne (10)
 Valtuuston II varapuheenjohtaja: Flink Eija (10)

Anttila Paula (10)	Nousiainen Matti (8)
Impola Anja (10)	Peltoniemi Raino (10)
Impola Risto (6)	Salmivuori-Väänänen Kaisa (10)
Kestilä Saara (10)	Sarpola Tuula (10)
Koskela Mikko (10)	Takala Jyrki (10)
Mattila Olli (5)	Tornberg Antti (10)
Mustakallio Saara (10)	Vehkala Antero (9)
Niemelä Päivi (9)	Viinamäki Kyösti (9)
Niemi Tero (8)	Virkkunen Mauri (9)

Poliittiset voimasuhteet

Suomen Keskusta	13 valtuutettua
Vasemmistoliitto	3 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus	2 valtuutettua
Perussuomalaiset	3 valtuutettu

Pyhäjoen kunnanhallitus 2021–2025

Kunnanhallitus kokoontui 23 kertaa vuonna 2023. Jäsenten osallistuminen kokouksiin on ilmoitettu alla nimen jälkeen sulkeissa.

Pj.	Tornberg Antti (22)	henkilökohtainen varajäsen
Varapj.	Anttila Paula (22)	Mattila Olli (1)
	Kestilä Saara (21)	Impola Anja (1)
	Mustakallio Saara (22)	Niemelä Päivi (2)
	Peltoniemi Raino (21)	Nousiainen Matti (1)
	Takala Jyrki (22)	Salmivuori-Väänänen Kaisa (2)
	Virkkunen Mauri (23)	Impola Risto (1)
		Niemi Tero

Poliittiset voimasuhteet

Suomen Keskusta	4 jäsentä
Kansallinen Kokoomus	1 jäsen
Vasemmistoliitto	1 jäsen
Perussuomalaiset	1 jäsen

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja Matti Soronen.

Muut toimielimet:**Toimikausi 2021–2025**Valtuuston vaalilautakunta (5):

Pj.	Sarpola Tuula
Varapj.	Peltoniemi Raino
	Flink Eija
	Impola Risto
	Virkkunen Mauri

Tarkastuslautakunta (5):

Pj.	Vehkala Antero
Varapj.	Sarpola Tuula
	Salminen Heikki
	Sarpola Päivi
	Viinämäki Kyösti

Keskusvaalilautakunta (5):

Pj.	Luoto Pasi
Varapj.	Koivusipilä Hannu
	Keskitalo Heidi
	Lintunen Pirkko
	Peltoniemi Olli

Sivistyslautakunta (7):

Pj.	Niemelä Päivi
Varapj.	Mattila Olli
	Flink Eija
	Salmivuori-Väänänen Kaisa
	Sirkka Janne
	Typpö Saara
	Vehkala Antero

Tekninen lautakunta (7):

Pj.	Koskela Mikko
Varapj.	Impola Anja
	Impola Risto
	Keskitalo Marianne
	Kestilä Saara
	Luoto Jari
	Niemi Tero

Tilivelvollisia ovat valtuutettuja lukuun ottamatta toimielimien jäsenet ja seuraavat viran- ja toimenhaltijat:

Hallinto-, elinkeino- ja perusturvapalvelut:

- kunnanjohtaja
- elinvoimajohtaja
- talous- ja hallintopäällikkö

Sivistyspalvelut:

- sivistysjohtaja
- varhaiskasvatusjohtaja
- rehtorit ja koulujen johtajat
- kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
- liikunnanohjaaja
- nuoriso-ohjaaja

Tekniset palvelut:

- tekninen johtaja
- kiinteistöpäällikkö
- projekti-insinööri, lämpölaitejohtaja
- johtava rakennustarkastaja

3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalous

Kuntaliiton tiedotteen 6.2.2024 mukaan kuntatalous asettui tasapainoon vuonna 2023 ja vuoden 2023 tulos selittyi soteuudistuksen poikkeuserillä.

Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon.

Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätös-analyysistä vuodelta 2023.

Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu siis nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurola. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruiseksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä perä takaisin valtiolle lähivuosina.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin. Markkinakorkojen ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle.

Työllisyys

Joulukuun 2023 työllisyyskatsauksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston alueella oli joulukuun lopussa 24.000 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 3.400 (+16 %) työtöntä enemmän kuin vuosi sitten ja 2.900 enemmän kuin marraskuussa.

Työttömistä työnhakijoista kokonaikaisesti lomautettuja oli 3.900, mikä on noin 1.300 enemmän kuin marraskuussa ja 1.500 (+64 %) enemmän kuin vuoden 2022 joulukuussa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan alueella 12,6 % ja koko maassa 11,2 %. Työttömyysaste vaihteli maakunnassa Reisjärven 6,4 %:n ja Pudasjärven 17,6 %:n välillä.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston alueella ilmoitettiin joulukuussa avoimeksi kaikkiaan 2.800 uutta työpaikkaa. Uusien avoimien työpaikkojen määrä oli noin 3.800 (-57 %) vähemmän kuin vuosi sitten joulukuussa ja 370 vähemmän kuin marraskuussa.

Joulukuun lopun aktivointiaste oli Pohjois-Pohjanmaalla 23,3 % ja aktivointiasteeseen laskettavien palveluiden piirissä oli 7.300 henkilöä. Aktivointiaste laski vuoden 2022 joulukuusta -2,3 %.

Raahen seutukunnan väestön kehitys 2015 - 2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
RAAHE	25165	25013	25002	24822	24689	24359	24260	24072	23794
PYHÄJOKI	3211	3187	3189	3146	3075	3053	3045	2992	2980
SIIKAJOKI	5471	5364	5345	5246	5141	5035	5024	4896	4838
	33847	33564	33536	33214	32905	32447	32329	31960	31612

3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueille.

Kunnallisveroa leikattiin sote-uudistuksen myötä 12,64 %-yksiköllä, yhteisö-veroa leikattiin pienentämällä kuntaryhmän jako-osuutta ja peruspalveluit-ten valtionosuuksia siirrettiin hyvinvointialueille.

Valtionosuuksia vähentää vuodesta 2025 alkaen sote-uudistuksen siirtolas-kelmien jälkikäteistarkistuksen vaikutukset.

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ja erityishuoltopiirit siirrettiin varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023, muut kuin em. kuntayhtymät eivät siirtyneet osaksi hyvinvointialuetta, vaikka koko toimin-ta siirtyi hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien valtuustot tekivät vuoden 2022 lopulla päätökset kuntayhtymän purkuprosessin käynnistämi-sestä ja purkusopimus hyväksyttiin valtuustoissa elo-syyskuussa 2023. Kun-tayhtymä purkautuu, kun loppuselvityskertomus 1.1.-30.11.2023 ja tilinpää-tös vuodelta 2023 on hyväksytty kaikkien jäsenkuntien valtuustoissa vuon-na 2024.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut siirtyivät 1.1.2023 Pohteen ja usean alueen kunnan perustamalle PPE-Köökki Oy:lle.

Väestövähennys Pyhäjoella vuonna 2023 oli -11 henkilöä ja kunnan väkilu-ku oli vuodenvaihteessa 2 980, muutos oli edellisvuonna -53 henkilöä.

Vuoden 2023 aikana luonnollinen väestövähennys oli -25 henkilöä (elä-vänä syntyneet 21 – kuolleet 46), kuntien välinen nettomuutto oli +5 henki-löä ja nettomaahanmuutto oli +7 henkilöä.

Kunnan suurimmat ja merkittävimmät investoinnit vuonna 2023 olivat:

- liikuntahallin rakennuttamisen loppuunsaattaminen
- Hoiva 2025, ikääntyneiden asuntojen suunnittelu
- kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät
- urheilukentän tekonurmi
- tulvasuojelun toimenpiteitten loppuunsaattaminen
- tulvapenkereet

- koulualueen lähiliikuntapaikat ja pihat
- tonttimaan osto

Tilikauden tulos oli 50 134 € parempi kuin talousarviomuutosten jälkeen arvioitiin ja alkuperäistä talousarviota 2 044 834 € parempi.

Vuosikate oli +4 981 645 €. Tilikauden tulos on 3 097 834 € ylijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat monet tekijät:

- Verotulojen toteutuminen alkuperäiseen talousarvioon verrattuna vaikutti osaltaan tulokseen, kertymä arvioitua enemmän:
 - kunnallisvero 256 181 €
 - kiinteistövero 2 447 166 €
 - osuus yhteisöveron tuotosta 139 778 €
 - Yhteensä 2 843 125 €
- Sijoitusarvopapereitten arvonkorotukset 248 585 €
- Tilikauden tulosta heikentää mm.:
 - kunnan lainoista maksetut korot -299 289 €
 - Raahen seudun hyvinvointiky:n osuus-pääoman alaskirjaus -638 358 €

Lainamäärä väheni 1 600 000 eurolla ollen vuoden lopussa 6,9 milj. euroa eli 2 315 euroa/asukas.

Vuosi	Yhteensä	
	1000 €	€/asukas
2013	10 347	3 080
2014	9 847	2 992
2015	9 346	2 910
2016	9 344	2 932
2017	10 243	3 212
2018	10 500	3 338
2019	12 450	4 049
2020	10 950	3 587
2021	9 950	3 268
2022	8 500	2 841
2023	6 900	2 315

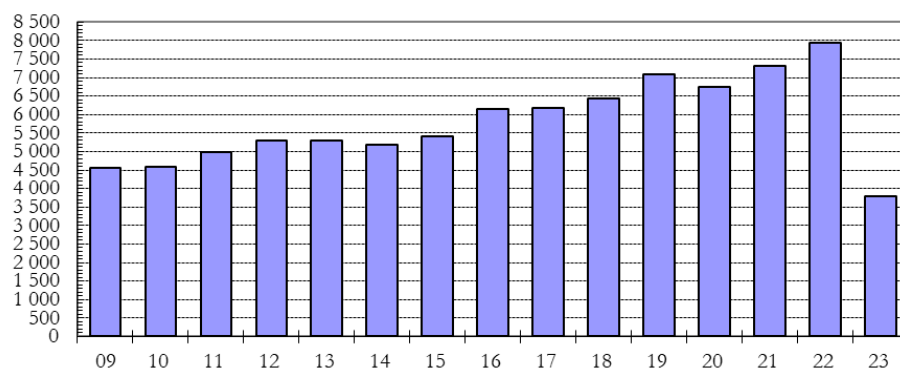
Kunnan rahavarat vähenivät 8 510 euroa. Rahavaroihin lasketaan myös kunnan sijoitukset, joista myyntitappioita kirjattiin 11 539 € ja myyntivoittoja 28 038 €. Sijoituksista kirjattiin korko-, osinko- ja muita rahoitustuottoja sekä takausprovisioita yhteensä 101 986 €. Sijoitusarvopapereiden arvoja alaskirjattiin 6 884 euroa ja arvonnousuja kirjattiin 248 585 euroa.

Kunnan rahavarat olivat 31.12.2023 yhteensä 8 090 681 €.

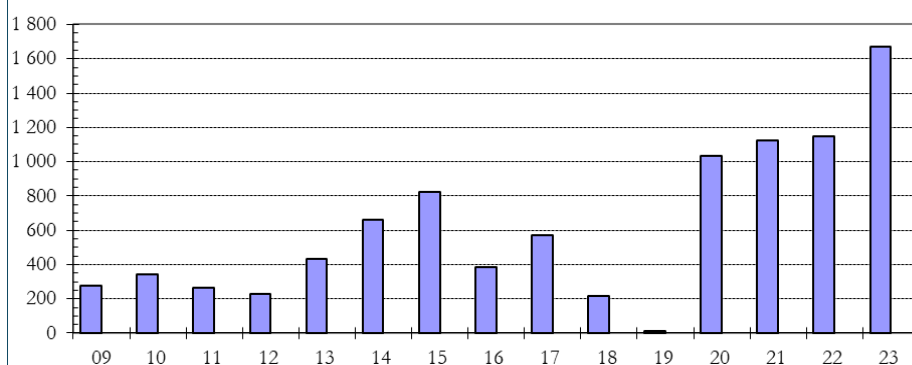
Tulo- ja menoarviot toteutuivat seuraavasti (1.000 €):

	Talousarvio	Toteutuma	Toteutuma%
Toimintatuotot	2 403	2 447	101,8
Toimintakulut	-13 726	-13 740	100,1
Henkilöstökulut	-6 932	-6 849	98,8
Palvelujen ostot	-3 687	-3 761	102,0
Verotulot	11 280	11 283	100,0
Valtionosuudet	4 905	4 906	100,0
Vuosikate	4 924	4 982	101,2
Tilikauden tulos	3 048	3 098	101,6

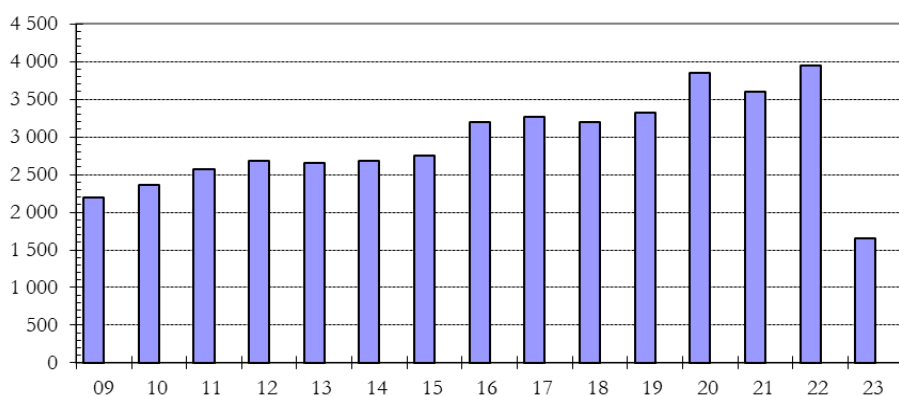
Toimintakate (itseisarvo), €/as.

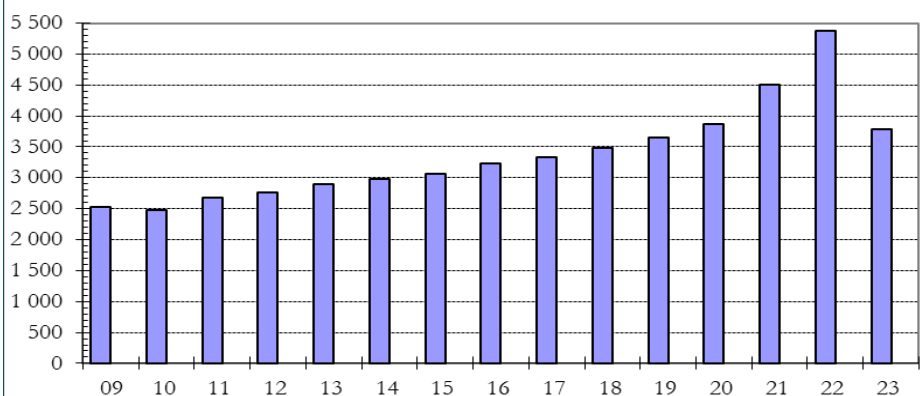
Vuosikate, €/as.

Käyttötalouden valtionosuudet (TP), €/as.

Verotulot, €/as.

1.000 euroa	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä
2013	8 925	349	432	9 706
2014	8 875	422	533	9 829
2015	9 093	560	631	10 284
2016	8 977	521	814	10 312
2017	9 094	651	907	10 652
2018	8 926	589	1 430	10 945
2019	9 064	519	1 647	11 230
2020	9 527	677	1 615	11 819
2021	10 371	928	2 429	13 728
2022	11 875	875	3 317	16 066
2023	4 756	580	5 947	11 283

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoteen talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 tulos parantaa tasetta ja kasvattaa kumulatiivista ylijäämää. Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilillä on 15 255 925 € eli 5 119 €/asukas (ennen vuoden 2023 ylijäämää).

Sijoitusvarojen taso mahdollistaa sijoitustuottoja myös tuleville vuosille.

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Pyhäjoen kunnan palveluksessa oli 31.12.2023 yhteensä 135 työntekijää.

Henkilöstömäärä osastoittain 31.12. vuosina 2019–2023

Toimintayksikkö	Vakituiset					Määräaikaiset				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Halli.- ja elink.	13	13	14	13	10	5	2	2	0	2
Sivistys	80	84	85	85	84	49	35	31	24	24
Tekninen	35	35	34	35	13	4	1	7	3	1
Yhteensä	128	132	133	133	107	58	38	40	27	27

Toimintayksikkö	Palkkatuella					Yhteensä				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Halli.- ja elink.	3	0	0	0	0	21	15	16	13	12
Sivistys	0	1	1	0	1	129	120	117	109	109
Tekninen	4	0	1	5	0	43	36	42	43	14
Yhteensä	7	1	2	5	1	193	171	175	165	135

Yhteensä ilman työllistettyjä					
Toimintayksikkö	2019	2020	2021	2022	2023
Halli.- ja elink.	18	15	16	13	12
Sivistys	129	119	116	109	108
Tekninen	39	36	41	38	14
Yhteensä	186	170	173	160	134

Taulukossa on tarkastelupäivän henkilöstö (työ- tai virkasuhteessa Pyhäjoen kuntaan 31.12.) sisältäen sekä vakituisen työntekijän että mahdollisen sairausloman tms. sijaisen. Sisältää myös muut tilapäiset työntekijät.

Taulukossa työllistettyihin sisältyvät myös oppisopimuksella työskentelevät.

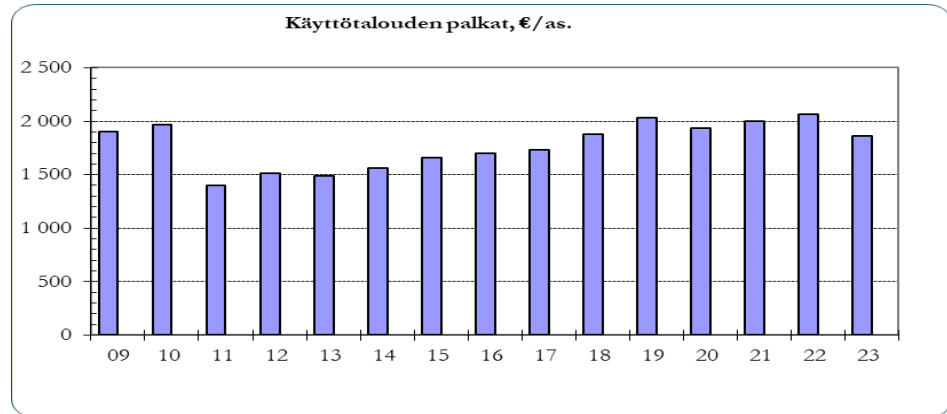
Näissä luvuissa ei ole mukana luottamushenkilöt eikä ennakkoperintärekiin kuulumattomat työpalvelut.

Henkilöstöä siirtyi 1.1.2023 Pohteelle 4 ja PPE-Köökki Oy:lle 29 henkilöä.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella 2023 oli 5 562 748 €

(6 189 495 € v. 2022), joihin saatiin sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutus-korvauksia yhteensä 58 968 € (88 428 € v. 2022). Kaikki kunnan maksamat palkat on kirjattu käyttötalousosaan, josta niitä on aktivoitu vuonna 2023 investointiosaan yhteensä 58 800 € (77 550 € v. 2022).

Henkilöstöstä laaditaan erillinen henkilöstöraportti, jossa henkilöstön rakennetta ja muutoksia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin.

3.2.6 Ympäristöasiat

Pyhäjoen kunta vastaa kunnan alueen kaukolämpötuotannosta ja verkostosta. Lämpölaitos käyttää pääasiassa bioenergiaa (hake) lämmöntuotannossa.

Pyhäjokisuun Vesi Oy hoitaa veden jakelun kuluttajille ja vastaa myös viemäriverkostostaan kunnan alueella.

Vestia Oy on kuntien omistama alueellinen jätehuolto-yhtiö, joka järjestää kotitalouksien hyöty- ja vaarallisten jätteiden huollon, jättekuljetukset sekä tarjoaa jäteneuvontaa. Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kuntien yhteinen Jokilaaksojen jätelautakunta. Vestia avasi Pyhäjoelle vuoden 2021 aikana hyötyjäteaseman.

Vuoden 2022 aikana allekirjoitetuilla hakemuksilla on kunnan alueelle haettu kahden luonnonsuojelualueen perustamista (päätökset tehty vuonna 2023):

- Haapalehdon luonnonsuojelualue
- Saarenmetsän luonnonsuojelualue

3.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

Valtuusto on 26.5.2021 hyväksynyt Pyhäjoen kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosille 2021–2023. Suunnitelmaan on kirjattu toimintatavat, joilla varmistetaan koko henkilöstön tasapuolinen kohtelu. Suunnitelma päivitetään vuoden 2024 aikana.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole noussut esille ihmisoikeuksia loukkaavia asioita.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan la-
kia julkisista hankinnoista ja hankintaohjetta.

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet Kuntalain edellyttämät sidonnaisuusilmoitukset, jotka on julkaistu kunnan verkkosivuilla kuntalain mukaisesti.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloudessa haasteena on investointien tuoma suunnitelman mukaisten poistojen kasvu ja vuosikatteen riittävyys investointimenojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen.

Kunnan investointisuunnitelma vuosille 2024–2026 on iso, yhteensä nettona 11,8 M€.

Rahoituslaskelman mukaan kunnan lainamäärä kasvaisi vuonna 2024 1,0 M€ (v. 2025 ja 2026 lainamäärän arvioidaan kasvavan yhteensä 2,6 M€). Korkotason pysyminen ennallaan tai hienoinen lasku merkitsee sitä, että korkokulut kasvavat.

Pyhäjoen kunnan taloudellinen perusta on vakaa ja tase on kunnossa.

Palvelutuotannosta poistuneet rakennukset on poistettu taseesta.

Kunnan tulostrategian keskeisin elementti on verotulot. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kehittyvän keskimääräisellä tavalla. Kiinteistöveron ennakoidaan supistuvan tuulivoimaloiden verotusarvon alentumisen seurauksena.

Toinen keskeinen tulostrategian elementti on valtionosuudet. Valtiontalouden heikko ja heikentyvä tilanne voi johtaa uusiin valtionosuusleikkauksiin.

Hyvinvointialueitten toiminta ja uudet järjestämisvastuut alkoivat 1.1.2023. Sote- ja pelastustoimen uudistus vaikutti merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikutti mm. kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotukseen ja valtionosuuksiin, omaisuuteen ja sopimuksiin sekä henkilöstöön.

Kolmas merkittävä tulonmuodostuksen erä on maksu- ja myyntitulot, niiden arvioidaan vähentyvän mm. ydinvoimahankkeen ja tuulivoimahankkeiden sekä asunto- ja teollisuusrakentamisen hiljentyessä. Kunnalla on lukuisia maanvuokrasopimuksia, lisäävät tulonmuodostusta.

Kunnan oma palvelutuotanto on pääsääntöisesti suunniteltua. Epävarmuutta aiheuttaa esim. opetustoimessa ikäluokkien koko ja sen vaihtelu. Syntyvyyden aleneminen viimeisten vuosien aikana tuo epävarmuutta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelujärjestelmälle ja sen suunnittelulle.

Alla Tilastokeskuksen aineistosta poimittu väestöennuste:

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Alue, Vuosi ja Tiedot

	Väestö 31.12. (ennuste 2021)
Pyhäjoki	
2025	2 879
2030	2 717
2035	2 569
2040	2 454

Kunnan menojen kannalta keskeisin haaste on investointimenojen hallinta. Niiden suunnittelun täytyy tapahtua huolellisesti. Palvelutuotantoon liittyvät investoinnit tulee pystyä kattamaan pääsääntöisesti vuosikatteella ja uudet infrahankkeet (asuin- ja teollisuusalueet) tulee pystyä kustantamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kokonaisuudessaan Pyhäjoen kunnan tuleva taloudellinen ja toiminnallinen kehitys arvioidaan hyväksi.

3.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Pyhäjoen kunnan riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet on hyväksytty vuonna 2018.

Strategisista riskeistä suurimpia ovat edelleen syntyvyyden lasku, työttömyys, muuttoliike ja mahdolliset lainsäädäntömuutokset, jotka vaikuttavat kuntien itsehallintoon ja palvelutuotantoon jatkossa. Koko Suomen alhainen syntyvyys tuo haasteita alueen väestökehitykseen.

Elinkeinoelämän kehityksellä ja alueen elinkeinorakenteen muutoksella on vaikutuksia työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin ja väestön hyvinvointiin.

Pyhäjoen työikäisen väestön määrä kasvoi 49 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna, eli työvoiman määrä oli 1 275 henkilöä 31.12.2023.

Rakentamiseen liittyviä teknisiä riskejä ja toiminnan keskeytysriskejä pienennetään suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla ja erilaisilla turva- ja automaattikajärjestelyillä. Sisäilmaongelmien lisäksi kunnan omaisuuteen ei ole kohdistunut merkittäviä vahinkoja.

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen ja työsuojeluhenkilöstön yhteistoiminnalla. Työsuojelun toimintaohjelma 2023–2025 on hyväksytty 2023. Sisäilmaongelmien lisäksi ei ole havaittu muita merkittäviä työturvallisuusriskejä. Muita henkilöstöön kohdistuvia riskejä tuovat kunnalle mm. henkilöstön vaihtuvuus, rekrytointien onnistuminen, henkilöstön hyvinvointi, pienen kunnan organisaation ohuus sekä osaavan työvoiman saatavuus.

Tietojärjestelmien toimivuus on myös yksi keskeisimmistä toiminnallisista riskeistä.

Kunnan rahoitusriskit jakautuvat likviditeetti-, korko- ja luottoriskiin. Likviditeettirisikiä hallitaan kuntatodistusohjelmalla. Kunnan lainakanta 31.12.2023 oli 6,9 M€, josta kaikki kuntatodistuksia. Kunnan korkoriski muodostuu lainasalkun vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista.

Luottoriskit kohdistuvat kunnan myöntämiin takauksiin ja antolainasaamiisiin. Kunnalla on takausvastuita yhteensä 7,6 M€ ja antolainasaamiaisia tytäri- ja osakkuusyhteisöiltä 1,0 M€.

Taloudellisenä riskinä on myös pidettävä sijoitusten mahdollista epäsuotuisaa kehitystä.

Kunnan omaisuus on kattavasti vakuutettu vahinkoriskien varalta. Vakuutusmeklaripalvelut ostetaan Novum Oy:ltä, joka on kilpailuttanut kunnan vakuutukset, kunnan vakuutusyhtiönä toimii Vahinkovakuutusyhtiö IF Oy ja sopimus on voimassa toistaiseksi.

3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.11.2018 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka täydentää valtuuston 27.8.2014 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita Pyhäjoen kunnassa.

Kunnan organisaatiossa ei ole kunnanjohtajan alaisuudessa toimivaa sisäisen tarkastuksen yksikköä. Yleinen vastuu kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta on kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla.

Kunnan hallinnon ja toiminnan organisointia koskevat ohjeet ja määräykset on koottu hallintosäätöön, minkä lisäksi on voimassa luottamushenkilöiden palkkiosäntö, konserniohje ja sisäisen valvonnan ohje.

Helmikuussa 2024 hyväksytty hallintosäntö määrittelee toimivallan käytön ja delegointimenettelyn.

Kunnan toiminta on hallintosäännöllä organisoitu vastuualueittain.

Hallintosäännön 1 luku käsittelee kunnan johtamista ja 10 luku taloudenhoitoa, 11 luku ulkoista valvontaa ja 12 luku sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Johtamisen välineenä toimivat valtuuston hyväksymä talousarvio ja kunnanhallituksen täytäntöönpano-ohjeet. Talouden seurantaa suorittavat

palvelualueitten johtajat, tulosyksiköiden vastuuhenkilöt ja toimielimet talousarvion toteutumavertailujen avulla.

Hallintopäätöksiin ulottuvaa seuranta tapahtuu mm. kunnanhallituksen nimeämien edustajien ja kunnanjohtajan toimielinten kokouksiin osallistumisen kautta sekä tarkkailemalla kokouspöytäkirjoja ja muistioita.

Aikaisemmin suoritettussa riskikartoituksessa eräksi huomiota vaativaksi asiaksi todettiin se, että henkilöorganisaation ohuudesta johtuva riski on olemassa kun avainhenkilöstöä vaihtuu tai tulee pitkiä poissaolojaksoja. Riski kohdistuu erityisesti osaamiseen ja henkilöstön riittävyyteen. Varahenkilöperehdyttämiseen tulisi panostaa ja eduksi olisi, että sopimusperusteista yhteistyötä voisi olla kuntien välillä nykyistä enemmän.

Samanlaiset taloushallinnon ohjelmistot ja tietojärjestelmät vähentäisivät myös riskiä.

Kunnanhallitus arvioi sisäisen valvonnan osalta, että erityistä raportoitavaa ei toimintakertomuksen lisäksi ole säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisesta; tavoitteiden toteutumisesta, varojen käytön valvonnasta, tuloksellisuuden arvioinnista; riskienhallinnan järjestämisestä; omaisuuden hankinnasta, luovutuksesta ja hoidon valvonnasta; sopimus-toiminnasta.

3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Tuloslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
TOIMINTATUOTOT	2 447	3 176
TOIMINTAKULUT	-13 740	-26 925
TOIMINTAKATE	-11 293	-23 749
VEROTULOT	11 283	16 066
VALTIONOSUUDET	4 906	11 801
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	23	12
MUUT RAHOITUSTUOTOT	382	196
KORKOKULUT	-300	-54
MUUT RAHOITUSKULUT	-20	-842
VUOSIKATE	4 982	3 429
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 884	-2 101
TILIKAUDEN TULOS	3 098	1 328
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-2 963	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	135	1 328

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	17,8	11,8
Vuosikate/Poistot, %	264,5	163,2
Vuosikate, euroa/asukas	1 672	1 146,1
Asukasmäärä	2 980	2 992

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintakate parani 12,5 milj. € edellisvuoteen verrattuna. Verotulot vähenivät 4,78 milj. € ja valtionosuudet 6,89 milj. €. Korko- ja muut rahoitustuotot kasvoivat 0,20 milj. € ja korko- ja muut rahoituskulut vähenivät 0,58 milj. €, jolloin rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärä väheni 0,77 milj. €.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja rahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tulo- ja rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulo-rahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsitelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	4 982	3 429
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-40	-7
PAKOLLISET VARAUKSET		60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-2 786	-4 781
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	477	1 253
PYS. VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTULOT	41	8
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 673	-38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-380	-31
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	422	92
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS		
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 600	-1 450
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	538	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 661	485
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 682	-904
RAHAVAROJEN MUUTOS	-9	-942

RAHAVARAT 31.12	8 091	8 099
RAHAVARAT 1.1.	8 099	9 042
RAHAVAROJEN MUUTOS	-9	-942

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	4 468	164
Investointien tulorahoitus, %	215,7	97,2
Laskennallinen lainanhoitokate	4,5	3,1
Kassan riittävyys, pv	171,4	90,6
Asukasmäärä	2980	2992

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (yli-jäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostus pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan rahojen riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
* sij. rahamarkkinainstrumentteihin	2 718	2 666	2 245	
* joukkovelkakirjalainasaamiset	3 150	2 823	2 985	
* osakkeet ja osuudet	6	6	7	92
* muut arvopaperit	1 338	2 259	1 785	7 320
* rahat ja pankkisaamiset	525	1 288	1 077	679
RAHAVARAT YHTEENSÄ	7 737	9 042	8 099	8 091
Maksut/vuosi (1.000 €)	24 408	27 104	32 633	17 226
Kassan riittävyys, pv	116	122	91	171

3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Toimintakertomuksessa on oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa esimerkiksi kuvattava kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään myös aikaisemmilta tilikausilta vaikuttaneita tekijöitä.

Tase (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 805	26 084
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 246	965
AINEETTOMAT OIKEUDET	458	153
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	788	812
AINEELLISET HYÖDYKKEET	21 261	20 534
MAA- JA VESIALUEET	4 856	4 565
RAKENNUKSET	8 481	5 495
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 515	6 143
KONEET JA KALUSTO	330	311
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	31	31
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER. HANKINN.	1 049	3 989
SIJOITUKSET	3 297	4 585
OSAKKEET JA OSUUDET	2 259	3 505
MUUT LAINASAAMISET	1 022	1 064
MUUT SAAMISET	16	16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	16
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 131	9 316
VAIHTO-OMAISUUS	28	26
VALMIIT TUOTTEET	28	26
SAAMISET	1 012	1 191
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 012	1 191
MYyntISAAMISET	234	504
MUUT SAAMISET	243	328
SIIRTOSAAMISET	534	358
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT	7 411	7 022
OSAKKEET JA OSUUDET	92	7
SIJOITUKSET RAHAMARKK.INSTRUM.		2 245
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET		2 985
MUUT ARVOPAPERIT	7 320	1 785
RAHAT JA PANKKISAAMISET	679	1 077
V A S T A A V A A	34 952	35 416

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	21 131	21 079
PERUSPÄÄOMA	5 741	6 362
EDELL. TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	15 255	13 389
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	135	1 328
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	4 463	1 500
POISTOERO	1 463	
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000	1 500
PAKOLLISET VARAUKSET	60	60
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	60	60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	135	133
LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	129	129
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5	4
VIERAS PÄÄOMA	9 164	12 643
PITKÄAIKAINEN	153	741
SAADUT ENNAKOT		587
LIITYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	153	154
LYHYTAIKAINEN	9 011	11 902
LAINAT RAH.-JA VAK.LAITOKSILTA	6 900	8 500
SAADUT ENNAKOT	104	244
OSTOVELAT	762	1 803
MUUT VELAT	242	181
SIIRTOVELAT	1 003	1 174
VASTATTAVAA	34 952	35 416

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	73,4	65,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,6	38,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	15 390	14 717
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5 165	4 919
Lainakanta 31.12., 1000 €	6 900	8 500
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 315	2 841
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	18 056	17 997
Lainat ja vastuut, €/asukas	6 059	6 014
Lainasaamiset, 1000 €	1 022	1 064
Asukasmäärä	2 980	2 992

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12., 1000 €

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainasaamiset 31.12., 1000 €

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.6 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitusta-pahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

TULOT	1 000	%	MENOT	1 000	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	2 447	11,9	Toimintakulut	13 740	73,0
Verotulot	11 283	55,1	* valm. omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	4 906	24,0	Korkokulut	300	1,6
Korkotuotot	23	0,1	Muut rahoituskulut	20	0,1
Muut rahoitustuotot	382	1,9	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korj.erät		0,0
Tulorahoituksen korj.erät		0,0	* pakoll. var. muutos		0,0
* pys.vastaavien hyöd.			* pys.vastaavien		
luovutusvoitot	-40	-0,2	hyöd.luovutustappiot		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rah.osuudet inv.menoihin	476	2,3	Investointimenot	2 786	14,8
Pys.vastaavien					
hyöd.luovutustulot	41	0,2	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta		0,0	Antolainasaam. lisäykset	380	2,0
Antolainasaam. vähenn.	422	2,1	Pitkäaik. lainojen vähenn.		0,0
Pitkäaik. lainojen lisäys		0,0	Lyhytaik. lainojen vähenn.	1 600	8,5
Lyhytaik. lainojen lisäys		0,0	Oman po:n vähennykset		0,0
Oman po:n lisäykset	538	2,6			0,0
Kokonaistulot yhteensä	20 478	100,0	Kokonaismenot yhteensä	18 826	100,0

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot	1 652
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos	-1 652

3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen
Yhdistelty (kpl)

Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asunto-yhtiöt	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1
Muut yhtiöt	4
Kuntayhtymät	3
Osakkuusyhteisöt	2
Yhteensä	11

3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto hyväksyi joulukuussa 2017 konserniohjeen.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjeuksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä (Kuntal 48 §).

Vuoden 2023 talousarviossa on asetettu konsernin tytäryhteisöille toimintaa ja taloutta koskevia tavoitteita, joiden toteutumista konsernijohto seuraa.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Pyhäjokisuun Vesi Oy

Valtuusto on vuoden 2023 talousarviossa määritellyt Pyhäjokisuun Vesi Oy:lle seuraavat päämäärät ja tavoitteet, joista suurin osa toteutui:

Strategiset päämäärät:

- Vesihuolto on kannattavaa liiketoimintaa. Yhtiö rahoittaa toimintansa tulo- ja hankerahoituksella
- Yhtiö varautuu ydinvoimahankkeen keskeytymisen aiheuttamiin vaikutuksiin
- Kunnan tontti-, kaavoitus- ja maapolitiikalla tuetaan vesiyhtiön menestymistä

Toiminnalliset tavoitteet:

- Vesi on elintarvike. Yhtiö toimittaa vettä laadukkaasti ja toimintavarmasti.
- Yhteistyötä jatketaan edelleen suunnittelun tasolla kaavoitushankkeissa.
- Kunta ja vesiyhtiö sopivat vuosittain suunnittelukauden merkittävistä vesihuoltoinvestoinneista, niiden ajoituksesta ja rahoituksesta.

Taloudelliset tavoitteet:

- Yhtiön asiakkailtaan perittävien maksujen tulee olla talousalueen keskitasoa.
- Yhtiö rahoittaa vesihuollosta kerättävillä maksuilla omat toimintakulut, pienehköt saneeraus- ja korjauskohteet ja kerää mahdollisuuksien mukaan pääomaa uusinvestointeihin.
- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla, joilla mahdollistetaan se, että rahan hinta on lähes sama kuin kunnalla.

Yhtiön toimialana on rakentaa, hoitaa ja ylläpitää toiminta-alueellaan vesihuoltolain tarkoittamaa vesihuoltolaitosta. Yhtiön tarkoituksena on toimia yleishyödyllisellä pohjalla, voittoa jakamatta siten, että vesi- ja viemärilaitos lisää toiminta-alueen viihtyvyyttä ja hyvinvointia ja elvyttää sen tuottannollista toimintaa. Yhtiön talous hoidetaan vesihuoltolain 18 §:n mukaisesti siten, että investoinnit ja kustannukset katetaan asiakkaille tarjottavista palveluista saatavilla maksutuloilla. Investointien rahoitukseen käytetään tarvittaessa lainoja, joita kunta yhtiön pääosakkaana takaa.

Järjestetyn puhtaan veden vesihuollon piirissä oli vuoden 2023 lopussa n. 99,9 % ja jätevesiverkon piirissä n. 37 % kunnan asukkaista.

Veden kuutiohinta oli 24 % arvonlisäverolla 1,67 €/m³ ja jätevesi 2,54 €/m³. Vesihuoltolaitosten tunnuslukujärjestelmä VENLA:ssa valtakunnan keskimääräinen vesimaksu on 1,87 €/m³ ja jätevesimaksu 3,10 €/m³. Laskettaessa mukaan myös perusmaksut sekä indeksillä korotetun liittymismaksun vuosikustannus, oli omakotitalon yhteenlaskettu vertailuhinta 5,45 €/m³ ja

kerrostalon 5,22 €/m³, kun keskimääräiset vertailuhinnat olivat omakotitalossa 6,57 €/m³ ja kerrostalossa 5,41 €/m³.

Tilikauden aikana myydyn veden määrä väheni 39 329 m³ edellisvuoteen verrattuna.

Vuoden 2023 investoinnit olivat 39 792 €. Investoinnit rahoitettiin tulo-rahoituksella. Vesijohtoliittymiä ei tehty vuoden aikana yhtään.

Toimintavuoden liikevaihto oli 977 405 €, jossa vähennystä edellisvuoteen nähden 11 676 € (-11,4 %). Vesi- ja jätemaksutulot putosivat 91 586 € edellisvuoteen nähden. Muu pudotus tuli mm. liittymien rakentamisen vähenemisestä.

Kirjanpidon mukainen tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen on -124 392 € tappiolla.

Ydinvoimalan rakentamisen päättyminen luo haasteita tulevaisuutta ajatellen. Fennovoima Oy:n liittymissopimus on voimassa ja vesihuoltomaksut jatkuvat ennallaan. Sopimuksen irtisanomisaika on 3 vuotta. Tehtyjen investointien takia suunnitelman mukaiset poistot ovat merkittävässä asemassa tuloslaskelmassa.

Yhtiön toimitusjohtaja on Sauli Mankinen.

Pyhäjoen Kuitu Oy

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- yhtiö toimittaa laajakaistapalvelut laadukkaasti ja toimintavarmasti.
- yhtiön asiakkailtaan perittävien maksujen tulee olla talousalueen keskitasoa.

Yhtiön toimialana on tietoliikenneverkkojen rakentaminen, omistaminen, vuokraaminen, hallinta ja käyttö sekä niihin liittyvä liiketoiminta. Yhtiö voi myydä, ostaa, välittää ja tuottaa tietoliikenneverkkoon liittyviä palveluita, ohjelmistoja ja laitteita. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa sekä suoraan itse että välillisesti kokonaan tai osittain omistamiensa yhtiöiden kautta. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita tai muita arvopapereita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä.

Yhtiö perustettiin 22.1.2019 ja sen omistaa 100 % Pyhäjokisuun Vesi Oy. Yhtiö yhdistellään tytäryhteisönä Pyhäjoen kunnan konsernitilinpäätökseen.

Yhtiön viides toimintavuosi sisälsi kahden uuden liittymän rakentamisen. Vuosi oli kolmas, kun verkko oli kokonaisuudessaan tuotantokäytössä.

Vuoden aikana kehitettiin toimintoja verkko-operaattorina toimivan Cinia Oy:n kanssa. Cinia Oy myi kuituverkkojen ja taloyhtiöiden operaattoriliiketoiminnan 1.11.2023 Lounea Palvelut Oy:lle.

Vuoden lopussa liittymäsopimuksia oli 940 kpl.

Liittymähinta on 2 400 € (sis. alv 24 €).

Käyttömaksut ovat 100/100M liittymässä 39,90 €/kk (sis. alv) ja 1000/1000M liittymässä 49,90 €/kk. Yrityslittymät erillisen hinnaston mukaan.

Toimintavuoden liikevaihto oli 378 163 €. Tilikauden voitto verojen jälkeen on 5 303 €.

Korkotason nousu vaikuttaa merkittävästi yhtiön rahoituskuluihin. Lisäksi talouden epävarmuus ja yleinen hintojen nousu voi vaikuttaa liittymien irtisanomiseen.

Yhtiön toimitusjohtaja on Sauli Mankinen.

Kiinteistö Oy Hourunkoski

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka eivät täytyneet:

- Yhtiö hankkii tarvittaessa kohtuuhintaisia asunto-osakkeita harjoittaakseen vuokrausliiketoimintaa.
- Asuntojen vuokratuotoilla katetaan kaikki yhtiölle aiheutuvat käyttötalous- ja pääomakulut.
- Normaali vuokrataso ja hyvä asuntojen käyttöaste.
- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla.

Yhtiön toimialana on omistaa tai vuokraoikeuden nojalla hallita kiinteistöjä ja omistaa niille rakennettavia asuintaloja. Kaikki yhtiön asuintalot ovat vuokrataloja. Yhtiöllä on tällä hetkellä 92 vuokra-asuntoa. Yhtiöllä on tärkeä asema vuokra-asuntokannan ylläpitäjänä.

Yhtiön vuokra-asuntojen käyttöaste laski vuoden 2023 aikana 86 %:iin, se oli vuonna 2022 88 %. Asuntojen kysyntään vaikutti mm. Hanhikiven työmaa-alueella työskentelevien asunnontarve työmaan hiljennyttyä.

Yhtiön liikevaihto väheni edellisvuodesta 4,6 % ollen 462 028 euroa. Tulos oli -4 705 euroa. Tilinpäätöksessä purettiin vapaaehtoista asuintalovarautta 41 339 eurolla.

Yhtiön toimitusjohtaja on Helena Widnäs.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- Yhtiö varautuu käynnistämään neuvottelut toimitilojen hankkimiseksi yrityksen käyttöön.
- Teollisten toimitilojen rakentaminen tapahtuu valtatie 8:n varrelle kaavoitettuun Ollinmäen yrityskylään.
- Muut toimitilahankkeet tarkistellaan tapauskohtaisesti.
- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla/lainoituksella.

Yhtiön toimialana on toimitilojen hankkiminen yritysten käyttöön lunastettavaksi tai vuokrasopimuksin hallittavaksi.

Ollinmäelle v. 1996 rakennetusta hallista on 24.8.2020 laadittu lunastussopimus RP Rolls Oy:n kanssa, teollisuushallin ja tontin omistusoikeus siirtyi PR Rolls Oy:lle 15.11.2023 allekirjoitetulla kauppakirjalla.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy omistaa Kiinteistö Oy Energy Towerin osakkeista 33,33 %. Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Pyhäjoen kunnan Pohjankylässä sijaitsevaa Koivuväylä 2 -nimistä kiinteistöä. Tilikauden aikana Teollisuusyhtiö käsi neuvotteluja kiinteistöyhtiön pääomistajan kanssa kiinteistöyhtiön heikon taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy omistaa Kielosaari Kiinteistöt Oy:n osakkeista 24,7 %. Yhtiön toimialana on vuokrasopimuksella hallita Pyhäjoen kunnan omistamaa määrää alaa kiinteistöistä 625-405-43-0 sekä määrää alalla sijaitsevia rakennuksia. Yhtiö voi rakentaa uusia rakennuksia ja muita rakennelmia vuokra-alueelle sekä alivuokrata hallinnassaan olevia alueita. Rakennusten pääasiallinen käyttötarkoitus on toimia Kielosaaren virkistys- ja matkailualueella palvelevina rakennuksina. Tilikauden aikana kävi selväksi, että Kielosaari Kiinteistö Oy:n suunnittelemaa uudisrakennushanketta ei tulla toteuttamaan.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy allekirjoitti 24.8.2021 Pyhäjoen kunnan kanssa maanvuokrasopimuksen Lehtola -nimisestä tilasta Pyhäjokitalon rakentamista varten. Pyhäjokitalon merkittävimmän vuokralaisen, Fennovoima Oy:n, vetäytyttyä hankkeesta, ei yhtiöllä ollut edellytyksiä käynnistää suunniteltua Pyhäjokitalo -rakennushanketta.

Pyhäjoen kunnanhallitus päätti kokouksessaan 17.10.2022, että maanvuokrasopimuksen mukaista vuokranmaksuvelvoitetta ei laiteta täytäntöön toistaiseksi ja että maanvuokrasopimuksessa olevaa rakentamisvelvoite ei toistaiseksi ole voimassa.

Yhtiön hallitus katsoo, että Pyhäjoen kunnanvaltuuston yhtiölle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat tilikaudella 2023 pääosin toteutuneet. Tilikauden aikana ei tullut esille uusia toimitilahankkeita.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Matti Petäjaniemi helmikuun 2024 loppuun.

Tilikauden voitto oli 24 867 euroa.

Pyhäjoki Data Oy

Yhtiön päätoimialat ovat julkaisutoiminta ja koulutustoiminta. Yhtiön pääasiallinen tehtävä on Pyhäjoen Kuulumiset -lehden julkaiseminen. Lehden valmistaminen tapahtui tiiviisti lukion toiminnan yhteydessä.

Yhtiö on toiminut vieraisissa tiloissa Pyhäjoen lukiolla.

Pyhäjoki Data Oy on julkaissut kerran viikossa, kesäaikaan vähintään joka toinen viikko, ilmestyvää Pyhäjoen Kuulumiset -lehteä. Lehti on jaettu ilmaiseksi jokaiseen Pyhäjoen talouteen sekä syksystä 2017 alkaen myös Arkkukariin ja Piehinkiin, jakelua laajennettiin vuonna 2022 Merijärvelle.

Yhtiön liikevaihto oli 75 906 euroa eli 10,48 % edellisvuotta parempi. Tilikauden voitto oli 201 euroa.

Hanhikiven Sähkönmyynti Oy

Yhtiön toimialana on omistaa Voimaosakeyhtiö SF -nimisen osakeyhtiön osakkeita sekä myydä Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeenomistajana kulloinkin vastaanottamaansa omakustannushintaista sähkön tai muuta energiaa pohjoismaiseen sähköpörssiin.

Voimaosakeyhtiö SF on Fennovoiman kotimainen pääomistaja. Fennovoima on huhtikuussa 2022 päättänyt Fennovoiman ja RAOS Projectin välisen Hanhikivi I ydinvoimalaitoksen laitostoimitussopimuksen RAOS:n merkittävien viivästysten ja sopimusrikkomusten vuoksi.

Voimaosakeyhtiö SF:n hallitus on kokouksessaan 16.5.2023 päättänyt erityisten oikeuksien merkittäväksi tarjoamisesta. Vaihtovelkakirjalaina ja siihen liittyvät optiot suunnataan yhtiön osakkaille niiden aiemmin antamien rahoitussitoumusten suhteessa.

Hanhikiven Sähkönmyynti Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti kokouksessaan 16.6.2023 laskea liikkeelle maksullisella osakeannilla uusia osakkeita osakkeenomistajien merkintäetuoikeuden mukaisesti, osakkeista merkittiin puolet.

Osakeannin ensimmäisen erän maksamisen jälkeen Pyhäjoen kunnan omistusosuus Hanhikiven Sähkönmyynti Oy:ssä kasvoi 61,81 %:iin, joten yhtiöstä tuli kunnan tytäryhtiö.

3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntakonsernin kehitys näyttää kokonaisuudessaan vakaalta.

3.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvontaa on toteutettu konserniohjeen puitteissa. Keskeisiä valvontakeinoja ovat olleet:

- tytäryhteisöjen hallitusten jäsenet on valittu kunnanhallituksen suosituksen mukaisesti
- hallituksissa on ollut vahva edustus kunnanhallituksesta ja keskushallinnosta
- yhtiöillä on velvollisuus toimittaa kokouskutsut ja -pöytäkirjat konsernijohtolle (kunnanjohtaja)

Yhteisöjen toiminnan kannalta suuremmista hankkeista ja ratkaisuksista on neuvoteltu konsernijohton, lähinnä kunnanjohtajan kanssa sekä niihin on pyydetty kunnalta omistajaohjaus. Isompia hankkeita on käsitelty ja resursoitu myös talousarviossa ja takaus- ja rahoitusasioita on käsitelty valtuustossa ja kunnanhallituksessa. Raportointi on ollut pääsääntöisesti suullista.

3.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT	4 628	22 956
TOIMINTAKULUT	-16 700	-46 561
OSUUS OSAKK.YHT.VOITOSTA/T.	-16	-41
TOIMINTAKATE	-12 089	-23 647
VEROTULOT	11 271	16 052
VALTIONOSUUDET	5 762	12 645
KORKOTUOTOT	16	13
MUUT RAHOITUSTUOTOT	384	205
KORKOKULUT	-631	-191
MUUT RAHOITUSKULUT	-20	-849
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-250	-822
VUOSIKATE	4 694	4 228
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-1 946	-2 559
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT		
ARVONALENTUMISET	-638	-677
SATUNNAISET ERÄT	31	
TILIKAUDEN TULOS	2 141	992
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	2	-6
TILIKAUDEN VEROT		-2
LASKENNALLISET VEROT		3
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-74	3
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	2 143	990

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	27,7	49,3
Vuosikate/Poistot, %	181,7	130,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 575	1 413
Asukasmäärä	2 980	2 992

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

Konsernin rahoituslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

TOIMINNAN RAHAVIRTA	<u>2023</u>	<u>2022</u>
VUOSIKATE	4 710	4 228
TILIKAUDEN VEROT		-2
SATUNNAISET ERÄT	31	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	717	21
PAKOLLISET VARAUKSET		60
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-2 829	-7 037
RAH.OSUUDET INVESTOINTIMEN.	477	1 258
PYS.VAST. HYÖD. LUOVUTUSTULOT	824	90
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	3 931	-1 381
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-45	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	7	1
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-37	1
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		1 319
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENN	-629	-205
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 021	- 1585
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-2 650	-471
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	552	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄ- OMIEN MUUTOKSET	2	-24
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-23	42
SAAMISTEN MUUTOS	1 402	-243
KOROTTOM. VELKOJEN MUUTOKSET	-2 967	586
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-3 722	-108
RAHAVAROJEN MUUTOS	209	-1 489
RAHAVARAT 31.12	9 508	9 729
RAHAVARAT 1.1.	9 299	11 218
RAHAVAROJEN MUUTOS	209	-1 489
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	1 340	-4 140
Investointien tulorahoitus, %	200,3	73,2
Laskennallinen lainanhoitokate	2,21	1,51
Kassan riittävyys, pv	152	65
Asukasmäärä	2 980	2 992

Konsernitase (1.000 €) ja sen tunnusluvut

<u>VASTAAVAA</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 625	44 463
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	761	709
Aineettomat oikeudet	675	476
Muut pitkävaikutteiset menot	86	134
Ennakkomaksut		99
Aineelliset hyödykkeet	34 311	42 079
Maa- ja vesialueet	4 906	4 792
Rakennukset	12 348	12 528
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 484	15 690
Koneet ja kalusto	493	849
Muut aineelliset hyödykkeet	31	35
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 049	8 185
Sijoitukset	1 134	1 288
Osakkuusyhtiöosuudet	95	176
Muut osakkeet ja osuudet	1 039	1 111
Muut lainasaamiset	410	375
Muut saamiset	9	13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	233	174
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 111	13 630
Vaihto-omaisuus	214	309
Saamiset	1 388	3 592
Pitkäaikaiset saamiset	174	175
Lyhytaikaiset saamiset	1 214	3 418
Rahoitusarvopaperit	7 463	7 146
Rahat ja pankkisaamiset	2 044	2 582
VASTAAVAA	47 969	58 266

<u>VASTATTAVAA</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
OMA PÄÄOMA	27 614	24 993
Peruspääoma/Osakepääoma	5 743	6 362
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat		1
Arvonkorotusrahasto	47	47
Muut omat rahastot	52	134
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	19 615	17 458
Tilikauden yli-/alijäämä	2 143	990
VÄHEMMISTÖOSUUS	17	36
PAKOLLISET VARAUKSET	60	282
Pakolliset varaukset	60	282
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	353	292
VIERAS PÄÄOMA	19 925	32 663
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 370	7 934
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 321	3 921
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	11 725	13 251
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 508	6 851
VASTATTAVAA	47 969	58 266

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	57,7	43,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	91,5	61,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	21 727	18 449
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	6 166	7 301
Konsernin lainat 31.12., 1000 €	17 417	25 241
Konsernin lainat 31.12., €/asukas	5 845	8 436
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	28 590	34 991
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 594	11 675
Konsernin lainasaamiset, 1000 €		
Kunnan asukasmäärä	2 980	2 992

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma+ Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä.

Muut konsernitaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla konsernitaseen eristä kuin kunnan taseen tunnusluvut

Konsernin laina €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Pyhäjoen kunnalla ei ole tarvetta Kuntalain 115 §:ssä edellytettyyn talouden tasapainottamiseen.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos on 3 097 833,88 € voitollinen ja tilikauden ylijäämä on poistoeron muutoksen jälkeen 3 135 333,88.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2023 tilikauden 3 135 333,88 ylijäämän käsittelystä seuraavaa:

- 1) **tehdään 3 000 000 euron investointivaraus seuraavien investointikohteiden rakentamiseen:**

▪ ikäihmisten palvelukoti	2 500 000 €
▪ sosiaali- ja terveyskeskus	500 000 €
- 2) **siirretään tilikauden ylijäämä -tilille 135 333,88 euroa.**

3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa.

4 Talousarvion toteutuminen

4.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntal 110.5 §).

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntal 110.4 §). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa (Kuntal 113, 115 §).

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (Kuntal 121.2 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

4.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista (14 §, 110 §), määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen (110.4 §) ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta (113 §). Talousarviossa asetettujen tavoitteiden tulee toteuttaa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa (110 §).

4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Toteutusvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat ja tuloarviot, toteutuneet menot ja tulot sekä niiden erotus (toimintakate/netto). Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus. Toteutusvertailussa voidaan esittää myös muita olennaisia perustelutietoja, kuten kertaluonteisten erien vaikutus talousarvion toteutumiseen.

Muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan hyväksyä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksessä talousarviomuutoksia ei tule enää tehdä, vaan valtuuston tulee ottaa poikkeamiin kantaa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Valtuustoon nähden sitovat erät osoitetaan toteutusvertailussa sinisellä värillä.

4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

****KESKUSVAALI- JA TARKASTUSLAUTAKUNTA****KESKUSVAALILAUTAKUNTA**

Toiminta Keskusvaalilautakuntana on toiminut valtuuston valitsema viisijäseninen lautakunta.

Valtuusto on 28.8.2019 päättänyt, että Pyhäjoen kunnassa siirytään yhden äänestysalueen malliin.

Kertomusvuonna järjestettiin eduskuntavaalit.

Talous

001111 **Keskusvaalilautakunta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 300	2 200	5 500	5 486	14
TOIMINTAKULUT	-8 500		-8 500	-8 022	-478
TOIMINTAKATE	-5 200	2 200	-3 000	-2 535	-465
LASKENNALLISET ERÄT				-177	177
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-5 200	2 200	-3 000	-2 712	-288

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminta Varsinaisen tilintarkastuksen hoitaa JHTT-tilintarkastaja/-yhteisö.

Kunnan tilikausien 2023–2026 tilintarkastuksesta julkaistiin tarjouspyyntö joulukuussa 2022 Hilma-ilmoitusmenettelyä käyttäen. Valtuusto on kokouksessaan 25.1.2023 valinnut tilintarkastusyhtiöksi KPMG Oy Ab:n.

Talous

001211 **Tarkastuslautakunta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-17 450		-17 450	-15 903	-1 547
TOIMINTAKATE	-17 450	0	-17 450	-15 903	-1 547
LASKENNALLISET ERÄT	-320		-320	-350	30
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-17 770	0	-17 770	-16 253	-1 517

****KESKUSVAALI- JA TARKASTUSLAUTAKUNTA**

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 300	2 200	5 500	5 486	14
TOIMINTAKULUT	-25 950		-25 950	-23 924	-2 026
TOIMINTAKATE	-22 650	2 200	-20 450	-18 438	-2 012
LASKENNALLISET ERÄT	-320		-320	-527	207
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-22 970	2 200	-20 770	-18 965	-1 805

HALLINTO- JA ELINKEINO-OSASTO

**KUNNAN JOHTAMINEN

Toiminta Kunnan johtaminen jakautuu kustannuspaikkoihin:

- 1301 kunnan johtaminen,
- 1302 valtuusto ja
- 1303 kunnanhallitus.

Kunnanjohtajan tehtävänä on johtaa kuntaa. Kunnanjohtajan tehtävät ja toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 28.2.2022 päättänyt kunnanjohtajan ajankäytöstä luottamustehtävissä. Työnantajana Pyhäjoen kunta perii Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta kunnanjohtajan ansionmenetyks-korvaukset.

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuuston tehtävistä on säädetty kuntalain 14 §:ssä.

Valtuusto	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
• kokoukset	11	9	9	10	13	10	10
• päätökset	156	91	94	103	154	108	99

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja taloutta kuntalain ja hallintosäännön määrittelemällä tavalla.

Kunnanhallitus	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
• kokoukset	24	19	24	24	24	22	23
• päätökset	515	333	372	341	438	373	337

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vastuullinen johtaminen	Strategia - johtajasopimus - itsearviointi (khall)	Toteutetaan kerran vuodessa	Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan välinen kehityskeskustelu on käyty
	Talouden toteutuma	Talouden seuranta toteutuu neljännesvuosittain	Tavoite on toteutunut
	Omistajaohjauksen tehostaminen	Konserniohjeen toteuttaminen	Tavoite on toteutunut
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Talouden tasapainon säilyttäminen	Strategia	Yksikään ns. kriisikuntamittari ei täyty	Tavoite on toteutunut
	Talouden toteutuma	Toimintakatetavoite ei ylity	Tavoite on toteutunut

Talous

001301 Kunnan johtaminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	15 000		15 000	14 850	150
TOIMINTAKULUT	-144 130		-144 130	-145 279	1 149
TOIMINTAKATE	-129 130	0	-129 130	-130 429	1 299
LASKENNALLISET ERÄT	-5 420		-5 420	-13 822	8 402
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-134 550	0	-134 550	-144 251	9 701

001302 Valtuusto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				444	-444
TOIMINTAKULUT	-91 370		-91 370	-90 056	-1 314
TOIMINTAKATE	-91 370	0	-91 370	-89 613	-1 757
LASKENNALLISET ERÄT	-10 770		-10 770	-45 741	34 971
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-102 140	0	-102 140	-135 354	33 214

001303 Kunnanhallitus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 000		1 000	413	587
TOIMINTAKULUT	-165 780		-165 780	-161 143	-4 637
TOIMINTAKATE	-164 780	0	-164 780	-160 730	-4 050
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-148 800	-560 000	-708 800	-674 925	-33 875
LASKENNALLISET ERÄT	-8 770		-8 770	-2 627	-6 143
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-322 350	-560 000	-882 350	-838 281	-44 069

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	3 469 670
Lisäykset	382 316
Vähennykset	-1 291 144
Poistot ja arvonal.	-36 473
Arvo 31.12.	2 524 369

**KUNNAN JOHTAMINEN	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	16 000		16 000	15 706	294
TOIMINTAKULUT	-401 280		-401 280	-396 478	-4 802
TOIMINTAKATE	-385 280	0	-385 280	-380 771	-4 509
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-148 800	-560 000	-708 800	-674 925	-33 875
LASKENNALLISET ERÄT	-24 960		-24 960	-62 190	37 230
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-559 040	-560 000	-1 119 040	-1 117 886	-1 154

****HALLINTOPALVELUT**

Toiminta Hallintopalvelujen tulosalue jakautuu talousosan vertailun osoittamiin kustannuspaikkoihin.

Muu yleishallinto sisältää mm. jäsenmaksut Suomen kuntaliitolle ja työmarkkinalaitokselle, verotuksesta aiheutuvat kunnalta laskutettavat kustannukset, kylätaksipalvelut, vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan sekä kunnan muistamiset ja muut edustusmenot.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Yhdistysten avustaminen	Sopimusten määrä	Avustusten saaminen edellyttää sopimusta kunnan ja avustusta saavan yhdistyksen kesken siitä, mitä palveluita yhdistys suorittaa annettavaa toiminta-avustusta vastaan.	Ei toteutunut, sopimuksia ei ole kattavasti tehty.
Laadukkaat palvelut	Määräaikojen noudattaminen	Kattavat ja oikea-aikaiset laadukkaat palvelut	Toteutunut, ei tiedossa määräaikojen ylityksiä
Hyvin hoidetut kokoukset	Kokousten laatu	Sovituksessa ajassa jaossa olevat selkeät esityslistat, jotka sisältävät riittävät materiaalit	Toteutunut, ei ole saatu negatiivista palautetta luottamushenkilöiltä
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Hallinto- ja talouspalvelujen kustannukset	Toimintakate	< 147 € / asukas	Ei toteutunut, 172,81 € / asukas

Talous

001304 Muu yleishallinto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				2 753	-2 753
TOIMINTAKULUT	-449 770	-36 000	-485 770	-482 447	-3 323
TOIMINTAKATE	-449 770	-36 000	-485 770	-479 694	-6 076
LASKENNALLISET ERÄT	-8 190		-8 190	-10 936	2 746
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-457 960	-36 000	-493 960	-490 630	-3 330
001321 Hallinto- ja talouspalvelut	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	168 740		168 740	174 429	-5 689
TOIMINTAKULUT	-608 430	-74 000	-682 430	-689 396	6 966
TOIMINTAKATE	-439 690	-74 000	-513 690	-514 967	1 277
LASKENNALLISET ERÄT	439 690		439 690	514 967	-75 277
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-74 000	-74 000	0	-74 000

**HALLINTOPALVELUT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 68 740		1 68 740	177 181	-8 441
TOIMINTAKULUT	-1 058 200	-110 000	-1 168 200	-1 171 842	3 642
TOIMINTAKATE	-889 460	-110 000	-999 460	-994 661	-4 799
LASKENNALLISET ERÄT	431 500		431 500	504 031	-72 531
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-457 960	-110 000	-567 960	-490 630	-77 330

**HENKILÖSTÖTOIMIKUNTA

Toiminta Henkilöstötoimikunta on yhdessä henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa käsitellyt mm. kunta-alan virka- ja työehtosopimusten soveltamista ja järjestyserien jakamisen periaatteita.

Sairaspoissaoljen toteutuma on noin 11,99/htv (v. 2022 n. 21,38 ja v.2021 n. 18,81/htv), joten tavoite on numeeriselta osin toteutunut.

Sairaspoissaolot jakautuivat osastoittain seuraavasti:

	Htv	sairaspv	sairauspv/htv
Yht.	131,57	1577	11,99
Hall.	11,23	58	5,16
Siv.	104,7	1128	10,77
Tekn.	15,64	391	25

Työsuojeluasioista ja osin työterveyshuoltoon liittyvistä asioista (toimintasuunnitelman ja Kelakorvaushakemuksen hyväksyminen) on vastannut työsuojelutoimikunta. Työsuojelupäällikkönä toimii Heikki Hirvikoski.

Työterveydenhuollon palvelut ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä. Kunta työnantajana on järjestänyt lakisääteisten palvelujen lisäksi työntekijöilleen sairaanhoitopalvelut työterveyshuoltona. Sairaanhoitopalvelut on sisällytetty vuosittain vahvistettavaan työterveydenhuollon toimintasuunnitelmaan, jolloin niihin on mahdollista hakea Kelan korvausta.

Kertomusvuoden aikana työnantaja on kannustanut henkilöstöä liikunta ja kulttuuriharrastuksiin mm. Smartum liikunta- ja kulttuurieduin sekä päättänyt tarjota pyöräedun osana työntekijän palkkaa. Työsuhdepyörä on tarkoitettu työntekijän vapaaseen henkilökohtaiseen käyttöön työ- ja vapaa-ajalla.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairaspoissaoljen määrä	Sairaspoissaolot < 13 sairauspäivää/htv	toteutui, toteutuma 11,99
	Henkilöstön työtyytyväisyys	arvosana > 8	toteutui, keskiarvo 8,4

Talous

001331 Työsuojelu	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-21 940		-21 940	-10 108	-11 832
TOIMINTAKATE	-21 940	0	-21 940	-10 108	-11 832
LASKENNALLISET ERÄT	21 940		21 940	10 108	11 832
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		0	

001332 Työterveydenhuolto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000		40 000	32 150	7 850
TOIMINTAKULUT	-100 000	-50 000	-150 000	-153 980	3 980
TOIMINTAKATE	-60 000	-50 000	-110 000	-121 830	11 830
LASKENNALLISET ERÄT	60 000		60 000	121 830	-61 830
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-50 000	-50 000	0	-50 000

001333 Henkilöstöpalv. ja yhteistoim/TYKY

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-53 890	-10 000	-63 890	-78 717	14 827
TOIMINTAKATE	-53 890	-10 000	-63 890	-78 717	14 827
LASKENNALLISET ERÄT	53 890		53 890	78 717	-24 827
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-10 000	-10 000	0	-10 000

**HENKILÖSTÖTOIMIKUNTA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000		40 000	32 150	7 850
TOIMINTAKULUT	-175 830	-60 000	-235 830	-242 805	6 975
TOIMINTAKATE	-135 830	-60 000	-195 830	-210 654	14 824
LASKENNALLISET ERÄT	135 830		135 830	210 654	-74 824
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-60 000	-60 000	0	-60 000

****TYÖLLISTÄMINEN**

Toiminta Kunnanhallituksen 19.12.2016 perustama työllistämistoimikunta on kokoon-
tunut keskimäärin kerran kuukaudessa käymään läpi kunnan työllisyysti-
lannetta ja pohtimaan eri toimenpiteitä työttömyyden alentamiseksi.

Pyhäjoen kunta osallistui työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Raahen
kaupungin ja Siikajoen kunnan kanssa.

Vuonna 2023 **palkkatuella** työllistettyjen palkkauskustannukset ja niihin
saatu palkkatuki kohdistettiin palkkatuen kustannuspaikalle, josta se kuu-
kausittain siirrettiin sisäisesti toteutuneille kustannuspaikoille, joten kustan-
nuspaikalla ei näy toteutumalukuja. Palkkatukeen käytetyt ulkoiset toimin-
takulut olivat 96 870 € (ta 84 610 €) ja toimintatuotot 36 895 € (ta 42 000 €).

001335 Kesätyöllistäminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-33 300		-33 300	-20 531	-12 769
TOIMINTAKATE	-33 300	0	-33 300	-20 531	-12 769
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-33 300	0	-33 300	-20 531	-12 769

001337 Työllisyyden edistäminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-3 750		-3 750	-8 201	4 451
TOIMINTAKATE	-3 750	0	-3 750	-8 201	4 451
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 750	0	-3 750	-8 201	4 451

001338 Kotoutumisen edistäminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-20 000		-20 000	-6 517	-13 483
TOIMINTAKATE	-20 000	0	-20 000	-6 517	-13 483
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-20 000	0	-20 000	-6 517	-13 483

006145 Työmarkkinatuen kuntaosuus

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-190 000	-70 000	-260 000	-257 772	-2 228
TOIMINTAKATE	-190 000	-70 000	-260 000	-257 772	-2 228
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-190 000	-70 000	-260 000	-257 772	-2 228

**TYÖLLISTÄMINEN	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-247 050	-70 000	-317 050	-293 022	-24 028
TOIMINTAKATE	-247 050	-70 000	-317 050	-293 022	-24 028
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-247 050	-70 000	-317 050	-293 022	-24 028

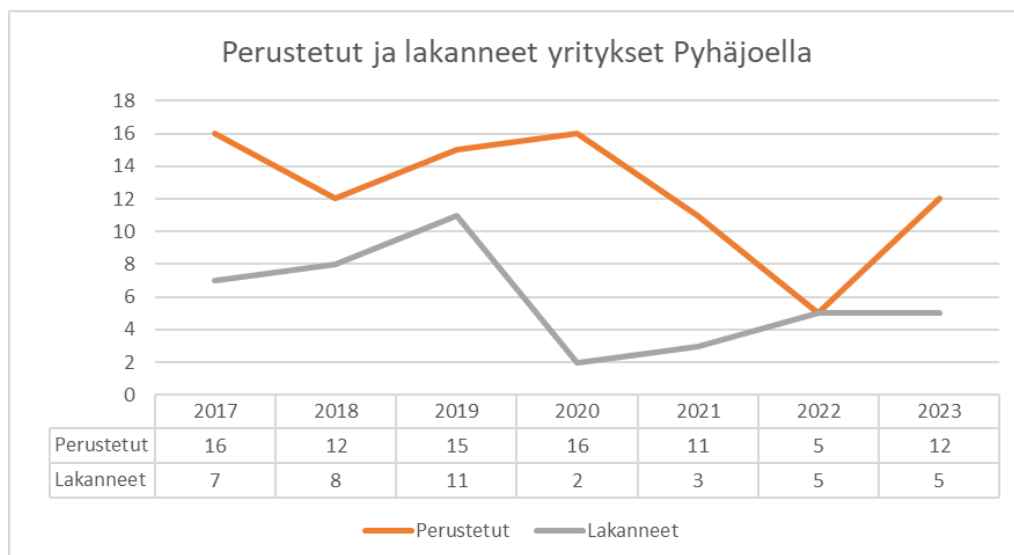
****ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN**

Toiminta Pyhäjoen kunnassa yritysneuvontapalvelut toteutetaan Raahen seudun kehityksen toimesta.

Vuoden yrittäjät palkittiin seutukunnallisessa tapahtumassa Pyhäjoella lokakuussa. Pyhäjoen vuoden 2023 yrittäjäksi valittiin Asmo Muurinen Ky.

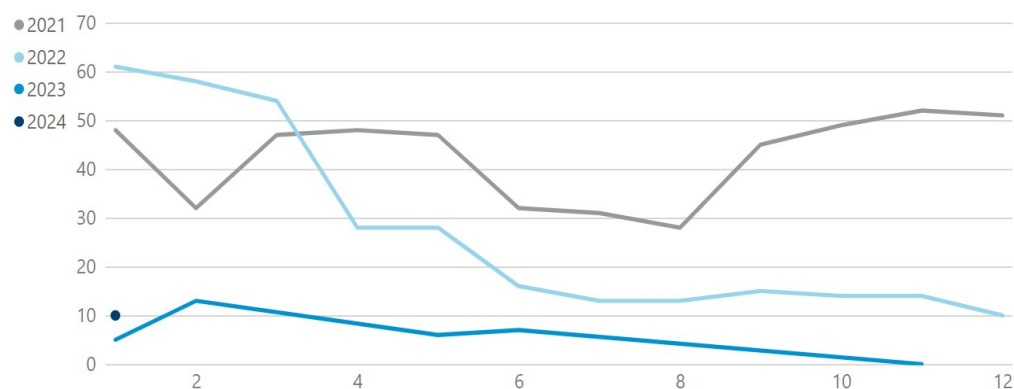
Vuonna 2023 Pyhäjoella perustettiin 12 uutta yritystä (v. 2022/5), 5 lopetti toimintansa (v. 2022/5) ja yksi siirsi kirjansa Pyhäjoelle Askolasta (v. 2022/3). Uusien yritysten nettoperustanta oli siten +7 (v. 2022/+2). Yritysten kokonaisuusmäärä 31.12.2023 oli 298 (ennakkoperintärekisterissä olevat).

Alla graafi Pyhäjoella aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrästä.

Luvut eivät sisällä asunto-osake- ja kiinteistöosakeyhtiöitä, kaupparekisteriin rekisteröimättömiä toiminimiä eikä metsänhoitoa varten perustettuja toiminimiä.

Avoimet työpaikat Pyhäjoella kuukausittain vuosina 2021-2024 (Lähde:TEM)

Elinvoiman tulosalueella ei vuoden 2023 aikana ollut siitä vastaavaa johtajaa.

Raahen seudun kehitys on tarjonnut yritysneuvontaa, kartoittanut yritysten kehittämistarpeita ja -hankkeita sekä tukeneet kunnan yrityksiä monin eri tavoin.

Vuonna 2023 Raahen seudun kehityksen palveluja hyödynsi yhteensä 54 Pyhäjoelle sijoittunutta yritystä tai yrityksen perustamista suunnittelevaa henkilöä. Yritysten perustaminen, kehittäminen, omistajanvaihdosten tukeminen sekä erilaiset asiantuntijapalvelut ovat kuuluneet Pyhäjoen yritysten käyttämiin palveluihin.

Esimerkkejä Pyhäjoen yrityksille tarjotuista neuvonta- ja kehittämispalveluista sekä liiketoiminnan tuesta:

Yritystoimintaa suunnittelevat

- Liikeideoiden arviointi ja kehittäminen
 - Taloussuunnitelmien laadinta ja kannattavuuden laskenta. Liiketoimintasuunnitelmien teon lisäksi on tuettu varsinaisen yrityksen perustamisessa ja starttirahan hakemisessa sekä neuvottu muissa yritystoimintaan liittyvissä asioissa.
 - Yrittäjyyden edistäminen Minustako yrittäjä -tilaisuuksissa.

Olemassa olevat yritykset

- Asiantuntijapalvelut:
 - Toimitusprosessin kyvykkyyden kehittäminen, tuotanto- ja myyntiprosessien suunnittelu sekä investointiohjelmien laadinta.
 - Henkilöstön, omistajien, avainhenkilöiden ja hallinnon koulutus sekä kansainvälistymisen tukeminen.
- Suunnitelmat ja laskelmat:
 - Liiketoiminta- ja kehittämissuunnitelmat, myynti- ja markkinointisuunnitelmat sekä tuotanto- ja myyntiprosessien laskelmat, mukaan lukien selviytymissuunnitelmat.
 - Investointihankkeiden ja -ohjelmien suunnittelu ja hakemusten laatiminen.
 - Omistajanvaihdosprosessin suunnittelu sekä laskelmat ja rahoitussuunnitelmat.

Raahan seudun kehityksen asiakastyytyväisyyttä mitataan vuosittain toteutettavan yritysbarometrin yhteydessä. Vuonna 2023 kyselyyn vastanneista Raahan seudun kehityksen palveluja käyttäneistä yrityksistä peräti 98,5 % on ollut tyytyväinen saamaansa palveluun.

Raahan seudun kehityksen käynnissä olleet hankkeet vuonna 2023:

- Kansallinen vetyverkosto (1.10.2021 – 31.12.2023)
- Kasvua ja kilpailukykyä rannikkoseudulle (KASKI) (1.3.2020 – 31.8.2023)
- Nuorista tuotannollisia yrittäjiä (1.4.2020 – 30.9.2023)
- R4H2 – REACTions for Hydrogen (1.9.2021 – 30.6.2023)
- Oulu South Goes Global (1.1.2020 – 30.6.2023)
- Pyörällä kuuhun – pyörämatkailusta uusi matkailuelinkeinojen edistäjä maaseudulla (3.1.2022 – 29.2.2024)
- Laaksoista kukkuloille: näkyvyyttä maaseutumatkailuun digitalisatiolla ja tuotteistamisella (1.9.2021 – 30.9.2023)
- Seutukaupunkien innovaatioekosysteemiverkoston kehittäminen (1.10.2021 – 31.12.2023)
- UMBR-ELLA (1.12.2019 – 31.12.2023)
- Purkutelakan liiketoimintamahdollisuudet fossiilivapaan teräksen tuotannon osana (15.5.2023-14.11.2023)
- Älykäs ja uudistuva matkailu Oulun seudulla (1.9.2023-31.12.2025)

Elinkeinoitoimen hankkeet

Akke hanke (1.2.2023 – 31.12.2024)

Akke-hanke selvittää puhtaan ja vakaan energiatuotannon (ydinvoima) ja siitä saatavan sähkön avulla syntyvän ja edelleen jalostettavan vedyn tuotantomahdollisuuksia Pyhäjoen talousalueella.

Markkinointi ja elinvoiman edistäminen

Markkinointitiimi kokoontui vuoden aikana 11 kertaa.

Kunnan tiedotuskanavana on käytetty Pyhäjoen Kuulumiset -lehteä, kunnan internet- ja Facebook-sivustoja, WhatsApp-ryhmiä sekä alueella toimivia sanomalehtiä.

Maaseututoimi

Vuonna 2023 Pyhäjoen maataloille maksettiin EU- ja kansallisia maataloustukia yhteensä 3,65 M€ (vahvistamaton summa). Maataloustukea hake-neita tiloja Pyhäjoella oli 73.

Vuonna 2023 maatalouden kehittämistukea myönnettiin 38 tukea hake-neelle tilalle, yhteensä n. 34.000 €.

Kehittämistuesta käytettiin n. 30 % viljelyteitten ja siltojen kunnostuksiin, n. 20 % peltojen ja vesitalouden parantamistoimiin sekä n.20 % kalkitukseen, loppukolmannes jakautui muille tukikohteille. Kehittämisrahat maksettiin edellisvuonna tehdyn kehittämistarveselvityksen perusteella.

Laajoilla tukitoimilla on, tavoitteen mukaisesti, ollut merkittävä kannuste-vaikutus pyhäjokisen maataloustuotannon kehittymiseen sekä Pyhäjoen että koko alueen elintarviketuotannon omavaraisuuteen.

Toiminnalliset ta- voitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Invest in Pyhäjoki - sijoittumis- palvelujen kehit- täminen, elikeino- pohjan monipuolis- taminen, yrittäjyy- den edistäminen	Yritystoimipaikkojen lukumäärä	+ 1	+ 6
	Perustetut yritykset (netto)	+ 3 uutta yritystä	Toteutunut (7)
	Luovutetut teollisuus- tontit	+ 2	Toteutui osittain (1)
	Työllisen työvoiman määrä	+ 1 kpl	Toteutunut (+49)
	Työpaikkojen luku- määrä	+ 10 kpl	ei tilastotietoa saata- villa

	Uusien yritysten huomioiminen	Lähestytään yrityksiä Tervetuloa -kirjeellä	toteutunut
	Yritystoimintaa edistävät hankkeet	Ollinmäki-strategian toimeenpano	toteutunut
Yritysyhteistyö	Yritystapahtumat ja -vierailut, ohjaus ja neuvonta, koulutus, yhteistyö yrittäjäjärjestön ja elinkeinoelämän vaikuttajien kanssa, seutukunnallinen yhteistyö, yrittäjätuettavuus	yrittäjätuettavuuskysely	toteutunut osittain
Yritys- ja kehittämissuorat ja hankerahat	Nouseva Rannikko-seutu, ELY-keskus, Business Finland ja muut tuet	tukimäärä pysyy samassa tai on nouseva	ei toteutunut
Kunnan markkinointi tuleville asukkaille ym.	Luovutetut okt-tontit	+ 5	ei toteutunut
Markkinointiryhmä: Kunnan elinvoimatahtumat, uusien tapahtumien luominen, sosiaalinen media, kunnan positiivinen näkyvyys ja houkuttelevuus	Osallistutaan kunnan tapahtumiin ja niiden kehittämiseen aktiivisesti Markkinoinnin suunnittelu Ylläpidetään ja tuotetaan kuntamarkkinointimateriaalia mediaan	4 tapahtumaa, jossa aktiivisesti mukana tai järjestäjänä uusi markkinointisuunnitelma ja -toteuttamisohjelma uusien asukkaiden ilta esitteet ja ilmoitukset, mainokset	Toteutunut osittain Joulutapahtuma Rakentajamessut 2023 toteutunut ei toteutunut toteutunut

Talous

003111 Elinkeinotoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				24	-24
TOIMINTAKULUT	-211 690	100 000	-111 690	-92 794	-18 896
TOIMINTAKATE	-211 690	100 000	-111 690	-92 770	-18 920
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 120		-19 120	-18 785	-335
LASKENNALLISET ERÄT	-6 170		-6 170	-3 637	-2 533
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-236 980	100 000	-136 980	-115 192	-21 788
Käyttöomaisuus					
Arvo 1.1.	41 151				
Lisäykset					
Vähennykset					
Poistot	-18 785				
Arvo 31.12.	22 366				
003113 Puhtaan ja vakaan energiat./AKKE	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	200 000	-55 000	145 000	154 531	-9 531
TOIMINTAKULUT	-252 180	70 000	-182 180	-192 565	10 385
TOIMINTAKATE	-52 180	15 000	-37 180	-38 034	854
LASKENNALLISET ERÄT	-6 900		-6 900	-6 979	79
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-59 080	15 000	-44 080	-45 013	933
003124 Markkinointi ja elinvoi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-120 700	10 000	-110 700	-83 237	-27 463
TOIMINTAKATE	-120 700	10 000	-110 700	-83 237	-27 463
LASKENNALLISET ERÄT	-2 200		-2 200	-1 841	-359
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-122 900	10 000	-112 900	-85 078	-27 822
003131 Matkailun edistäminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				6 589	-6 589
TOIMINTAKULUT				-1 766	1 766
TOIMINTAKATE	0	0		4 823	-4 823
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-15 780		-15 780	-15 782	2
LASKENNALLISET ERÄT				-39	39
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-15 780	0	-15 780	-10 998	-4 782

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	63 129
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-15 782
Arvo 31.12.	47 347

004111 Maaseututoimi	Alkuper.	Talousarvio-	Ta muutos-	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	ten jälkeen		
TOIMINTATUOTOT	9 000		9 000	5 451	3 549
TOIMINTAKULUT	-119 880		-119 880	-110 037	-9 843
TOIMINTAKATE	-110 880	0	-110 880	-104 586	-6 294
LASKENNALLISET ERÄT	-1 980		-1 980	-2 262	282
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-112 860	0	-112 860	-106 848	-6 012

**ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN	Alkuper.	Talousarvio-	Ta muutos-	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	ten jälkeen		
TOIMINTATUOTOT	209 000	-55 000	154 000	166 595	-12 595
TOIMINTAKULUT	-704 450	180 000	-524 450	-480 399	-44 051
TOIMINTAKATE	-495 450	125 000	-370 450	-313 804	-56 646
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 900		-34 900	-34 567	-333
LASKENNALLISET ERÄT	-17 250		-17 250	-14 759	-2 491
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-547 600	125 000	-422 600	-363 129	-59 471

**ASUNTO-, KAAVOITUS- JA MAAPOLITIIKKA

Toiminta Kaavoitusta ja maapolitiikkaa ohjaa valtuuston hyväksymä maankäyttöstrategia.

Kaavoitusarkkitehti Jyrki Määttä on toiminut kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa Pyhäjoen kunnan kaavoitusvastaavana.

Asuntoasioita on käsitellyt kunnanhallituksen valitsema asuntotoimikunta.

Maa- ja metsätilojen kustannuspaikan määrärahoista on perusmetsätalouden harjoittamisen lisäksi maksettu seuraavat kustannukset:

- entisen Salen kiinteistön purkaminen
- Salen puiston rakentaminen
- tien ja paikoitusalueen rakentaminen Vaaranlahden rantaan

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
	Asuntojen vuokraus	Täyttöaste vähintään 90 %	Tavoite ei toteutunut, täyttöaste 84,6 %
	Asuntopoliittisen strategian toteuttaminen	Huonokuntoisista kiinteistöistä luovutaan strategian mukaisesti	Strategian toteuttamista jatkettu

	Metsän myynti	Hoidetaan päivitetyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Tavoite toteutunut: MHY Pyhä-Kalan toimesta sopimusperusteisesti
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
	Vuokratulot / menot ja poistot	Vuokratulot kattavat menot ja poistot	Tavoite ei toteutunut.

Talous

004302 Rivitalo II/Vanhatie 80 D	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	21 400	-8 000	13 400	12 765	635
TOIMINTAKULUT	-45 380		-45 380	-33 133	-12 247
TOIMINTAKATE	-23 980	-8 000	-31 980	-20 368	-11 612
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 350		-1 350	-158	-1 192
LASKENNALLISET ERÄT	-830		-830	-549	-281
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-26 160	-8 000	-34 160	-21 075	-13 085

Kohde puretaan vuonna 2024.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	1 359
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-158
Arvo 31.12.	1 201

004305 Vuokratalot/Vanhat. 80	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	14 040	3 000	17 040	16 996	44
TOIMINTAKULUT	-41 970		-41 970	-47 263	5 293
TOIMINTAKATE	-27 930	3 000	-24 930	-30 267	5 337
LASKENNALLISET ERÄT	-760		-760	-836	76
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-28 690	3 000	-25 690	-31 103	5 413

Kohteessa 10 vuokra-asuntoa, joista yhdistysten käytössä 6 asuntoa.

004306 Pirttikosken paritalo	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	14 900	-3 000	11 900	10 252	1 648
TOIMINTAKULUT	-6 610		-6 610	-4 642	-1 968
TOIMINTAKATE	8 290	-3 000	5 290	5 610	-320
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 940		-3 940	-3 943	3
LASKENNALLISET ERÄT	-120		-120	-48	-72
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	4 230	-3 000	1 230	1 619	-389

Kohteessa 2 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	137 010
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-3 943
Arvo 31.12.	133 067

004308 Asunto-osakkeet	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	159 500	-10 000	149 500	146 792	2 708
TOIMINTAKULUT	-167 790	-61 000	-228 790	-234 663	5 873
TOIMINTAKATE	-8 290	-71 000	-79 290	-87 871	8 581
LASKENNALLISET ERÄT	-3 060		-3 060	-4 945	1 885
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-11 350	-71 000	-82 350	-92 816	10 466

Asunto-osakkeita yhteensä 24 kpl

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	915 473
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	
Arvo 31.12.	915 473

004309 Muut asunnot	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	7 500	-2 000	5 500	5 919	-419
TOIMINTAKULUT	-5 850	20 000	14 150	-6 034	20 184
TOIMINTAKATE	1 650	18 000	19 650	-115	19 765
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 800		-1 800	-1 779	-21
LASKENNALLISET ERÄT	-110		-110		-110
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-260	18 000	17 740	-1 893	19 633

Kohteessa 1 vuokra-asunto(Männikkö).

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	51 935
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-1 779
Arvo 31.12.	50 156

008321 Kaavoitus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-107 380	20 000	-87 380	-102 038	14 658
TOIMINTAKATE	-107 380	20 000	-87 380	-102 038	14 658
LASKENNALLISET ERÄT	-4 260		-4 260	-5 125	865
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-111 640	20 000	-91 640	-107 163	15 523

008326 Maa- ja metsätilat	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	170 000	95 000	265 000	310 331	-45 331
TOIMINTAKULUT	-152 100	50 000	-102 100	-137 933	35 833
TOIMINTAKATE	17 900	145 000	162 900	172 398	-9 498
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 400		-4 400	-4 727	327
LASKENNALLISET ERÄT	-1 130		-1 130	-3 043	1 913
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	12 370	145 000	157 370	164 628	-7 258

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	4 192 198
Lisäykset	45 364
Vähennykset	-11 243
Poistot	-4 727
Arvo 31.12.	4 221 592

**ASUNTO-, KAAVOITUS- JA MAAPOLITIIKKA

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	387 340	75 000	462 340	503 055	-40 715
TOIMINTAKULUT	-527 080	29 000	-498 080	-565 705	67 625
TOIMINTAKATE	-139 740	104 000	-35 740	-62 650	26 910
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 490		-11 490	-10 607	-883
LASKENNALLISET ERÄT	-10 270		-10 270	-14 545	4 275
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-161 500	104 000	-57 500	-87 802	30 302

**SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Toiminta Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

**YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Talous Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotettiin alueellisesti ns. isäntäkuntamallin mukaisesti. Isäntäkuntana toimii Kalajoen kaupunki.

**YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-87 300	-20 000	-107 300	-106 124	-1 176
TOIMINTAKATE	-87 300	-20 000	-107 300	-106 124	-1 176
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-87 300	-20 000	-107 300	-106 124	-1 176

SIVISTYSOSASTO

SIVISTYSLAUTAKUNTA

****SIVISTYSTOIMI/HALLINTO**

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Asiakastyytyväisyys	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	8,3

Talous

**SIVISTYSTOIMI/HALLINTO					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-114 520	-6 500	-121 020	-126 202	5 182
TOIMINTAKATE	-114 520	-6 500	-121 020	-126 202	5 182
LASKENNALLISET ERÄT	114 520		114 520	126 202	-11 682
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-6 500	-6 500	0	-6 500

****VARHAISKASVATUS**

**VARHAISKASVATUKSEN HALLINTO					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-147 190	20 000	-127 190	-115 348	-11 842
TOIMINTAKATE	-147 190	20 000	-127 190	-115 348	-11 842
LASKENNALLISET ERÄT	147 190		147 190	115 348	31 842
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	20 000	20 000	0	20 000

Toiminta Varhaiskasvatusta on järjestetty kahdessa päiväkodissa ja kevään 2023 ajan neljässä ryhmäperhepäivähoitokodissa (ryhmis) sekä yhdessä kotona tapahtuvassa perhepäivähoitokodissa.

Yli-Kiiskilän ryhmän toiminta loppui toukokuun 2023 lopussa.

Elokuun alusta alkaen varhaiskasvatusta on järjestetty kahdessa päiväkodissa (Päiväkotikivi ja Parhalahden päiväkotikivi), yhdessä perhepäivähoitokodissa ja kolmessa ryhmäperhepäivähoitokodissa (Ikkala, Vekkula ja PikkuVekkula). Lisäksi kesällä on järjestetty ohjattua leikkikenttätöitä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Varhaiskasvatustalain ja asetuksen mukainen laadukas varhaiskasvatus	Arviointikysely,	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosana >8)	8,9
Varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus	Arviointikysely	Perheet ovat tyytyväisiä palvelun saatavuuteen (kouluarvosana >8)	9
Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyön toimivuus	Arviointikysely Lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat	Koetaan olevan hyvällä tasolla (kouluarvosana > 8) Jokaisella lapsella on varhaiskasvatussuunnitelma (VaSu)	9 Toteutunut
Kansainvälisyyden huomioon ja toiminnan moninaisuus	Arviointikysely	Koetaan toimivaksi (kouluarvosana >8)	Ei arvioitavissa
Palveluprosessien kehittäminen	Arviointikysely	Toiminnan ohjausjärjestelmä koetaan toimivaksi	Toteutunut
Työhyvinvointi	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosana > 8)	8,1

Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kustannusten hallinta	Kustannukset/ hoitopäivä	Kivitasku < 142,70 € Parhalahden päiväkotiki < 109,80 € liikkala < 96,30 € Ylikiiskilä < 95,20 € Vekkula I < 51,70 € Vekkula II < 96,90 € Perhepäivähoito < 44,60 € Kaikki < 103 €	Kivitasku < 91€ Parhalahden päiväkotiki < 60€ liikkala < 97 € Ylikiiskilä < 100 € Vekkula I ja II < 67€ Perhepäivähoito < 80 € Kaikki < 94€ (hallinnon kustannukset jyvitetty)

Talous

006211 Kivitasaku	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT		38 000	38 000	36 105	1 895
TOIMINTAKULUT	-429 200	-115 500	-544 700	-544 952	252
TOIMINTAKATE	-429 200	-77 500	-506 700	-508 847	2 147
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-140	140
LASKENNALLISET ERÄT	-91 590		-91 590	-98 901	7 311
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-520 790	-77 500	-598 290	-607 889	9 599

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	234
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-188
Arvo 31.12.	46

006212 Parhalahden päiväkoti	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT		27 000	27 000	27 018	-18
TOIMINTAKULUT	-280 430	-69 500	-349 930	-408 205	58 275
TOIMINTAKATE	-280 430	-42 500	-322 930	-381 188	58 258
LASKENNALLISET ERÄT	-52 430		-52 430	-60 008	7 578
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-332 860	-42 500	-375 360	-441 196	65 836

006221 Perhepäivähoito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-35 680		-35 680	-37 431	1 751
TOIMINTAKATE	-35 680	0	-35 680	-37 431	1 751
LASKENNALLISET ERÄT	-7 170		-7 170	-6 636	-534
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-42 850	0	-42 850	-44 067	1 217

006222 Ikkala/Parhalahti	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				31	-31
TOIMINTAKULUT	-163 760	-500	-164 260	-168 999	4 739
TOIMINTAKATE	-163 760	-500	-164 260	-168 968	4 708
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-190		-190	-188	-2
LASKENNALLISET ERÄT	-30 880		-30 880	-33 171	2 291
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-194 830	-500	-195 330	-202 327	6 997

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	234
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-188
Arvo 31.12.	46

006225 Vekkula/Yppäri	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT		5 000	5 000	5 090	-90
TOIMINTAKULUT	-154 980	-1 500	-156 480	-151 615	-4 865
TOIMINTAKATE	-154 980	3 500	-151 480	-146 524	-4 956
LASKENNALLISET ERÄT	-29 570		-29 570	-27 709	-1 861
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-184 550	3 500	-181 050	-174 233	-6 817

006225 Pikkuvekkula/Yppäri	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				70	-70
TOIMINTAKULUT	-102 570	-1 000	-103 570	-86 706	-16 864
TOIMINTAKATE	-102 570	-1 000	-103 570	-86 636	-16 934
LASKENNALLISET ERÄT	-20 360		-20 360	-14 110	-6 250
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-122 930	-1 000	-123 930	-100 746	-23 184

006228 Ylikiiskilä	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-114 230	7 000	-107 230	-65 044	-42 186
TOIMINTAKATE	-114 230	7 000	-107 230	-65 044	-42 186
LASKENNALLISET ERÄT	-20 730		-20 730	-7 392	-13 338
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-134 960	7 000	-127 960	-72 436	-55 524

006231 Leikkitoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-47 070	8 000	-39 070	-38 231	-839
TOIMINTAKATE	-47 070	8 000	-39 070	-38 231	-839
LASKENNALLISET ERÄT	-7 030		-7 030	-3 792	-3 238
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-54 100	8 000	-46 100	-42 023	-4 077

006241 Lasten kotihoidontuki	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-160 000		-160 000	-169 605	9 605
TOIMINTAKATE	-160 000	0	-160 000	-169 605	9 605
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-160 000	0	-160 000	-169 605	9 605

**VARHAISKASVATUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT		70 000	70 000	68 313	1 687
TOIMINTAKULUT	-1 635 110	-153 000	-1 788 110	-1 786 136	-1 974
TOIMINTAKATE	-1 635 110	-83 000	-1 718 110	-1 717 823	-287
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-190		-190	-328	138
LASKENNALLISET ERÄT	-112 570		-112 570	-136 371	23 801
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 747 870	-83 000	-1 830 870	-1 854 522	23 652

****ESIOPETUS**

Toiminta Esiopetusta on järjestetty kahdessa paikassa Yppärin koululla (11 oppilasta) ja Parhalahden päiväkotiesikoulussa (20 oppilasta).

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Laadukas opetus	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	8,3
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kustannusten hallinta	Kustannukset/oppilas	< 9 530 €	11 647 €

**ESIOPETUSs	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-304 820	-51 500	-356 320	-361 051	4 731
TOIMINTAKATE	-304 820	-51 500	-356 320	-361 051	4 731
LASKENNALLISET ERÄT	-18 810		-18 810	-20 612	1 802
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-323 630	-51 500	-375 130	-381 663	6 533

****PERUSOPETUS**

Toiminta Perusopetuksen tulosalue sisältää seuraavat kustannuspaikat: Saaren koulu, Yppärin koulu ja koulujen yhteiset.

Saaren koulu tarjoaa turvallisen ja kannustavan ympäristön, joka tukee oppilaiden fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Saaren koululla huomioidaan erilaiset oppimistarpeet ja varmistetaan, että kaikki oppilaat saavat tarvitsemansa tuen.

Vuonna 2023 Saaren koulun yksi painopistealueena on ollut toimintakulttuurin luominen ja päivittäminen. Olemme järjestäneet useita juhlia: joulujuhla, joulukevennys, kevätjuhla, itsenäisyyspäiväjuhla ja veteraanipäivä. Koulu osallistui viime syksynä Pyhäjoen kunnan messuille. Oppilaat, opettajat vanhemmat osallistuvat aktiivisesti koulun toimintaan.

Koululla toimii vaaleilla valittu oppilaskunta sekä tukioppilaat. Koulun vanhempainyhdistys perustettiin syksyllä 2023.

Saaren koululla pyritään siihen, että opetus on avointa. Kerromme koulun arjesta ja tapahtumista myös sosiaalisessa mediassa.

Koululla on toteutettu monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Tänä lukuvuonna on aiheena teknologia ja erityisesti kymmensormijärjestelmän opetus. Viime lukuvuonna painopisteenä oli lukeminen. Saaren koulu on mukana Kiva-koulussa (kiusaamisen vastaisessa toimenpide ohjelmassa) ja meillä on erittäin aktiivista kansainvälistä toimintaa. Oppilaita 286.

Yppärin koulu tarjoaa laadukasta opetusta ja tukee oppilaiden kouluhyvinvointia. Kevätlukukausi 2023 oli kuntamme kouluissa kulttuurin teemavuosi, syksyllä 2023 yhteiseksi uuden lukuvuoden teemaksi vaihtui teknologia.

Yrittäjyyskasvatusta toteutimme yrityskylävierailulla 13.2.2023, jonne osallistuivat 5–6. –luokan oppilaat.

Syksyllä 2023 alakoulut osallistuivat myös ensimmäistä kertaa Pyhäjoen messuille tutustuen lähemmin Pyhäjoen yritys-elämään ja yrittäjiin.

Aktiivisen oppilaskuntatoiminnan kautta olemme tutustuneet vaaleihin ja vaikuttamisen tapoihin. Oppilaskunta järjesti vuoden aikana yhteiseksi iloksemme yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia kuten peliturnauksen, lapsen oikeuksien päivän ja unelmointipäivän. Oppilaskunnan toimintakausi huipentui kunnan itsenäisyyspäivän juhlaan, johon oppilaat esiintyivät. Oppilaita 58.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Laadukas opetus	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	Oppilaat 8,5 Huoltajat 8,3
Kodin ja koulun yhteistyön toimivuus	Arviointikysely	Koetaan vähintään hyväksi (kouluarvosana vähintään > 8)	Huoltajat 8,2
Työhyvinvointi	Arviointikysely	Koetaan vähintään hyväksi (kouluarvosana vähintään > 8)	8,5
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus	> 90 %	91,2 %
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kustannusten hallinta	Kustannukset/oppilas	Yppärin koulu * < 9 660 €	9 827 €
		Saaren koulu* < 11 080 €	12 101 €
		Perusopetus yht. < 11 650 €	12 336 €

* koulukohtaiset kustannukset ilman kuljetuskustannuksia ja koulujen muita yhteisiä kustannuksia

Talous

007122 Saaren koulu	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	24 000	63 000	87 000	92 326	-5 326
TOIMINTAKULUT	-3 234 600	-330 000	-3 564 600	-3 553 274	-11 326
TOIMINTAKATE	-3 210 600	-267 000	-3 477 600	-3 460 948	-16 652
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-37 000		-37 000	-46 957	9 957
LASKENNALLISET ERÄT	-187 690		-187 690	-206 767	19 077
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 435 290	-267 000	-3 702 290	-3 714 671	12 381
Käyttöomaisuus					
Arvo 1.1.	228 522				
Lisäykset	37 530				
Vähennykset					
Poistot	-46 957				
Arvo 31.12.	219 096				
007125 Yppärin koulu	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	7 500	10 000	17 500	8 946	8 554
TOIMINTAKULUT	-579 550	-15 000	-594 550	-578 902	-15 648
TOIMINTAKATE	-572 050	-5 000	-577 050	-569 956	-7 094
LASKENNALLISET ERÄT	-30 580		-30 580	-36 111	5 531
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-602 630	-5 000	-607 630	-606 067	-1 563
007127 Koulujen yhteiset	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	82 000	5 000	87 000	92 639	-5 639
TOIMINTAKULUT	-264 600	-3 500	-268 100	-305 437	37 337
TOIMINTAKATE	-182 600	1 500	-181 100	-212 798	31 698
LASKENNALLISET ERÄT	-59 100		-59 100	-46 912	-12 188
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-241 700	1 500	-240 200	-259 710	19 510
**PERUSOPETUS					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	113 500	78 000	191 500	193 911	-2 411
TOIMINTAKULUT	-4 078 750	-348 500	-4 427 250	-4 437 613	10 363
TOIMINTAKATE	-3 965 250	-270 500	-4 235 750	-4 243 702	7 952
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-37 000		-37 000	-46 957	9 957
LASKENNALLISET ERÄT	-277 370		-277 370	-289 790	12 420
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 279 620	-270 500	-4 550 120	-4 580 449	30 329

**LUKIOKOULUTUS

Toiminta Pyhäjoen lukio järjesti vuoden 2023 aikana seutukunnalliset Syysmessut ja toimitti viikoittain paikallislehti Kuulumisia.

Kansainväliseen toimintaan lukiolle on 1.3.2021 myönnetty Erasmus+ akkreditointi kaudelle 2021-2027, jonka myötä Erasmus+ -rahoitus on turvattu KA121-SCH-otsikon alla. Lukio on konsortion johtaja ja konsortioon kuului vuonna 2023 myös Saaren koulu. Lukiolla on vuoden 2023 aikana ollut käynnissä KA121-SCH-hanke sekä Erasmus+ KA229 Active Learning for a Sustainable World -hanke, joka loppui 31.8.2023.

Lukio on saanut erityisavustusta Opetushallitukselta hankkeelle 'Tukitoimia Pyhäjoen lukiossa' rahoitus, joka mahdollisti laajempien tukitoimien järjestämisen oppimisen haasteisiin.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Laadukas opetus	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	8,4
Yrittäjyystoimintamallin toimivuus ja kehittyminen	Arviointikysely	Mallin koetaan olevan toimiva ja kehittyvä (kouluarvosana vähintään > 8)	8,5
Kansainvälistyminen	Oppilaiden osallistuminen kv. toimintaan	Vähintään puolella oppilaista kv. kontakti	Tavoite on toteutunut.
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus	> 90 %	91 % (19/21)
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kustannusten hallinta	Käyttökate/oppilas	< 14 510 €	15 156 €

Talous

**LUKIOKOULUTUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	116 000		116 000	116 693	-693
TOIMINTAKULUT	-1 378 510	-66 000	-1 444 510	-1 450 455	5 945
TOIMINTAKATE	-1 262 510	-66 000	-1 328 510	-1 333 762	5 252
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 920		-7 920	-7 927	7
LASKENNALLISET ERÄT	-63 840		-63 840	-108 863	45 023
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 334 270	-66 000	-1 400 270	-1 450 552	50 282

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	15 193
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	7 927
Arvo 31.12.	7 266

****VAPAA SIVISTYSTYÖ**

Toiminta Vapaan sivistystyön palvelut on ostettu Raahen opistolta.
Opetustunteja vuonna 2023 oli 1473 h (v. 2022 1328 h).

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus, resurssien hallinta	Toimintatilastot	Osallistuminen ja resursointi vuoden 2022 tasolla	Tavoite on toteutunut, 1458 h / v.2023 1328 h / v.2022
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kustannusten hallinta	Kustannukset/opetustunti	< 20 €	22,95 €/h
	Kustannukset/asukas	< 10 €	11,20 €

Talous

**VAPAA SIVISTYSTYÖ	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-30 500		-30 500	-34 261	3 761
TOIMINTAKATE	-30 500	0	-30 500	-34 261	3 761
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-30 500	0	-30 500	-34 261	3 761

****TAITEEN PERUSOPETUS**

Toiminta Taiteen perusopetuksen palvelut ostetaan Ylivieskan seudun musiikkiopistolta.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus, resurssien hallinta	Toimintatilastot	Osallistuminen ja resursointi vuoden 2022 tasolla	Tavoite on toteutunut- yht. 72 / 36 varsinaista opiskelijaa, 36 muita/ musiikki-leikkikoulu ja valmennus

Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kustannusten hallinta	Kustannukset/ viikkotunti	< 1 002 €	1036 €
	Kustannukset/oppilas	< 1 385 €	1357 €
	Kustannukset/asukas	< 16 €	16,40€

Talous

**TAITEEN PERUSOPETUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-48 000		-48 000	-48 879	879
TOIMINTAKATE	-48 000	0	-48 000	-48 879	879
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-48 000	0	-48 000	-48 879	879

**KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Toiminta Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue sisältää seuraavat kustannuspaikat:

- kirjasto
- museo
- kulttuuritoimi

Kirjasto onnistui hyvin yhteisöllisessä tehtävässään, sillä ulkopuolisten järjestämien tapahtumien määrä nousi edellisvuoden 19 tapahtumasta 61 tapahtumaan. Oulu 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki – hankkeen kanssa on käynnistetty yhteistyötä ja kuntaan perustettiin Oulu2026 työryhmä. Kirjaston henkilöstöresurssia vahvistettiin vakinaistamalla kirjastovirkailijan toimi, johon kuuluu myös kulttuurityötä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kirjasto- ja kulttuuritoimi tavoittaa kuntalaiset laadukkaasti. Kuntalaisten toiveita otetaan huomioon ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä	Kulttuuritoimen tapahtumia	26 tapahtumaa	25 tapahtumaa
	Kulttuuritoimen tapahtumissa kävijöitä	2 000	1 911
	Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijät	2 000	2112
Museon kehittäminen	Museonäyttelyt	1-2 uudistettua tai väliaikaistannäyttelyä / vuosi	2 näyttelyä
	Rakennusten kunnossapito	1-2 rakennuksessa kunnostustöitä / vuosi	Cannelinin talon korjaustyöt

Koulutuspäivät	Päivien määrä	OKM:n suosittelema 6 pv/ hlö / htv	7,88
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kustannusten hallinta	Kirjaston kustannukset/asukas	< 90 €	93,60 €

Talous

007211 Kirjastot	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT		7 500	7 500	11 322	-3 822
TOIMINTAKULUT	-267 480	-19 500	-286 980	-290 314	3 334
TOIMINTAKATE	-267 480	-12 000	-279 480	-278 992	-488
LASKENNALLISET ERÄT	-23 780		-23 780	-33 267	9 487
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-291 260	-12 000	-303 260	-312 260	9 000

007231 Museo	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 000	-6 000	2 000		2 000
TOIMINTAKULUT	-32 600		-32 600	-22 117	-10 483
TOIMINTAKATE	-24 600	-6 000	-30 600	-22 117	-8 483
LASKENNALLISET ERÄT	-1 070		-1 070	-637	-433
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-25 670	-6 000	-31 670	-22 754	-8 916

007241 Kulttuuritoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				232	-232
TOIMINTAKULUT	-60 260	-12 500	-72 760	-81 705	8 945
TOIMINTAKATE	-60 260	-12 500	-72 760	-81 473	8 713
LASKENNALLISET ERÄT	-2 470		-2 470	-3 340	870
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-62 730	-12 500	-75 230	-84 813	9 583

**KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 000	1 500	9 500	11 554	-2 054
TOIMINTAKULUT	-360 340	-32 000	-392 340	-394 136	1 796
TOIMINTAKATE	-352 340	-30 500	-382 840	-382 582	-258
LASKENNALLISET ERÄT	-27 320		-27 320	-37 245	9 925
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-379 660	-30 500	-410 160	-419 827	9 667

****VAPAA-AIKATOIMI**

Toiminta Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, kun vapaa-aikatoimella on ollut kaksi kokoaikaista työntekijää. Vapaa-aikatoimi on jaettu liikunta- ja nuorisotoimeen.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi on järjestänyt tapahtumia ja retkiä sekä ollut mukana Saarenkoulun tapahtumissa, esimerkiksi 7. -luokkalaisten ryhmätyksissä ja tapahtumissa. Yhteistyössä kuraattorin kanssa järjestettiin 9.-luokan tyttöjen tunnetaitoryhmä. Etsivänuorisotyöntekijä on mahdollistanut sen, että yli 16-vuotiaille on pystytty tarjoamaan ja järjestämään toimintaa.

Liikuntatoimi

Liikunnallisten tapahtumien ja retkien kautta on tarjottu kuntalaisille mahdollisuus terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Viikkotoiminnassa on toteutunut eri kohderyhmille monipuolista toimintaa kuten perhefutista, kuntosaliohjausta, äitilapsijumppaa, kesäjumppaa ja pingisvuoroja.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteuma
Toiminnan aktiivisuus	Toimintatapah- tumaselosteet (retket, leirit, kurssit yms.) Toimintatilastot Nuorisovaltuus- ton aktiivisuus	Vähintään 15 kpl/vuosi Kerätään tilastoja nuoriso- ja liikuntapalveluiden käyt- täjien sekä nuorisotilan ja liikuntapaikkojen varaajien määrästä. Määrä pysyy vähintään edellisen vuoden tasolla. Nuorisovaltuuston jäsenien osallisuusaktiivisuus ko- kouksiin on 80 %	- nuorisotoimi 10 kpl (246 osallistu- jaa) - pyöräretket 4 kpl/ 80 osallistu- jaa Liikuntatoimen -viikkotoimintaa 193 krt, ka. 40 osallistujaa/ vk -tapahtumat 4 kpl, 253 osallistu- jaa Nuorisotoimi/ toimintatunnit 158 h, 879 osallistujaa, 50 kpl 93,3 %
Osaaminen	Koulutuspäivät	2 koulutustilaisuutta vuo- dessa / htv	ei toteutunut
Asiakastyytyväi- syys	Sähköinen asia- kastyytyväisyys- kysely	Vähintään hyvällä tasolla (arvosana > 8)	ei toteutunut
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	
Kustannusten hallinta	Nuorisotoimen kustannukset/ alle 29 v. asukas	< 87 €	96,70 € (849 alle 29v asu- kasta)

Talous

007311 Liikuntatoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	30 000		30 000	27 782	2 218
TOIMINTAKULUT	-430 310	-34 500	-464 810	-484 816	20 006
TOIMINTAKATE	-400 310	-34 500	-434 810	-457 034	22 224
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 000		-7 000		-7 000
LASKENNALLISET ERÄT	-15 890		-15 890	-15 564	-326
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-423 200	-34 500	-457 700	-472 599	14 899

007321 Nuorisotoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	10 000		10 000	13 353	-3 353
TOIMINTAKULUT	-69 130	-23 000	-92 130	-96 452	4 322
TOIMINTAKATE	-59 130	-23 000	-82 130	-83 099	969
LASKENNALLISET ERÄT	-4 590		-4 590	-7 460	2 870
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-63 720	-23 000	-86 720	-90 559	3 839

007322 Nuorisovaltuusto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-4 520	-2 000	-6 520	-5 138	-1 382
TOIMINTAKATE	-4 520	-2 000	-6 520	-5 138	-1 382
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 520	-2 000	-6 520	-5 138	-1 382

**VAPAA-AIKATOIMI	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000		40 000	41 135	-1 135
TOIMINTAKULUT	-503 960	-59 500	-563 460	-586 406	22 946
TOIMINTAKATE	-463 960	-59 500	-523 460	-545 271	21 811
LASKENNALLISET ERÄT	-7 000		-7 000		-7 000
LASKENNALLISET ERÄT	-20 480		-20 480	-23 025	2 545
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-491 440	-59 500	-550 940	-568 296	17 356

TEKNINEN OSASTO**TEKNINEN LAUTAKUNTA****Päävastuualue yhteensä**

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tarjota kustannustehokkaasti kuntalaisille ja heitä palveleville hallintokunnille ja yhteistyötahoille asianmukaiset ja riittävät toimitilat oheispalveluineen, liikenneväylät ja virkistysalueet sekä hyvin toimivat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaispalvelut.

Teknisten palveluiden vastuulle kuuluvat tehtävät on esitetty tulosalueiden kuvausten yhteydessä. Tulosalueita ja tilivastuullisia ovat:

- Tekninen hallinto tekninen johtaja
- Liikennealueet kiinteistöpäällikkö
- Kiinteistöt (kiinteistöt, kiinteistönhoito ja remonttipalvelut) kiinteistöpäällikkö
- Rakennus- ja ympäristönvalvonta johtava rakennustarkastaja
- Puistot ja muut yleiset alueet (puistot, satamat, leikkikentät ja liikunta-alueet) kiinteistöpäällikkö
- Lämpölaiteosasto lämpölaiteosastojohtaja

Teknisen lautakunnan talousarvion sitovuusperusteena on erikseen menot ja tulot ulkoisten erien osalta. Toteutuma verrattuna annettuun raamiin:

Ulkoiset erät	Raami	Toteutuma	Erotus
Tuotot	1 128 760	1 236 626	107 866
Menot	-3 526 460	-3 459 287	67 173

Joulukuun lisätalousarviossa ulkoisten tuottojen budjetti pieneni 25.000 € (rakennusvalvonta -155.000 ja vuokrat +180.000). Helmikuussa 2024 talousarvioon on tehty vielä joitain pienehköjä korjauksia, lähinnä sisäisten vuokrien täsmäytystä.

Toimintakatteella tarkasteltuna toteutuma on budjettiin nähden seuraava:

Toimintakate	Alkuperäinen budjetti	Muutettu budjetti	Toteutuma
Ulkoinen	-2 205 010	-2 250 010	-2 222 661
Sisäinen	2 000 010	2 103 010	2 103 296
Yhteensä	-205 000	-147 000	-119 365

Ulkoisten vuokrien ylittyminen alkuperäisestä budjetista johtui pääasiassa Jokikartanon ja palolaitoksen vuokrasopimusten päivittämisestä vastaamaan hyvinvointialueen kanssa sovittua vuokratasoa.

Investoinneista:

Liikuntahallin rakentaminen saatiin käytännössä loppuun vuodenvaihteeseen 2022/2023 mennessä ja sen vastaanotto oli tammikuussa 2023. Lähiliikuntapaikka koulun lähimaastoon toteutettiin viimeistelyjä vaille valmiiksi.

Kolmivuotinen ruoppaushanke saatiin päätökseen. Hankeosion kustannukset olivat kokonaisuudessaan 578.003 € ja saatu avustus 50 %, eli 289.000 €.

Myös kaksivuotinen tulvapenkereiden kunnostaminen päättyi ja kokonaisuudessaan hankeosion kustannukset olivat 941.057 euroa ja saatu avustus 70 %, eli 635.990 €.

Urheilukentän tekonurmen kustannus oli kustannusarvion mukaisesti noin 249.000 €. Annalaan toteutettiin uusi kevyenliikenteen väylä ja Pormannintien vanhan osan saneeraus aloitettiin.

****TEKNINEN HALLINTO**

Toiminta Teknisen hallinnon tulosalueelle kuuluu osaston johtaminen, lautakuntatyöskentely, organisaation ja toiminnan kehittäminen sekä resursointi käytettävissä olevin vakanssein ja määrärahoihin.

Investointien suunnitteluttamisen ja toteuttamisen organisointi ja johtaminen kuuluvat teknisen hallinnon vastuulle hallintosäännössä ja talousarviossa sovitun mukaisesti.

Hallinnon resursseihin kuuluu teknisen johtajan lisäksi 50 % kiinteistöpäällikön ja 90 % projekti-insinöörin palkat, joista jälkimmäiset aktivoidaan investointihankkeille. Lämpölaitokselle on kirjattu 10 % lämpölaitosjohtajan palkoista. Aktivointeja tehtiin jonkin verran budjetointia enemmän.

Päätyneitä kilpailutettavia hankkeita olivat alla olevassa taulukossa luetellut kohteet. Tulvasuojelu- ja pengertyöt teetettiin omajohtoisina töinä, joten niille ei ole laskettavissa lisä- ja muutostyöprosenttia.

2023 hankkeiden lisätyöt					
	Urakkahinta	LT €	Urakkasumma	LT %	Urakka-aika
Koulun lähiliikuntapaikka	599 000,00	14 546,08	613 546,08	2,37 %	05-09/23
Pormannintie	144 500,00	22 525,00	167 025,00	13,49 %	10-12/23 +5/24
Urheilukentän tekonurmi	239 900,00	-	239 900,00	0,00 %	06-09/23
Purkutytöt 2023	117 302,00	9 254,60	126 556,60	7,31 %	03-05/23
KLV Aatosvainio - Annala	186 400,00	4 005,24	190 405,24	2,10 %	04-10/23
	1 287 102,00	50 330,92	1 337 432,92	3,76 %	

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kunnan kiinteistöjen ja kriittisten toimintojen varautuminen on kunnossa	Valmiussuunnitelmat	Valmiussuunnitelmat sähkökatkojen ja kaukolämpökatkojen osalle on tehty ja testattu	Toteutui: Varavoimalaitteistoja testataan määrävälein ja polttoainetarastoja pidetään yllä.
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Investoinnit toteutetaan kustannustehokkaasti ja ammattimaisesti	Kilpailutettavien urakoiden kustannukset pysyvät hallussa	Lisä- ja muutostyökustannukset keskimäärin < 6 %	Toteutui: Toteutuma vuonna 2023 päätyneiden urakoiden osalta on 3,76 %

Talous

**TEKNINEN HALLINTO	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	15 000		15 000	15 449	-449
TOIMINTAKULUT	-224 380	20 000	-204 380	-195 143	-9 237
TOIMINTAKATE	-209 380	20 000	-189 380	-179 694	-9 686
LASKENNALLISET ERÄT	209 380		209 380	179 694	29 686
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	20 000	20 000	0	20 000

**LIIKENNEALUEET

Toiminta Tulosalueelle kuuluvat kustannuspaikat Kaavatiet 8332, Yksityistiet 8333 ja Läjitysalueet 8334.

Liikennealueet tulosalueen budjetti koostuu pääosin ulkoisista menoista.

Kaavatiet 8332

Katuverkosto on keskimäärin hyvässä kunnossa. Kaavateitä on kunnan kunnossapidon alaisena noin 28,2 km ja kevyenliikenteen väyliä noin 7,8 km. Talousarviovuoden aikana valmistui uusi Annala – Aatosvainio kevyen liikenteen väylä, jonka pituus on noin 0,7 km.

Talven 2023 auras- ja hiekoitusmäärät jatkoivat kasvuaan edellisvuosiin verrattuna. Talven lumimäärä oli normaali, mutta useiden lämpimien- ja pakkasjaksojen vuorottelu toi paljon auraslähtöjä, aiheuttaen kustannusten nousua. Kustannuksia nosti myös katujen kunnossapitoindeksillä tarkistettujen konetuntihintojen kallistuminen.

Kustannuspaikan kaavatiet 8332 tililtä 5440 maksettiin kunnossapitokuluja n. 181.000 €. Edelliseen vuoteen verrattuna kustannusten nousua syntyi n. 24 %. Sähkön hintakehitys kääntyi vuoden aikana laskuun, josta tuli n. 30.000 euron säästö alkuperäiseen budjettiin, muutettuun budjettiin verrattuna kustannukset alittuivat n. 5.000 €.

Kaavateillä tehtiin päällysteiden ja osittaista rakenteiden uusimista Runnintiellä. Huonokuntoiset katujen ali menevät teräs- ja betonirummut uusittiin Ruukintiellä ja Niskantiellä. Päällysteiden pieniä paikkauksia tehtiin kaikilla kaavakatualueilla. Kaukonrantaan rakennettiin paikoitusfilaa veneilijöiden ja kalamajojen käyttäjiä varten. Pormannintien vanhan osan kunnostus saatiin viimeistelytöitä vaille valmiiksi.

Katuvalaisinten vaihtoa led-tekniikalle jatkettiin. Katuvaloja ohjataan C2 SmartLight- keskusohjausjärjestelmällä. Museosillan julkisivuvalaistus toteutettiin.

Yksityistiet 8333

Yksityisteiden hoito ei kuulu suoraan kunnalle, mutta kunta myöntää avustusta yksityisteiden hoitoon. Kunta avustaa 100 % yksityisteitä talvikunnossapidon osalta sovittujen sääntöjen puitteissa.

Yksityisteiden kesäkunnossapidossa on käytössä tiekuntia ja talokohtaisia yksityisteiden omistajia motivoiva toimintamalli, jossa yksityistiet maksavat kesäkunnossapitokustannukset itse ja kunta myöntää toteutettua työtä ja maksettuja laskuja vastaan avustusta. Vuonna 2023 kesäkunnossapidon avustussuuruus oli edellisen vuoden tapaan 60 %. Avustettavien töiden tulee olla kunnan avustusperiaatteiden mukaisia.

Talvihoidon yhteydessä on perinteisesti huolehdittu myös ns. sosiaalisin perustein (vanhusväestö tms.) pihateiden ja pihojen aukaisusta. Menettelyä olisi hyvä tarkentaa ja etsiä pysyvämpää ratkaisua resurssien kartoitukseen ja kohteiden valintaan sosiaalitoimen ja yleishallinnon kanssa. Asiakasmäärä on kasvusuunnassa ja vaatii jatkossa omat kiinteät resurssit.

Avustettavia tiekunnallisia yksityisteitä on 46 kpl ja niiden pituus 116 km. Talokohtaisia teitä on avustettavien listalla 75 kpl ja 22 km. Avustuksia yksityisteille maksettiin vuonna 2023 yhteensä n.146.000 €, joka oli 8 % vähemmän kuin vuonna 2022. Summa sisältää talvihoito- ja kesäkunnossapitoavustukset sekä tiekunnille että talokohtaisille teille. Kesäkunnossapitoavustuksien osuus oli n. 24.400 euroa. Talokohtaisia teitä avustettiin 18.300 eurolla.

Taulukko yksityistiekustannuksista kertoo teiden kunnossapitokustannusten vaikeasta budjetoinnista ja vuosien erilaisuudesta etenkin talvihoidon osalta.

Yksityistielain uudistumisen myötä yksityisteiden järjestäytymisvelvoite ja rekisteritietojen päivittäminen on parantunut ja kunta pyrkii aktivoimaan tiekuntia edelleen.

Yksityisteiden avustuskustannus	
Vuosi	Avustusten yksikkökustannus €/km/v (alv 0%)
2005	282
2006	288
2007	322
2008	347
2009	352
2010	591
2011	633
2012	827
2013	688
2014	500
2015	542
2016	842
2017	856
2018	824
2019	1086
2020	543
2021	915
2022	1164
2023	1058

Läjitäsalueet 8334

Tervanevan läjitäsalue oli alkuvuoden suljettuna alueen kunnostustöiden loppuunsaattamiseksi. Alue siistittiin loppuun ja pohjamaa tasattiin, sekä keskialueen kiertävä ajoura kunnostettiin. Lopputöiden kustannukset olivat n. 8.000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kaavateiden kunto-taso ja käytettävyys säilyy kohtuullisella tasolla	Raportti tehdyistä peruskorjauksista	Peruskorjausten kohdentaminen tarkoituksenmukaisesti	Toteutui
Yksityisteiden ja yleiskaava-alueiden todellisten kustannuksen selvittäminen	Kustannusten jako tarkemmin ja suorittemäärien tarkistaminen	Analyysi vuoden 2024 budjetointia varten	Ei tehty

Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kaavateiden kustannus taso pysyy hallinnassa	Toteutuma/km	Kustannukset ja poisto jäivät alle 14.000 €/km	Ei toteutunut, kustannukset olivat n. 16.000 €/km
Katu- ja tievalojen energiatehokkuutta parannetaan	Mitattu kWh – määrä käyttöpaikoittain	Energian kulutus pienenee 30 % vuositasolla vuoteen 2021 verrattuna	Toteutui

Talous:

008332 Kaavatiet	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				1 919	-1 919
TOIMINTAKULUT	-268 750	-5 000	-273 750	-276 725	2 975
TOIMINTAKATE	-268 750	-5 000	-273 750	-274 807	1 057
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-302 280		-302 280	-310 904	8 624
LASKENNALLISET ERÄT	-19 890		-19 890	-19 547	-343
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-590 920	-5 000	-595 920	-605 258	9 338

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	3 674 832
Lisäykset	464 364
Vähennykset	
Poistot	-310 904
Arvo 31.12.	3 828 291

008333 Yksitystiet ja talokohtaiset tiet

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				1 079	-1 079
TOIMINTAKULUT	-171 500	20 000	-151 500	-151 497	-3
TOIMINTAKATE	-171 500	20 000	-151 500	-150 417	-1 083
LASKENNALLISET ERÄT	-12 680		-12 680	-10 875	-1 805
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-184 180	20 000	-164 180	-161 293	-2 887

008334 Läjitysalueet

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				420	-420
TOIMINTAKULUT	-10 900		-10 900	-8 736	-2 164
TOIMINTAKATE	-10 900	0	-10 900	-8 316	-2 584
LASKENNALLISET ERÄT				-553	553
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-10 900	0	-10 900	-8 869	-2 031

**LIIKENNEALUEET	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				3 418	-3 418
TOIMINTAKULUT	-451 150	15 000	-436 150	-436 958	808
TOIMINTAKATE	-451 150	15 000	-436 150	-433 540	-2 610
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-302 280		-302 280	-310 904	8 624
LASKENNALLISET ERÄT	-32 570		-32 570	-30 975	-1 595
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-786 000	15 000	-771 000	-775 419	4 419

**KIINTEISTÖT

Tekniset palvelut vastaavat kunnan ja kunnan kiinteistöyhtiön rakennuskannan ylläpidosta ja hoidosta. Tulosalueella on tulosyksikköinä Sivistystoimen rakennukset 141310, Sosiaalitoimen rakennukset 141320, Julkiset rakennukset 141330, Muut rakennukset 141340 sekä Keskitetty kiinteistöhoito 141400. Tulosyksiköt on jaettu kustannuspaikoiksi kiinteistöittäin ja toiminoittain.

Talonmiespalvelut toimivat huolto-ohjelman mukaisesti. Kiinteistöyhtiö Houhunkosken remonttien laskutus oli 7.625 euroa jääden budjetista 17.375 euroa.

Puretun Salen paikalle toteutettiin vielä hieman kesken oleva puistomainen alue. Valistustalo, Koivula ja vanha Sale purettiin alkuvuodesta 2023.

Sivistystoimen rakennukset 141310

Parhalahden ja Pirttikosken kyläkoulujen toiminta on siirtynyt Saaren koululle. Päiväkodeista Kurrela suljettiin ja myytiin ja Parhalahden entisessä koulukiinteistössä aloitti varhaiskasvatus toimintansa. Pirttikosken koulu on ollut vuokrattuna määräajaksi kyläyhdistyskäyttöön.

Saaren koulun keittiö vuokrattiin 1.1.23 alkaen inhouse -yhtiö PPE-Köökillä. Oppilashuollon tilat vuokrattiin hyvinvointialueelle 1.1.23 alkaen kolmi-vuotisella sopimuksella. Uusi liikuntahalli otettiin alkuvuodesta käyttöön. Juhlatilaisuuksia varten hankittiin lattiapinnoitteelle suojamatot.

Sosiaalitoimen rakennukset 141320

Jokikartanon ja palvelutalojen vuokrasopimukset siirtyivät RAS:ilta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Myös RAS:ilta ostettu terveysasema on vuokrattuna Pohteelle.

Julkiset rakennukset 141330

Kunnantalon sisäilmassa on esiintynyt haasteita, joiden takia Vanhatien puoleiselle sivulle on asennettu lämpöä ja säteilyä vähentävät kalvotukset. Saman puolen toimistohuoneisiin asennettiin ilmalämpöpumput jäähdytykseen. Sisätiloihin on hankittu vuokraamalla ja leasing järjestelyillä ilmanpuhdistimia omien laitteiden lisäksi. Toimistohuoneiden remontoituja jatkettiin.

Kunnantalon ilmanvaihto ja automaatio ovat elinkaarensa lopussa.

Palolaitoksen tiilikateen pinnoitus uusittiin, urakka valmistui elokuussa. Palolaitoksen vuokrasopimus siirtyi vuoden 2023 alusta Pohteen vuokrasopimukseksi.

Keskistetty kiinteistöhoito 141400

Henkilökunta työskenteli koko vuoden vajaamiehityksellä mutta tärkeimmät tehtävät saatiin suoritettua.

Kiinteistöhoitoon hankittiin käsityökalustoa tarpeen mukaan. Oman pyöräkuormaajan käyttöaste oli hyvä ja jos kotihoidon asiakkaat lisääntyvät niin lisäkaluston hankinta on tarpeellista. Saaren koulun lumitöitä ostettiin ulkopuolelta. Polttoainekulut ylittyivät.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat kiinteistöhoitopalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselystä saadut palautteet	Kyselyyn osallistuneista tyytyväisiä > 80 %	Toteutui
Yhteistyö Pohteen ja Inhouse-yhtiön kanssa	Vuokrasopimukset ja vastuunjakotaulukot	Vuokrasopimusten sisältö on molemminpuolin hyväksytty ja laskutus kunnossa	Toteutui
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Tulosalueen toimintamenot pysyvät budjetissa	Toimintamenot (sisäiset ja ulkoiset)	< - 2.740.000€	Ei toteutunut, ylittää n. 20 t€ muutetun budjetin ja 40 t€ alkuperäisen budjetin

Talous:

SIVISTYSTOIMEN KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 788 500	81 000	1 869 500	1 839 055	30 445
TOIMINTAKULUT	-1 440 130	-55 000	-1 495 130	-1 529 407	34 277
TOIMINTAKATE	348 370	26 000	374 370	309 648	64 722
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-323 860		-323 860	-324 915	1 055
LASKENNALLISET ERÄT	-106 540		-106 540	-103 230	-3 310
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-82 030	26 000	-56 030	-118 498	62 468

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	3 853 876
Lisäykset	3 468 439
Vähennykset	
Poistot	-324 915
Arvo 31.12.	6 997 400

SOSIAALITOIMEN KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	633 020		633 020	626 145	6 875
TOIMINTAKULUT	-345 970	35 000	-310 970	-312 131	1 161
TOIMINTAKATE	287 050	35 000	322 050	314 014	8 036
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-79 660		-79 660	-115 336	35 676
LASKENNALLISET ERÄT	-25 590		-25 590	-18 176	-7 414
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	181 800	35 000	216 800	180 502	36 298

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	909 246
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-115 336
Arvo 31.12.	793 909

JULKISET KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	335 070		335 070	378 521	-43 451
TOIMINTAKULUT	-304 250		-304 250	-268 081	-36 169
TOIMINTAKATE	30 820	0	30 820	110 440	-79 620
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-61 720		-61 720	-67 821	6 101
LASKENNALLISET ERÄT	-22 500		-22 500	-17 234	-5 266
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-53 400	0	-53 400	25 384	-78 784

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	693 258
Lisäykset	24 800
Vähennykset	
Poistot	-67 821
Arvo 31.12.	650 236

TEOLLISUUS- JA MUUT KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 100		40 100	70 203	-30 103
TOIMINTAKULUT	-38 060		-38 060	-72 156	34 096
TOIMINTAKATE	2 040	0	2 040	-1 953	3 993
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 490		-2 490	-2 400	-90
LASKENNALLISET ERÄT	-2 820		-2 820	-4 772	1 952
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-3 270	0	-3 270	-9 125	5 855

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	11 710
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-2 400
Arvo 31.12.	9 310

TALONMIESPALVELUT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	370 350		370 350	352 419	17 931
TOIMINTAKULUT	-342 030		-342 030	-328 771	-13 259
TOIMINTAKATE	28 320	0	28 320	23 648	4 672
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 570		-10 570	-10 570	0
LASKENNALLISET ERÄT	-39 440		-39 440	-47 676	8 236
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-21 690	0	-21 690	-34 598	12 908

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	22 021
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-10 570
Arvo 31.12.	11 451

**KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 167 040	81 000	3 248 040	3 266 343	-18 303
TOIMINTAKULUT	-2 470 440	-20 000	-2 490 440	-2 510 546	20 106
TOIMINTAKATE	696 600	61 000	757 600	755 797	1 803
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-478 300		-478 300	-521 044	42 744
LASKENNALLISET ERÄT	-196 890		-196 890	-191 088	-5 802
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	21 410	61 000	82 410	43 665	38 745

****RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA**

Toiminta Tulosalueella on seuraavat kustannuspaikat:

- Rakennusvalvonta
- Ympäristöasiat

Rakennusvalvonnan osalta (**kp 8111**) ulkoisia tuloja rakennuslupamaksuisista kertyi noin 18.900 euroa, joka on samaa luokkaa muutetun budjetin kanssa. Alkuperäisen budjetin (40.000 €) ja toteuman välinen ero johtuu romahtaneista rakennuslupamääristä. Edellisvuosien hyvät tulokset perustuivat pitkälti tuulipuistojen tuulivoimaloille haettuihin rakennuslupiin.

Rakennusvalvonnan sähköinen asiointi ja arkistointi, (Lupapiste) on ollut käytössä vuoden 2018 alusta lähtien. Kaikki rakentamiseen liittyvät luvat hoidetaan sähköisesti, pois lukien poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut.

Ympäristöasioiden osalta (**kp 8121**) ulkoiset tulot 26.550 euroa toteutuivat hieman alle muutetun budjetin, mutta selkeästi alle alkuperäisen budjetin (45.000 €).

Toiminnallisesti vuoden 2023 aikana ympäristöpuolella valvonnan osalta oli merkittävää uusien lupahakemusten määrän pysyminen edellisvuoden tapaan vähäisenä. Valvottavien lupien ja toimintojen määrä on sekin vähentynyt aiemmista vuosista selvästi. Toiminnan loppumisen johdosta useita rekisterissä olleita vanhoja eläinsuojien lupia ja maankaatopaikkojen lupia poistettiin valvottavien rekisteristä.

Lupatilanteen hiljentymisen johdosta rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun työresurssia hyödynnettiin kertomusvuonna aiempaa selvästi enemmän kunnan muiden toimialojen tehtävissä (mm. markkinointi ja valmiussuunnittelu) sekä hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen liittyvissä tehtävissä.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat, nopeat ja asiakasystävälliset palvelut	Lupien käsittelyaika	Lupakäsittely 2 viikon sisällä siitä, kun kaikki vaaditut asia- paperit on jätetty kuntaan nähtävilläpitoajat huomioiden	Käsittelyajat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti
Rakennusvalvonnan luvat käsitellään Lupapisteeseen kautta	Sähköisten hakemusten ja päätösten suhde kaikkiin.	Kaikki (100%) lupahakemukset sähköisinä. Lupapäätösten käsittelyn painopistettä siirretään enemmän Lupapisteeseen	Toteutunut täysin

Rakennuskannan inventointi -projekti	Projekti käynnistyy 2022 aikana	Rakennusvalvonnan ja verottajan rekisterit ovat yhdenmukaisia	Ei toteutunut
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Toiminnan supistuksessa talouden hallinta	Toimintakate (sisäiset ja ulkoiset)	-1 63.000 €	Ei toteutunut. -184.000 € Alhaiset lupamäärät

Tunnuslukuja 2019 – 2023

Rakennus- ja ympäristöluvat	2019 uud. / lisär.	2020 uud. / lisär.	2021 uud. / lisär.	2022 uud. / lisär.	2023 uud. / lisär.
Omakotitalot	4 / 1	4 / 2	4 / 2	1 / 1	2 / 2
Rivitalot	-	2	1	-	-
Kerrostalot	-	-	-	-	-
Luhtitalot	-	2	-	-	-
Vapaa-ajan asunnot	4 / 5	4 / 2	4 / 3	6	2
Liike- ja toimistorakennukset	1	2 / 1	1	2	1
Liikenteen rakennukset	-	3	-	-	-
Opetusrakennukset	1	1	-	-	-
Teollisuusrakennukset	23 / 1	41 / 1	4	1	-
Varastorakennukset	3	11	4	2	2
Maatalousrakennukset	3 / 4	2 / 1	1	-	4
Muut rakennukset	23 / 2	27 / 2	24 / 3	12	4
YHTEENSÄ	74	109	51	25	17
Rakentamisen luvat	2019	2020	2021	2022	2023
Rakennuslupa	65	99	40	21	18
Rakennuslupa muutos	11	-	5	-	-
Rakennuslupa jatko	7	2	9	4	4
Purkamislupa	6	-	5	2	5
Purkamisilmoitus	6	2	2	1	3
Maisematyölupa	-	1	3	-	-
Toimenpidelupa	41	72	21	16	16
Toimenpideilmoitus	-	-	-	3	1
YHTEENSÄ	136	188	86	47	47
Työnjohtaja-asiat	93	184	177	143	31
Kerrosala [k-m ²]	17 835	44 505	17 555	2 389	2 363
Tilavuus [m ³]	217486	663171	199449	7641	21 810
Poikkeamisluvat	11	38	7	1	2
Suunnittelutarveratkaisut	-	-	1	-	-

	2019	2020	2021	2022	2023
Ympäristöasiat					
Ympäristöluvut	5	5	3	2	2
Maa-ainesluvut	3	3	3	1	1
Muut luvat	4	3	2	-	-
Valvottavat ympäristöluvut	61	65	55	47	33
Valvottavat maa-ainesluvut	27	27	31	16	16
Muut valvontakohteet	10	10	15	15	15
YHTEENSÄ	110	113	109	81	67

Mittaus- ja kartoitustoiminta ostetaan Kalajoen kaupungin maankäyttöpalveluiden paikkatietoyksiköltä yhteistyösopimuksella. Mittaustoiminnan laskutus tapahtuu erikseen rakennusvalvonnalle, yhdyskuntatekniikalle ja kaavoitukselle.

Talous

008111 Rakennusvalvonta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000	-21 500	18 500	18 858	-358
TOIMINTAKULUT	-164 250		-164 250	-145 722	-18 528
TOIMINTAKATE	-124 250	-21 500	-145 750	-126 864	-18 886
LASKENNALLISET ERÄT	-14 450		-14 450	-14 078	-372
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-138 700	-21 500	-160 200	-140 943	-19 257

008121 Ympäristöasiat	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	45 200	-18 500	26 700	26 790	-90
TOIMINTAKULUT	-84 400		-84 400	-83 968	-432
TOIMINTAKATE	-39 200	-18 500	-57 700	-57 178	-522
LASKENNALLISET ERÄT	-8 550		-8 550	-8 730	180
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-47 750	-18 500	-66 250	-65 908	-342

**RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	85 200	-40 000	45 200	45 648	-448
TOIMINTAKULUT	-248 650		-248 650	-229 690	-18 960
TOIMINTAKATE	-163 450	-40 000	-203 450	-184 042	-19 408
LASKENNALLISET ERÄT	-23 000		-23 000	-22 809	-191
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-186 450	-40 000	-226 450	-206 851	-19 599

****PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET**

Toiminta Tulosalueen kustannukset pysyivät toimintakulujen ja -katteen osalta talousarviossa. Avoin vakanssi täytettiin. Satamien avustushakemuksia ei saapunut.

Aikaisin syksyllä alkaneen pakkaskauden ansiosta luistelukaukaloihin saatiin jäät aikaisemmin kuin muina vuosina. Talvi oli muutenkin suotuisa jäiden ylläpidon kannalta. Lähiliikunta-alue otettiin käyttöön. Hankkeessa valmistui valaistuja ulkoilureittejä, uusi kaukalo ja erilaisia kuntolaittein varustettuja paikkoja. Lähiliikunta-alueen ja kyläkoulujen hiihtoladuista on huolehdittu kiinteistöhoiton voimin.

Urheilukenttä saneerattiin nurmialueen osalta tekonurmikentäksi.

Penkkatiet kunnostettiin tulvasuojeluhankkeen yhteydessä ja ne toimivat suosittuina virkistysreitinä, joiden kunnossapito pääosin siirtyi syksyllä kunnan vastuulle. Kaikille kolmelle penkkatielle tehtiin yksityistietoimitukset ja perustettiin tiekunnat.

Retkeilyreittien ja virkistyspaikkojen hoito kilpailutettiin ja hoitourakka alkoi keväällä 2023. Reitistön kehittämistä ja sen kunnossapitomallin hioamista jatketaan kuluvana vuonna.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Puistot Ympäristön viihtyisyys	Kuntalaiskysely	Kyselyyn osallistuneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä > 70 %	Ei tehty
Liikuntapaikat Rautiperän hankkeen toteuttaminen	Rautiperän hankkeen toteuttaminen	Raportti tehdyistä toimenpiteistä	

Talous

008341 Puistojen kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	26 240		26 240	25 879	361
TOIMINTAKULUT	-156 940		-156 940	-172 381	15 441
TOIMINTAKATE	-130 700	0	-130 700	-146 503	15 803
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 950		-6 950	-6 965	15
LASKENNALLISET ERÄT	-10 320		-10 320	-11 845	1 525
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-147 970	0	-147 970	-165 312	17 342

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	41 414
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-6 965
Arvo 31.12.	34 449

008342 Satamien kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	11 000		11 000	7 125	3 875
TOIMINTAKULUT	-69 980		-69 980	-59 204	-10 776
TOIMINTAKATE	-58 980	0	-58 980	-52 079	-6 901
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-33 610		-33 610	-19 610	-14 000
LASKENNALLISET ERÄT	-4 640		-4 640	-3 925	-715
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-97 230	0	-97 230	-75 615	-21 615

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	102 527
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-19 610
Arvo 31.12.	82 917

008343 Leikkikenttien kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	36 000		36 000	28 000	8 000
TOIMINTAKULUT	-33 290		-33 290	-25 888	-7 402
TOIMINTAKATE	2 710	0	2 710	2 112	598
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 100		-2 100	-2 097	-3
LASKENNALLISET ERÄT	-2 470		-2 470	-1 601	-869
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 860	0	-1 860	-1 586	-274

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	22 367
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-2 097
Arvo 31.12.	20 270

008344 Liikunta-alueiden kunnossapito

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	200 510	22 000	222 510	221 043	1 467
TOIMINTAKULUT	-141 750		-141 750	-152 740	10 990
TOIMINTAKATE	58 760	22 000	80 760	68 303	12 457
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-84 750		-84 750	-84 567	-183
LASKENNALLISET ERÄT	-9 420		-9 420	-12 931	3 511
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-35 410	22 000	-13 410	-29 195	15 785

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	718 775
Lisäykset	247 667
Vähennykset	
Poistot	-84 567
Arvo 31.12.	881 876

008345 Penkereiden kunnossapito

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-18 770		-18 770	-15 411	-3 359
TOIMINTAKATE	-18 770	0	-18 770	-15 411	-3 359
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-2 560	2 560
LASKENNALLISET ERÄT	-1 390		-1 390	-1 058	-332
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-20 160	0	-20 160	-19 029	-1 131

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	
Lisäykset	307 159
Vähennykset	
Poistot	-2 560
Arvo 31.12.	304 600

008346 Virkistysreitit ja -paikat

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-16 560		-16 560	-13 572	-2 988
TOIMINTAKATE	-16 560	0	-16 560	-13 572	-2 988
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-81	81
LASKENNALLISET ERÄT	-1 220		-1 220	-877	-343
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-17 780	0	-17 780	-14 530	-3 250

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	
Lisäykset	9 682
Vähennykset	
Poistot	-81
Arvo 31.12.	9 601

**PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	273 750	22 000	295 750	282 047	13 703
TOIMINTAKULUT	-437 290		-437 290	-439 197	1 907
TOIMINTAKATE	-163 540	22 000	-141 540	-157 150	15 610
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-127 410		-127 410	-115 879	-11 531
LASKENNALLISET ERÄT	-29 460		-29 460	-32 237	2 777
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-320 410	22 000	-298 410	-305 266	6 856

****LÄMPÖLAITOS**

Toiminta Koivulan ja rivitalo 2 (Vanhatie 80D) toiminnot loppuivat ja ne poistuivat laitoksen verkostosta vuoden 2023 aikana. Kurrelan kiinteistön myynnin vuoksi se siirtyi sisäisistä ulkoiseen laskutukseen.

Energiaa myytiin yhteensä 5.778 MWh. Edelliseen vuoteen nähden myynti laski 1 % (2022: 5.823 MWh). Myyntihinta on ollut kesäkuusta 2022 lähtien 70 €/MWh.

Lämpölaitoksen toimintakate oli n. +79 t€ ja tilikauden tulos poistojen ja laskennallisten erien jälkeen noin -102 t€. Poistojen määrä on noin 147 t€ ja muiden laskennallisten erien summa 33 t€.

Tilikauden tulos on ollut vuonna 2019 noin -24 t€, vuonna 2020 noin -89 t€, vuonna 2021 noin -155 t€ ja vuonna 2022 noin -111 t€ ja 2023 noin -102 t€.

Pitkäaikaiseen heikkoon tulokseen vaikuttavat myös tehdyt verkostoinvestoinnit, joiden osalle suunnitellut liittymämäärät ovat jääneet toistaiseksi toteutumatta ja myynti jäänyt saamatta.

Toimintaympäristö on muutenkin muuttunut suuntaan, jossa potentiaaliset asiakkaat mieluummin valitsevat jonkin muun lämmöntuotantomuodon kuin kaukolämmön.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laitoksen ylläpito on resursoitu ja suunnitelmallista	Suunnitelma tehty ja resurssit käytössä	Varmistaa laitoksen häiriötön toiminta	Laitokselle on saatu rekrytoitua vastaava hoitaja. Laitos on toimittanut lämpöä häiriötä.
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Taloustilanne saadaan pidettyä budjetissa	Tilikauden tulos	Positiivinen taloussuunnitelmakaudella	Toimintakate positiivinen. Poistot rasiiteena.

Talous

**LÄMPÖLAITOS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	524 400		524 400	520 879	3 521
TOIMINTAKULUT	-438 480	-20 000	-458 480	-441 615	-16 865
TOIMINTAKATE	85 920	-20 000	65 920	79 264	-13 344
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-160 680		-160 680	-160 673	-7
LASKENNALLISET ERÄT	-36 120		-36 120	-35 546	-574
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-110 880	-20 000	-130 880	-116 955	-13 925

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	1 374 460
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-160 673
Arvo 31.12.	1 213 787

Tunnuslukuja

Tulosalue							
Liikenneväylät	Yksikkö	TP 2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Kaavatiepituus	km	25,5	25,5	28,2	28,2	28,2	28,2
Kevyenliikenteen väylät	km	4,3	4,3	7,1	7,1	7,6	7,4
Kustannus (sis poistot)	€/km		13.150	12.510	5.600	14.285	15.500
Yksityisteiden määrä	lkm/km	45/120	45/116	46/114	45/116	45/116	46/116
Talokohtaiset tiet	lkm/km	75/22	76/22	71/20	75/22	75/21	77/21
Avustusmäärä	€/km	1086	543	915	1.164	1.044	1.058
Kiinteistöt	Yksikkö	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Koulut	brm ² rm ³	5.852 27.161	5.825 27.161	5.852 27.161	6.992 33.297	7.636 37.032	6.953 33.297
Päivähoitopaikat	brm ² rm ³	1.189 3.822	1.189 3.822	1.189 3.822	1.384 4.842	1.189 3.822	1.384 4.842
Palvelukeskus	brm ²	3.786	3.786	3.786	3.786	3.786	3.786
Palveluasunnot	brm ²	928	928	928	928	928	928
Terveysasema	brm ²				672	672	672

Rakennus- ja ympäristöluvat	Yksikkö	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Rakennuslupien määrä	kpl/br-m ²	65/ 18.600	99/ 52.000	40/ 18.500	21/ 2.400	30 / 10.000	18 / 2.400
Toimenpidelupia ja -ilmoituksia	kpl	41 + 0	79+0	21 + 1	16+3	27	16 + 1
Purkulupia ja -ilmoituksia	kpl	6 + 6	6+3	5 + 3	1+2	6+3	3 + 1
Jatkolupia	kpl	7	2	9	4	8	4
Muutoslupia	kpl	11	0	5	0	2	0
Ympäristönsuojelu	Yksikkö	TP 2019	TP 2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Ympäristölupia	kpl	5	5	3	2	3	2
Maa-ainesten ottolupia	kpl	3	3	3	1	3	1
Rekisteröinnit	kpl	0	0	0	0	1	0
Tarkastettavat ys-luvat	kpl	64	65	55	47	60	33
Tarkastettavat maa-ainesluvut	kpl	29	30	24	16	30	16
Tarkastettavat rekisteröinnit	kpl	3	3	3	3	5	4

Lämpölaitos	Yksikkö	TP2019	TP 2020	TP2021	TP2022	TA2023	TP2023
Myyntihinta	€/MWh	57,0	57,0	57,0	62/70	70	70
Ulkoisten liittyjien lkm	kpl r-m ³	26 86.725	24 108.831	24 121.420	24 100.165	23 87.055	24 87.055
Ulkoinen lämmönmyynti	MWh	2.974	2.415	3.100	2.945	3.000	2.560
Sisäisten liittyjien määrä	kpl r-m ³	13 65.443	14 62.749	13 60.936	12 70.614	13 82.618	10 80.960
Sisäinen lämmönmyynti	MWh	3.816	2.825	3.055	2.877	3.400	3.218

PYHÄJOEN KUNTA (KÄYTTÖTALOUS)					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 167 270	234 700	5 401 970	5 465 564	-63 594
TOIMINTAKULUT	-15 952 040	-773 000	-16 725 040	-16 758 588	33 548
TOIMINTAKATE	-10 784 770	-538 300	-11 323 070	-11 293 024	-30 046
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 315 970	-560 000	-1 875 970	-1 883 811	7 841
LASKENNALLISET ERÄT					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-12 100 740	-1 098 300	-13 199 040	-13 176 834	-22 206

4.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

(ulkoinen)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikke- ama %
MYYNTITUOTOT	565 940	12 200	578 140	559 040	19 100	3,3 %
MAKSUTUOTOT	101 500	15 000	116 500	96 624	19 876	17,1 %
TUET JA AVUSTUKSET	412 000	39 500	451 500	438 536	12 964	2,9 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 191 730	65 000	1 256 730	1 352 661	-95 931	-7,6 %
TOIMINTATUOTOT	2 271 170	131 700	2 402 870	2 446 861	-43 991	-1,8 %
HENKILÖSTÖKULUT	-6 561 470	-370 540	-6 932 010	-6 848 532	-83 478	1,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 491 860	-195 460	-3 687 320	-3 760 641	73 321	-2,0 %
AINEET, TARVIKK. JA TAVARAT	-1 382 810	28 000	-1 354 810	-1 321 196	-33 614	2,5 %
AVUSTUKSET	-714 410	-50 000	-764 410	-773 818	9 408	-1,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-905 390	-82 000	-987 390	-1 035 697	48 307	-4,9 %
TOIMINTAKULUT	-13 055 940	-670 000	-13 725 940	-13 739 885	13 945	-0,1 %
TOIMINTAKATE	-10 784 770	-538 300	-11 323 070	-11 293 024	-30 046	0,3 %
VEROTULOT	8 440 000	2 840 000	11 280 000	11 283 125	-3 125	0,0 %
VALTIONOSUUDET	4 855 740	49 000	4 904 740	4 905 934	-1 194	0,0 %
						-109,4 %
KORKOTUOTOT	22 000	-11 000	11 000	23 030	-12 030	%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	56 000	295 000	351 000	382 140	-31 140	-8,9 %
KORKOKULUT	-220 000	-80 000	-300 000	-299 731	-269	0,1 %
MUUT RAHOITUSKULUT				-19 830	19 830	
VUOSIKATE	2 368 970	2 554 700	4 923 670	4 981 645	-57 975	-1,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-1 315 970	-560 000	-1 875 970	-1 883 811	7 841	-0,4 %
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-1 315 970	75 000	-1 240 970	-1 245 453	4 483	-0,4 %
ARVONALENTUMISET		-635 000	-635 000	-638 358	3 358	-0,5 %
TILIKAUDEN TULOS	1 053 000	1 994 700	3 047 700	3 097 834	-50 134	-1,6 %
POISTOERON MUUTOS	50 000	-12 500	37 500	37 500		0,0 %
VARAUSTEN MUUTOS				-3 000 000	3 000 000	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 103 000	1 982 200	3 085 200	135 334	2 949 866	95,6 %

(ulkoinen/sisäinen)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikke- ama %
MYYNITUOTOT	978 140	12 200	990 340	990 960	-620	-0,1 %
MAKSUTUOTOT	101 500	15 000	116 500	96 624	19 876	17,1 %
TUET JA AVUSTUKSET	412 000	39 500	451 500	438 536	12 964	2,9 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 675 630	168 000	3 843 630	3 939 445	-95 815	-2,5 %
TOIMINTATUOTOT	5 167 270	234 700	5 401 970	5 465 564	-63 594	-1,2 %
HENKILÖSTÖKULUT	-6 561 470	-370 540	-6 932 010	-6 848 532	-83 478	1,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 958 650	-195 460	-4 154 110	-4 230 593	76 483	-1,8 %
AINEET, TARVIKK. JA TAVARAT	-1 646 270	28 000	-1 618 270	-1 600 597	-17 673	1,1 %
AVUSTUKSET	-714 410	-50 000	-764 410	-773 818	9 408	-1,2 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 071 240	-185 000	-3 256 240	-3 305 047	48 807	-1,5 %
TOIMINTAKULUT	-15 952 040	-773 000	-16 725 040	-16 758 588	33 548	-0,2 %
TOIMINTAKATE	-10 784 770	-538 300	-11 323 070	-11 293 024	-30 046	0,3 %
VEROTULOT	8 440 000	2 840 000	11 280 000	11 283 125	-3 125	0,0 %
VALTIONOSUUDET	4 855 740	49 000	4 904 740	4 905 934	-1 194	0,0 %
KORKOTUOTOT	22 000	-11 000	11 000	23 030	-12 030	-109,4 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	56 000	295 000	351 000	382 140	-31 140	-8,9 %
KORKOKULUT	-220 000	-80 000	-300 000	-299 731	-269	0,1 %
MUUT RAHOITUSKULUT				-19 830	19 830	
VIISIKATE	2 368 970	2 554 700	4 923 670	4 981 645	-57 975	-1,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-1 315 970	-560 000	-1 875 970	-1 883 811	7 841	-0,4 %
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-1 315 970	75 000	-1 240 970	-1 245 453	4 483	-0,4 %
ARVONALENTUMISET		-635 000	-635 000	-638 358	3 358	-0,5 %
TILIKAUDEN TULOS	1 053 000	1 994 700	3 047 700	3 097 834	-50 134	-1,6 %
POISTOERON MUUTOS	50 000	-12 500	37 500	37 500		0,0 %
VARAUSTEN MUUTOS				-3 000 000	3 000 000	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 103 000	1 982 200	3 085 200	135 334	2 949 866	95,6 %

VEROTULOJEN ERITTELY

(1.000 €)

	2021	2022	2023				
			Alku- per. ta	Ta-muu- tokset	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
VEROTULOT:							
Kunnan tulovero	10 374	11 875	4 500	255	4 755	4 756	-1
Osuus yht.v tuotosta	928	875	440	140	580	580	-
Kiinteistövero	2 429	3 317	3 500	2 445	5 945	5 947	-2

	Tulovero- prosentti	Kunnallis- verot €	Muutos
Verovuosi 2019	20,75	9 392 204	5,05 %
Verovuosi 2020	20,75	9 798 972	4,33 %
Verovuosi 2021	20,75	10 861 140	10,84 %
Verovuosi 2022	20,75	10 752 503	-1,00 %
Verovuosi 2023	8,11		
Verovuosi 2024	7,90		

Kiinteistövero prosentit:	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
- yleinen	1,15	1,15	
* rakennukset			1,15
* maapohja			1,30
- vakituinen asuinrakennus	0,50	0,41	0,41
- muut kuin vak. as.rakenn.	1,30	1,30	1,30
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00
- voimalaitokset	3,10	3,10	3,10
- rakentamaton rakennusp.	6,00	6,00	6,00

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

(1.000 €)

VALTIONOSUUDET	2021	2022	2023				
			Alku- p. ta	Ta-muu- tokset	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus, ml. tasaukset	8 898	9 254	3 707	294	4 001	4 001	-
Harkinnanvarainen valtion- osuuden korotus		300					
Opetus- ja kultt. toimen muut valtionosuudet	450	418	590	-250	340	341	-1
Verotulomenetyksen korvaus	1 609	1 828	558	5	563	563	-
Yhteensä	10 957	11 801	4 856	49	4 905	4 906	-1

4.3.3 Investointien toteutuminen / ed. vuosien käyttö

	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäi- nen TA	Muutok- set	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikke- ama	Kust. käytetty
900107 Kunnanviraston remontti							
INVESTOINTIMENOT		-30 000	5 000	-25 000	-24 800	-200	
NETTOMENO		-30 000	5 000	-25 000	-24 800	-200	
900136 Kirjaston korjaustyöt							
INVESTOINTIMENOT		-30 000	15 000	-15 000	-14 910	-90	
INVESTOINTITULOT		15 000		15 000	11 928	3 072	
NETTOMENO		-15 000	15 000		-2 982	2 982	
900171 Liikuntahalli							
INVESTOINTIMENOT	-3 640 336	-600 000	50 000	-550 000	-538 070	-11 931	-4 178 406
INVESTOINTITULOT	600 000	150 000		150 000	150 000		750 000
NETTOMENO	-3 040 336	-450 000	50 000	-400 000	-388 070	-11 931	-3 428 406
900175 Hoiva 2025, ikääntyneiden asunnot							
INVESTOINTIMENOT	-9 378	-60 000	-40 000	-100 000	-88 726	-11 274	-98 104
NETTOMENO	-9 378	-60 000	-40 000	-100 000	-88 726	-11 274	-98 104
900177 Hoiva 2025, kehitysvammaisten asunnot							
INVESTOINTIMENOT			-10 000	-10 000	-13 979	3 979	
NETTOMENO		0	-10 000	-10 000	-13 979	3 979	

	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA	Muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kust. käytetty
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT							
INVESTOINTIMENOT		-720 000	20 000	-700 000	-680 484	-19 516	
INVESTOINTITULOT		165 000		165 000	161 928	3 072	
NETTOMENO		-555 000	20 000	-535 000	-518 556	-16 444	
900010 Kaavateiden päällystämisen							
INVESTOINTIMENOT		-130 000	35 000	-95 000	-91 616	-3 384	
NETTOMENO		-130 000	35 000	-95 000	-91 616	-3 384	
900015 Kaavateiden valaistus							
INVESTOINTIMENOT		-100 000	75 000	-25 000	-23 231	-1 769	
NETTOMENO		-100 000	75 000	-25 000	-23 231	-1 769	
900060 Kevyen liikenteen väylät							
INVESTOINTIMENOT		-200 000	8 000	-192 000	-190 405	-1 595	
NETTOMENO		-200 000	8 000	-192 000	-190 405	-1 595	
900135 Urheilukenttä							
INVESTOINTIMENOT		-250 000		-250 000	-247 667	-2 333	
NETTOMENO		-250 000	0	-250 000	-247 667	-2 333	
900145 Tulvasuojelun toimenpiteet							
INVESTOINTIMENOT	-553 010	-225 000	130 000	-95 000	-88 570	-6 430	-641 580
INVESTOINTITULOT	225 589	137 500	-74 000	63 500	63 413	87	289 002
NETTOMENO	-327 421	-87 500	56 000	-31 500	-25 157	-6 343	-352 578
900149 Kaavatiet/Muut asemakaava-alueet							
INVESTOINTIMENOT		-250 000	25 000	-225 000	-222 464	-2 536	
NETTOMENO		-250 000	25 000	-225 000	-222 464	-2 536	
900156 Hulevesien hallinta							
INVESTOINTIMENOT		-20 000	20 000				
NETTOMENO		-20 000	20 000		0		
900160 Matinsaari							
INVESTOINTIMENOT	-181 289	-50 000	50 000				-181 289
NETTOMENO	-181 289	-50 000	50 000		0		-181 289
900161 Puistot							
INVESTOINTIMENOT		-20 000	20 000				
NETTOMENO		-20 000	20 000		0		
900162 Tulvapenkereet							
INVESTOINTIMENOT	-744 529	-280 000	80 000	-200 000	-198 620	-1 380	-943 149
INVESTOINTITULOT	497 536	196 000	-38 000	158 000	161 205	-3 205	658 741
NETTOMENO	-246 993	-84 000	42 000	-42 000	-37 416	-4 584	-284 409

	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäi- nen TA	Muutok- set	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikke- ama	Kust. käytetty
900170 Retkeilyreitistöhanke							
INVESTOINTIMENOT	-41 654	-30 000	15 000	-15 000	-12 170	-2 830	-53 824
INVESTOINTITULOT	28 163	15 000	-8 000	7 000	15 978	-8 978	44 141
NETTOMENO	-13 491	-15 000	7 000	-8 000	3 808	-11 808	-9 683
900174 Koulualueen lähiliikuntapaikat ja pihat							
INVESTOINTIMENOT	-95 178	-414 000	-200 000	-614 000	-616 080	2 080	-711 258
INVESTOINTITULOT	44 400	103 600	-29 600	74 000	74 000		118 400
NETTOMENO	-50 778	-310 400	-229 600	-540 000	-542 080	2 080	-592 858
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
INVESTOINTIMENOT		-1 969 000	258 000	-1 711 000	-1 690 825	-20 175	
INVESTOINTITULOT		452 100	-149 600	302 500	314 595	-12 095	
NETTOMENO		-1 516 900	108 400	-1 408 500	-1 376 230	-32 270	
900101 Saaren koulun irtaimisto							
INVESTOINTIMENOT		-20 000	-18 000	-38 000	-37 530	-470	
NETTOMENO		-20 000	-18 000	-38 000	-37 530	-470	
900143 Liikuntahallin irtaimisto							
INVESTOINTIMENOT		-35 000	-8 000	-43 000	-40 033	-2 967	
NETTOMENO		-35 000	-8 000	-43 000	-40 033	-2 967	
KONEET JA KALUSTO							
INVESTOINTIMENOT		-55 000	-26 000	-81 000	-77 563	-3 437	
NETTOMENO		-55 000	-26 000	-81 000	-77 563	-3 437	
900027 Tonttimaan ostomyynti							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	80 000	-220 000	-292 172	72 172	
INVESTOINTITULOT		50 000	-30 000	20 000	1 389	18 611	
NETTOMENO		-250 000	50 000	-200 000	-290 783	90 783	
MAA- JA VESIALUEET							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	80 000	-220 000	-292 172	72 172	
INVESTOINTITULOT		50 000	-30 000	20 000	1 389	18 611	
NETTOMENO		-250 000	50 000	-200 000	-290 783	90 783	
900021 Osakkeet							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	260 000	-40 000	-45 098	5 098	
NETTOMENO		-300 000	260 000	-40 000	-45 098	5 098	
OSAKKEET JA OSUDET							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	260 000	-40 000	-45 098	5 098	
NETTOMENO		-300 000	260 000	-40 000	-45 098	5 098	
INVESTOINNIT/PYHÄJOEN KUNTA							
INVESTOINTIMENOT		-3 344 000	592 000	-2 752 000	-2 786 143	34 143	
INVESTOINTITULOT		667 100	-179 600	487 500	477 912	9 588	
NETTOMENO		-2 676 900	412 400	-2 264 500	-2 308 231	43 731	

4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 368 970	2 554 700	4 923 670	4 981 645	57 975	1,2 %
Satunnaiset erät (-)						
Tulorahoituksen korjauserät (-)		0		-39 680	-39 680	
Investointien rahavirta						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 344 000	592 000	-2 752 000	-2 786 143	-34 143	1,2 %
Rahoitusosuudet investointime- noihin (-)	617 100	-149 600	467 500	476 523	9 023	1,9 %
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	50 000	-30 000	20 000	1 389	-18 611	-93,1 %
Pys. vast. hyöd. Luovutusvoitot		0		39 680	39 680	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-307 930	2 967 100	2 659 170	2 673 414	14 244	0,5 %
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten lisäykset		-380 000	-380 000	-380 000	0	100,0 %
Antolainasaamisten vähennykset	120 000	300 000	420 000	421 755	1 755	0,4 %
Antolainauksen muutokset	120 000	-80 000	40 000	41 755	1 755	4,4 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		0				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	187 930	-1 787 930	-1 600 000	-1 600 000	0	0,0 %
Lainakannan muutokset	187 930	-1 787 930	-1 600 000	-1 600 000	0	0,0 %
Oman pääoman muutokset		535 000	535 000	537 670	2 670	0,5 %
Toimeksiantojen varojen ja pää- omien muutokset				1 498	1 498	
Vaihto-omaisuuden muutos				-2 403	-2 403	
Pitkäaikaisten saamisten muutos					0	
Lyhytaikaisten saamisten muutos				187 550	187 550	
Korottomien velkojen muutos				-1 847 994	-1 847 994	
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-1 850 000	-1 850 000	-1 661 348	188 652	-10,2 %
Rahoituksen rahavirta	307 930	-3 717 930	-2 875 000	-2 681 924	193 076	-6,7 %
Rahavarojen muutos	0	-215 830	-215 830	-8 510	207 320	-96,1 %
Rahavarat 31.12				8 090 681		
Rahavarat 1.1.				8 099 191		
Rahavarojen muutos	0	-215 830	-215 830	-8 510		

4.3.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA (Ulkoiset/sisäiset)

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
HALLINTO-, ELINKEINO- JA PERUSTURVAPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	821 080	20 000	841 080	894 688	-53 608
TOIMINTAKULUT	-3 201 190	-51 000	-3 252 190	-3 256 375	4 185
TOIMINTAKATE	-2 380 110	-31 000	-2 411 110	-2 361 687	-49 423
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-195 190	-560 000	-755 190	-720 099	-35 091
LASKENNALLISET ERÄT	514 850		514 850	623 191	-108 341
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 060 450	-591 000	-2 651 450	-2 458 594	-192 856
SIVISTYSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	277 500	149 500	427 000	431 606	-4 606
TOIMINTAKULUT	-8 454 510	-717 000	-9 171 510	-9 225 139	53 629
TOIMINTAKATE	-8 177 010	-567 500	-8 744 510	-8 793 534	49 024
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-52 110		-52 110	-55 212	3 102
LASKENNALLISET ERÄT	-405 870		-405 870	-489 703	83 833
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-8 634 990	-567 500	-9 202 490	-9 338 448	135 958
TEKNISET PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	4 065 390	63 000	4 128 390	4 133 784	-5 394
TOIMINTAKULUT	-4 270 390	-5 000	-4 275 390	-4 253 149	-22 241
TOIMINTAKATE	-205 000	58 000	-147 000	-119 365	-27 635
POISTOT JA ARVONALENTUM	-1 068 670		-1 068 670	-1 108 500	39 830
LASKENNALLISET ERÄT	-108 660		-108 660	-132 961	24 301
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 382 330	58 000	-1 324 330	-1 360 826	36 496
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT	5 167 270	234 700	5 401 970	5 465 564	-63 594
TOIMINTAKULUT	-15 952 040	-773 000	-16 725 040	-16 758 588	33 548
TOIMINTAKATE	-10 784 770	-538 300	-11 323 070	-11 293 024	-30 046
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-1 315 970	-560 000	-1 875 970	-1 883 811	7 841
LASKENNALLISET ERÄT					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-12 100 740	-1 098 300	-13 199 040	-13 176 834	-22 206

TULOSLASKELMA

Valtuusto on hyväksyessään talousarviovuoden tuloslaskelman vahvistanut laskelmaan sisältyvän vuosikatteen kunnanhallitusta sitovaksi.

Vuosikatteen toteutuma:

Alkuperäisen ta:n vuosikate	2 368 970
Talousarviomuutokset	<u>2 554 700</u>
Muutetun ta:n vuosikate	4 923 670
Toteutunut vuosikate	4 981 645
Poikkeama	-57 975

INVESTOINTIOSA

Investointien osalta valtuusto on päättänyt, että toteuttamispäätökset tehdään seuraavasti:

- Investointien toimeenpanosta päättää tekninen lautakunta tai kunnanhallitus kuultuaan riittävässä määrin sitä päävastuualuetta, jonka käyttöön investointi tulee talousarvion investointiosassa olevan vastuunjaon mukaisesti.

Irtaimiston hankintapäätökset tekee ao. lautakunta tai viranhaltija hankintarajojen puitteissa. Hankintarajat päättää ao. lautakunta, joka voi myös ohjeistaa hankintamenettelyä.

Mikäli talousarviossa ja taloussuunnitelmassa päätetty hankkeen kustannusarvio ei todennäköisesti riitä hankkeen toteuttamiseen, toteutuksesta päättää valtuusto.

Valtuusto hyväksyessään taloussuunnitelmaan sisältyvän investointiosan, on vahvistanut kunnanhallitusta sitovaksi investoinnit **hankekohtaisesti** nettona. Hankekohtainen toteutuma investoinneista on esitetty kohdassa 2.3.3 Investointien toteutuminen / ed. vuosien käyttö.

Alla kaikkien investointien toteutuma:

	Alkup. TA	Ta-muu- tokset	Ta muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
INVESTOINTIMENOT	-3 344 000	592 000	-2 752 000	-2 786 143	34 143
INVESTOINTITULOT	667 100	-179 600	487 500	477 912	9 588
NETTOMENO	-2 676 900	412 400	-2 264 500	-2 308 231	43 731

Valtuusto on valtuuttanut kunnanhallituksen päättämään pitkä- ja lyhytaikaisen lainojen ottamisesta ja lainaehdoista maksuvalmiuden edellyttämällä tavalla.

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Lainakannan muutokset	187 930	-1 787 930	-1 600 000	-1 600 000	0

Talousarviomuutosten jälkeen tavoitteena oli, että lainakannan muutos olisi -1.600.000 € ja tavoite toteutui.

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

5.2 Tuloslaskelma 1.1.2023 - 31.12.2023

	2023	2022
MYYNTITUOTOT	559 040,33	1 278 857,66
MAKSUTUOTOT	96 623,65	392 145,14
TUET JA AVUSTUKSET	438 535,66	421 102,85
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 352 661,24	1 083 466,05
TOIMINTATUOTOT	2 446 860,88	3 175 571,70
PALKAT JA PALKKIOT	-5 503 779,44	-6 101 066,59
ELÄKEKULUT	-1 139 535,64	-1 359 255,78
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-205 217,39	-236 291,57
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-1 344 753,03	-1 595 547,35
HENKILÖSTÖKULUT	-6 848 532,47	-7 696 613,94
PALVELUJEN OSTOT	-3 760 640,89	-15 907 211,37
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 321 195,77	-1 909 399,50
AVUSTUKSET	-773 818,25	-666 178,38
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 035 697,15	-745 330,88
TOIMINTAKULUT	-13 739 884,53	-26 924 734,07
TOIMINTAKATE	-11 293 023,65	-23 749 162,37
VEROTULOT	11 283 124,81	16 066 264,61
VALTIONOSUUDET	4 905 934,24	11 800 534,00
KORKOTUOTOT	23 030,08	11 525,79
MUUT RAHOITUSTUOTOT	382 139,98	196 178,75
KORKOKULUT	-299 730,55	-54 147,99
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 830,24	-842 075,79
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	85 609,27	-688 519,24
VUOSIKATE	4 981 644,67	3 429 117,00
SUUNNITELMAN MUK. POISTOT	-1 245 453,28	-1 424 308,88
ARVONALENTUMISET	-638 357,51	-676 900,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 883 810,79	-2 101 208,88
TILIKAUDEN TULOS	3 097 833,88	1 327 908,12
POISTOERON MUUTOS	37 500,00	
VARAUSTEN MUUTOS	-3 000 000,00	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	135 333,88	1 327 908,12

5.3 Rahoituslaskelma 1.1.2023 – 31.12.2023

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
TULORAHOITUS		
VUOSIKATE	4 981 644,67	3 429 117,00
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-39 680,01	-6 589,23
PAKOLLISET VARAUKSET		60 172,00
TOIMINNAN RAHAVIRTA	4 941 964,66	3 482 699,77
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	-2 786 143,03	-4 781 251,65
RAHOITUSOSUJEDET INVESTOINTIMENO	476 523,28	1 252 867,50
PYS.VASTAAVIEN HYÖDYKK. LUOVUTU	41 068,96	7 500,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 268 550,79	-3 520 884,15
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 673 413,87	-38 184,38
Rahoituksen rahavirta		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-380 000,00	-30 849,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	421 754,56	91 719,18
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	41 754,56	60 870,18
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS		
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-1 600 000,00	-1 450 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-1 600 000,00	-1 450 000,00
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	537 669,69	
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄO	1 498,33	-4 181,41
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-2 402,82	2 530,40
PITKÄAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS		-2 000,00
LYHYTAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS	187 550,32	-24 545,21
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-1 847 993,65	513 088,53
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 661 347,82	484 892,31
Rahoituksen rahavirta	-2 681 923,57	-904 237,51
RAHAVAROJEN MUUTOS	-8 509,70	-942 421,89
RAHAVARAT 31.12	8 090 681,32	8 099 191,02
RAHAVARAT 1.1.	8 099 191,02	9 041 612,91
RAHAVAROJEN MUUTOS	-8 509,70	-942 421,89

5.4 Tase 1.1.2023 – 31.12.2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	458 188,55	153 240,04
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	788 119,00	812 061,88
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 246 307,55	965 301,92
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	4 856 107,85	4 565 325,20
RAKENNUKSET	8 481 255,67	5 495 099,54
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 514 982,51	6 142 945,65
KONEET JA KALUSTO	329 622,50	310 824,82
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	30 642,20	30 642,20
ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK.	1 048 889,14	3 988 752,89
AINEELLISET HYÖDYKKEET	21 261 499,87	20 533 590,30
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	2 258 801,97	3 504 847,72
MUUT LAINASAAMISET	1 022 137,72	1 063 892,28
MUUT SAAMISET	16 160,00	16 160,00
SIJOITUKSET	3 297 099,69	4 584 900,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 804 907,11	26 083 792,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16 433,81	16 433,81
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16 433,81	16 433,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET	28 215,91	25 813,09
VAIHTO-OMAISUUS	28 215,91	25 813,09
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	234 342,32	504 376,49
MUUT SAAMISET	243 227,68	328 002,74
SIIRTOSAAMISET	534 463,22	358 440,32
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 012 033,22	1 190 819,55
SAAMISET	1 012 033,22	1 190 819,55
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	91 574,12	7 271,72
MUUT ARVOPAPERIT	7 320 112,52	7 014 929,84
RAHOITUSARVOPAPERIT	7 411 686,64	7 022 201,56
RAHAT JA PANKKISAAMISET	678 994,68	1 076 989,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 130 930,45	9 315 823,66
V A S T A A V A A	34 952 271,37	35 416 049,69

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	5 740 533,01	6 362 146,59
EDELL. TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 254 924,86	13 389 347,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	135 333,88	1 327 908,12
OMA PÄÄOMA	21 130 791,75	21 079 401,76
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKS		
POISTOERO	1 462 500,00	
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000 000,00	1 500 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKS	4 462 500,00	1 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	60 172,00	60 172,00
PAKOLLISET VARAUKSET	60 172,00	60 172,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAH. PÄÄOMAT	129 451,85	128 793,81
MUUT TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	5 213,08	4 372,79
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	134 664,93	133 166,60
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
SAADUT ENNAKOT		587 397,25
MUUT VELAT (LIITT.MAKSUT JA MUUT	152 880,47	153 746,20
PITKÄAIKAINEN	152 880,47	741 143,45
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAH.-JA VAK.LAITOKSILTA	6 900 000,00	8 500 000,00
SAADUT ENNAKOT	104 195,24	243 754,04
OSTOVELAT	762 392,23	1 803 076,05
MUUT VELAT	241 560,51	181 050,75
SIIRTOVELAT	1 003 114,24	1 174 285,04
LYHYTAIKAINEN	9 011 262,22	11 902 165,88
VIERAS PÄÄOMA	9 164 142,69	12 643 309,33
VASTATTAVAA	34 952 271,37	35 416 049,69

5.5 Konsernilaskelmat 1.1.2023-31.12.2023

5.5.1 Konsernituloslaskelma

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT	4 628 000	22 955 714
TOIMINTAKULUT	-16 700 440	-46 561 437
OSUUS OSAKK.YHT.VOITOSTA/T.	-16 132	-41 104
TOIMINTAKATE	-12 088 572	-23 646 827
VEROTULOT	11 270 650	16 051 906
VALTIONOSUUDET	5 762 457	12 644 772
KORKOTUOTOT	16 037	12 778
MUUT RAHOITUSTUOTOT	384 314	205 228
KORKOKULUT	-630 628	-191 208
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 936	-848 891
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-250 213	-822 093
VUOSIKATE	4 694 322	4 227 758
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-1 945 807	-2 558 922
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT		
ARVONALENTUMISET	-638 358	-676 900
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 584 165	-3 235 822
SATUNNAISET ERÄT	31 151	
TILIKAUDEN TULOS	2 141 308	991 936
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	1 701	-5 520
TILIKAUDEN VEROT	0	-1 931
LASKENNALLISET VEROT	0	2 993
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-74	2 863
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	2 142 935	990 341

5.5.2 Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 710 455	4 227 758
Tilikauden verot		-1 931
Satunnaiset erät	31 151	
Tulorahoituksen korjauserät	717 434	20 839
Pakolliset varaukset		60 172
<i>Toiminnan rahavirta</i>	5 459 040	4 306 838
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 828 569	-7 036 894
Rahoitusosuudet investointimenoihin	476 523	1 257 955
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	823 777	90 662
<i>Investointien rahavirta</i>	-1 528 269	-5 688 277
Toiminnan ja inv. rahavirta	3 930 771	-1 381 439
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-44 656	-397
Antolainasaamisten vähennykset	7 171	1 719
Antolainauksen muutokset	-37 485	1 322
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 318 922
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-628 539	-205 190
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 021 472	-1 584 898
Lainakannan muutokset	-2 650 011	-471 166
Oman pääoman muutokset	551 815	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja po muutokset		-23 630
Vaihto-omaisuuden muutos	1 577	41 911
Saamisten muutos	-22 756	-242 982
Korottomien velkojen muutos	1 402 435	586 748
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 967 141	362 047
Rahoituksen rahavirta	-1 585 885	-107 797
Rahavarojen muutos	209 205	-1 489 235
Rahavarojen muutos *)	9 507 851	9 728 576
Rahavarat 31.12.	9 298 646	11 217 811
Rahavarat 1.1.	209 205	-1 489 235

5.5.3 **Konsernitase**

<u>VASTAAVA</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 625 393	44 462 511
Aineettomat hyödykkeet	761 173	708 937
Aineettomat oikeudet	675 167	476 395
Muut pitkävaikutteiset menot	86 006	133 714
Ennakkomaksut		98 828
Aineelliset hyödykkeet	34 310 984	42 078 565
Maa- ja vesialueet	4 905 654	4 791 824
Rakennukset	12 348 063	12 527 837
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 484 069	15 690 158
Koneet ja kalusto	493 295	848 930
Muut aineelliset hyödykkeet	30 642	34 979
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 049 261	8 184 837
Sijoitukset	1 134 193	1 287 636
Osakkuusyhtiöosuudet	95 234	176 319
Muut osakkeet ja osuudet	1 038 959	1 111 317
Muut lainasaamiset	0	0
Lainasaamiset	409 970	374 670
Muut saamiset	9 073	12 703
Muut saamiset	9 073	12 703
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	232 789	173 723
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 110 511	13 630 252
Vaihto-omaisuus	214 316	309 209
Saamiset	1 388 344	3 592 468
Pitkäaikaiset saamiset	174 355	174 581
Lyhytaikaiset saamiset	1 213 989	3 417 887
Rahoitusomaisuusarvopaperit	7 463 087	7 146 112
Rahat ja pankkisaamiset	2 044 764	2 582 463
VASTAAVAA	47 968 693	58 266 486
<u>VASTATTAVAA</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
OMA PÄÄOMA	27 613 609	24 993 062
Peruspääoma/Osakepääoma	5 742 669	6 362 147
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo		1 312
Osuus ky:n oman po:n lisäyksestä	0	0
SVOP-rahasto	14 926	0
Arvonkorotusrahasto	46 810	46 810
Muut omat rahastot	51 723	134 150
Edell. tilikausien yli-/alijäämä *)	19 614 546	17 458 274
Tilikauden yli-/alijäämä	2 142 935	990 369
VÄHEMMISTÖOSUUS	17 122	36 093
VARAUKSET	60 172	282 257
Pakolliset varaukset	60 172	282 257
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	352 505	291 960

VIERAS PÄÄOMA	19 925 285	32 663 114
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 370 016	7 933 623
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 321 402	3 920 984
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	11 725 406	13 251 026
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 508 461	6 850 774
VASTATTAVAA	47 968 693	58 266 486

6 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.1.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

6.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden taseen jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua. Luonteeltaan sijoitusluonteiset osakkeet ja sijoitusrahasto-osuudet, yhteensä 5 229 855 euroa, on siirretty vertailutaseessa vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereissa sijoituksista rahamarkkinainstrumentteihin ja joukkovelkakirjalainasaamisista muihin arvopapereihin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräykset siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023.

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä erityishuoltopiirit siirtyivät varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille, muut vapaaehtoiset kuntayhtymät eivät organisaationa siirtyneet osaksi hyvinvointialuetta, vaikka koko toiminta siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldon muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Pyhäjoen kunnassa alkusaldon muutoksina tilinavaukseen kirjattiin:

peruspääoman lisäykseksi:

- siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelat	31 173 €
- Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän kuntayhtymäosuuden muutos	496 782 €

peruspääoman vähennykseksi:

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymäosuudet	1 149 569 €

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Tilikauden tilinpäätöksessä on oikaistu tontinvuokrasopimuksista perityt varaus- ja vuokratuotot, jotka aikaisemman tulkinnan mukaan on kirjattu

kunnan taseeseen ennakkomaksuvelkoihin. Tonttien varaus- ja vuokratuottojen kirjanpitokäsittely on perustunut vuokrasopimusten kohtaan, jonka mukaan myyntihinnasta hyvitetään siihen mennessä vuokraajan maksamat vuokranmaksut.

Kirjanpitolain 2:3 §:n mukaisesti tulon kirjaamisperusteena on suoritteen luovuttaminen. Tämän mukaisesti ko. tonttivuokrat tulisi kirjata vuosittain kunnan tuloslaskelmaan vuokratuloksi, kun tulon kirjaamisperusteena oleva suorite on luovutettu (vuokraoikeus).

Korjauksena vuonna 2023 laskutetut vuokrat yhteensä 54.181 euroa on oikaistu ennakkomaksuvelkojen tililtä tuloslaskelmaan vuokratuloksi ja vuosina 2012-2022 laskutetut vuokrat yhteensä 537.669,69 euroa on siirretty edellisten tilikausien yli/ylijäämätilille.

6.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.3.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt lukuun ottamatta Kielsaari Kiinteistö Oy:tä, koska sen yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Konsernitilinpäätöksessä on eliminoitu Kiinteistö Oy Hourunkosken ja Pyhäjokisuun Vesi Oy:n (kunnan osuuden suhteessa) maksamat kiinteistöverot.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Hourunkosken poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Pyhäjoen Jäähalli Oy ja Kiinteistö Oy Green Energy Tower on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Pyhäjoen Jäähalli Oy:n tiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 30.6.2023 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

7 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

7.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

(ulkoiset)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	877 144	690 958	786 175	716 341
Sosiaali- ja terveystoimet		17 887 051		
Opetus- ja kulttuuritoimet	552 390	861 007	424 060	732 486
Yhdyskuntapalvelut	3 198 466	3 516 698	1 236 626	1 726 745
Muut palvelut				
Toimintatuotot yhteensä	4 628 000	22 955 714	2 446 861	3 175 572

7.2 Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	4 756 181	11 874 575
Osuus yhteisöveron tuotosta	579 778	874 614
Kiinteistövero	5 947 166	3 317 076
Verotulot yhteensä	11 283 125	16 066 265

7.3 Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalv. valtionosuus	4 001 134	9 567 344
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	659 657	1 813 127
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		300 000
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain muk. valtioosuudet	341 501	418 116
Verotulomenetysten korvaus	563 299	1 815 074
Valtionosuudet ja verotulomen. korvaukset yhteensä	4 905 934	11 800 534

7.4 Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	199 674	12 752 486
Muiden palvelujen ostot	3 560 966	3 154 725
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	3 760 641	15 907 211

7.5 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 22.5.2019 suunnitelmapoistojen perusteet sovellettavaksi tilivuodesta 2019 eteenpäin. Valtuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta kunnanhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Valtuuston ohjeelliset poistoajat:

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta
Liikearvo	2 - 5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta*
Osallistuminen toisen yhteisön	
– tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*
– ratahankkeisiin	30 – 40 vuotta*
– väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajkoja*)	
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 - 10 vuotta*
Muut	2 - 10 vuotta*

*Jollei vaikutusaikaa voi luotettavalla tavalla arvioida, on hankintameno poistettava enintään kymmenessä vuodessa.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoajkaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta
Taloussrakennukset	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 – 70 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alalakeskukset	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta
Atk-laitteet	3 - 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Perusparannusten käsittely	Perusparannusmeno lisätään poistamattomaan hankintamenuun, jollei erilliseen hyödykkeen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä.
Poistomenetelmä	Tasapoisto
Poistosuunnitelman perusteet	Poistoaikana käytetään ohjeellisten poistoaikojen lyhimpiä poistoaikoja.
Poistoajan soveltaminen	Kunnanhallitus päättää teknis-taloudellisin perustein hyödykekohtaisesti edellä mainittua pidemmistä poistajoista em. ohjeellisten arvojen puitteissa.
	Kunnanhallitus päättää asiasta hyödykkeen valmistuttua.
Muu päätösvalta	Muilta osin päätösvaltaa käyttää kunnanhallitus kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen ja poistosuunnitelman perusteiden puitteissa.

7.6 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.		239 273		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		17 188		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.		222 085		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	60 172	0	60 172	
Lisäykset tilikaudella		60 172		60 172
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	60 172	60 172	60 172	60 172

7.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Kunta	
	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	39 680	6 589
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot		
Luovutusvoitot yhteensä	39 680	6 589
Luovutustappiot yhteensä	0	0

7.8 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	22 977	15 448
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
<i>Yhteensä</i>	<i>22 977</i>	<i>15 448</i>

7.9 Korkosaamiset pääomalainoista

	2023	2022
Kiinteistö Oy Hourunkoski		
Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	412	168
Pyhäjokisuun Vesi Oy		
<i>Korkosaamiset pääomalainoista</i>	<i>412</i>	<i>168</i>

8 Tasetta koskevat liitetiedot

8.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotuksen periaatteet ja arvonnäätymenettelmät

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Rakennukset (tehty ennen 1.1.1998) Arvo 1.1.	46 810	46 810		
Arvonkorotukset Arvonkorotusten purku Arvo 31.12.	46 810	46 810	0	0
Arvonkorotukset yht. 31.12	46 810	46 810	0	0

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

(1.000 €)	Aineett. hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yht.	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskenkäiset työt	Yht.	
Poistam. hankintam 1.1.	153	812	965	4 565	5 495	6 143	311	31	3980	20 525	21 490
Lisäykset tilikauden aikana	103		103	292	538	825	102		880	2 637	2 740
Rahoitusos. tilikaudella	-86		-86		-150	-154			-86	-390	-476
Vähennykset tilik. aikana			0	-1						-1	-1
Siirrot erien välillä	327		327		3 040	358			-3726	-328	-1
Tilikauden poisto	-39	-24	-63		-442	-657	-83			-1 182	-1 245
Arvonlenn. ja niiden pal.			0							0	0
Poistam.hank.me 31.12.	458	788	1 246	4 856	8 481	6 515	330	31	1 048	21 261	22 507
Arvonkorotukset										0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.										0	0

Osakkeet ja osuudet

	Kunta-yhtymäosuudet	Tytär-yhteisö-osakkeet ja -osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	744	514	1 097	2 355
Lisäykset			45	45
Rahoitusosuudet				0
Vähennykset				0
Siirrot erien välillä		32	-32	0
Hankintameno 31.12.	744	514	1 110	2 400
Arvonlennukset ja niiden palautukset*			-142	
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	602	514	1 110	1 723

*avaavaan taseeseen kirjattu RAS:n OPO:n muutos (496.782,39 €) kirjattu tilinpäätöksessä arvonalennukseksi. Taulukossa RAS:n alkuperäisen kuntayhtymäosuuden alaskirjaus.
Arvonalentumiset kirjanpidossa yhteensä -638.358 € (141.575 € + 496.782 €)

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

Pyhäjoen kunnan osuus Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä:

- 31.12.2022	390 116 €
- muutos avaavassa taseessa 1.1.2023	496 782 €
- arvonalentumiskirjaus	-638 358 €
- 31.12.2023	248 542 €

Pyhäjoen kunnan osuudeksi Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä jää se jako-osuus, joka maksetaan kunnalle kuntayhtymän purkautuessa loppuselvityskertomuksen 1.1.2023 – 30.11.2023 mukaisesti, jako-osuudet muodostuvat tasearvojen perusteella.

Konserniyhteisöt	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus (1.000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
<u>Tytäryhteisöt</u>						
Pyhäjoki Data Oy	Pyhäjoki	63,00	63,00	24	10	0
Pyhäjokisuun Vesi Oy	Pyhäjoki	100,00	100,00	1 731	5 691	-124
Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	Pyhäjoki	100,00	100,00	118	399	23
Kiinteistö Oy Hourunkoski	Pyhäjoki	100,00	100,00	28	3 932	-5
Pyhäjoen Kuitu Oy	Pyhäjoki		100,00	78	1 711	5
Hanhikiven Sähkönmyynti Oy	Pyhäjoki	61,81	61,81	5	10	0
<u>Kuntayhtymät</u>						
Raahen seudun ter.huoll ky	Raahen	9,01	9,01	286	6	-776
Koulutusky Brahen konserni	Raahen	7,10	7,10	953	208	4
P-P:n Liitto	Oulu	0,92	0,92	17	9	0
<u>Osakkuusyhteisöt</u>						
Pyhäjoen Jäähalli Oy	Pyhäjoki	48,00	48,00	115	32	9
Kiinteistö Oy Energy Tower	Kalajoki		33,33	-19	404	-25
Kielosaari Kiinteistö Oy	Pyhäjoki		24,70			

Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		95 545		108 602
Lainasaamiset	988 752		1 028 753	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	988 752	95 545	1 028 753	108 602
Saamiset kuntayhtymiltä, jossa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				19 274
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0		19 274
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	33 385		34 680	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	33 385		34 680	0
Saamiset yhteensä	1 022 137	95 545	1 063 433	127 876

Siirtosaamiset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan avustus työterv.huoll.	35 582	49 032	35 582	49 032
Kuntarahoitus leasing-enn.m	242 461	195 307	242 461	195 307
EU-tuet ja avustukset	165 122		165 122	
Muut tulojäämät	106 997	257 383	91 298	109 633
Lyhytaik. siirtosaam. yhteensä	550 162	501 722	534 463	353 972

8.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	5 245 887	6 362 147	5 243 751	6 362 147
Lisäykset	496 782		496 782	
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	5 742 669	6 362 147	5 740 533	6 362 147
Yhd. ja säätiöiden peruspo.		1 312		
SVOP-rahasto	14 926			
Arvonkorotusrahasto 1.1.	46 810	46 810		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	46 810	46 810		0
Muut omat rahastot 1.1.	50 663	124 030		0
Lisäykset	1 060	17 690		
Vähennykset		-7 570		
Muut omat rahastot 31.12.	51 723	134 150		0
Edellisten tilik. ylijäämä 1.1.	19 614 546	17 458 274	15 254 924	13 389 347
Tilikauden yli-/alijäämä	2 142 935	990 369	135 334	1 327 908
Oma pääoma yhteensä	27 613 609	24 993 062	21 130 791	21 079 402

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2023	2022
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	15 254 924	13 389 347
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	135 334	1 327 908
Kertynyt poistoero 31.12.	1 462 500	
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000 000	1 500 000
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>19 852 758</i>	<i>16 217 255</i>

Pitkäaikainen vieras pääoma

Yli 5 vuoden kuluttua erääntyviä velkoja (osa, joka erääntyy maksettavaksi myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua) ei ole.

Joukkovelkakirjalainat

	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat korko 2,35 – 4,12 % erääntyvät	6 900 000	8 500 000
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>6 900 000</i>	<i>8 500 000</i>

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu		222 085	-	-
Pelastuslaitoksen varallaolokorv.	60 172	60 172	60 172	60 172
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>60 172</i>	<i>239 273</i>	<i>60 172</i>	<i>60 172</i>

Vieras pääoma

	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		41 187		6 838
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>41 187</i>	<i>0</i>	<i>6 838</i>
Velat kuntayhtymille, jossa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				847 349
Muut velat				
Siirtovelat				88 267
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>935 616</i>
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>41 187</i>	<i>0</i>	<i>942 454</i>

Siirtovelat

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		41 183		
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	662 624	1 808 551	610 699	624 948
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	158 262	321 839	157 457	183 106
Korkojaksotukset	59 854	53 740	16 141	3 097
Muut menojäämät	340 620	715 762	218 817	363 134
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 221 360	2 899 893	1 003 114	1 174 285
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>1 221 360</i>	<i>2 899 893</i>	<i>1 003 114</i>	<i>1 174 285</i>

9 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

9.1 Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	11 173 169	9 750 592	11 155 975	9 493 879
* siitä seur. tilik. maksettava osuus	695 374	638 916	686 016	549 347
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

9.2 Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	2023	2022
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
- alkuperäinen pääoma	11 360 000	10 304 785
- jäljellä oleva pääoma / saldo	6 964 819	6 097 075

9.3 Muut vastuusitoumukset

	2023	2022
Takaukset muiden puolesta / kunta		
- alkuperäinen pääoma	1 032 050	1 032 050
- jäljellä oleva pääoma	633 156	725 903
Takaukset muiden puolesta /konserni		
- alkuperäinen pääoma	1 032 050	1 055 450
- jäljellä oleva pääoma	633 156	741 234

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022
Osuus takausvastuista 31.12. (1.000 €)	24 813	23 075
Osuus kattamattomista takausvastuista 31.12. €	0	0
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus rahastosta 31.12. €	19 752	13 344

Arvonlisäveron palautusvastuu	2023	2022
	3 234 056	2 373 449

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa.

10 Ympäristöasiat

Ympäristötuotot ja -kulut:

	2023	2022
Viranomaistoiminnan tuotot	26 790	24 840
Viranomaistoiminnan kulut	-83 968	-76 118
<i>Ympäristökulut, netto</i>	-57 178	-51 278

11 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

11.1 Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön määrä osastoittain	31.12.2023	31.12.2022
Hallinto-, elinkeino- ja perusturvaosasto	12	13
Sivistysosasto	109	109
Tekninen osasto	14	43
Yhteensä	135	165

11.2 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	5 621 548	6 267 045
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 149 689	1 370 971
Muut henkilösivukulut	207 446	238 678
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-58 968	-88 428
Henkilöstökulut yhteensä	6 919 714	7 788 265
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-71 182	-91 651
<i>Tuloslaskelman mukaan yhteensä</i>	<i>6 848 532</i>	<i>7 696 614</i>

11.3 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Suomen Keskusta rp	4 733	4 615
Vasemmistoliitto rp	990	959
Perussuomalaiset rp	912	848
Luottamushenkilömaksut yhteensä	6 635	6 422

11.4 Tilintarkastajan palkkiot

BDO Audiator Oy (alv 0 %)	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	10 481	11 303
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	1 306	3 102
Muut palkkiota		
Palkkiot yhteensä	11 787	14 405

11.5 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamilleen tytäryhtiöille rahalainoja, joista 31.12.2023 on avoimena 988 752 euroa. Lainoille ei ole saatu turvaavaa vakuutusta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Lainat tyttärittäin (jäljellä oleva pääoma):

- Kiinteistö Oy Hourunkoski	264 934
- Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	396 819
- Pyhäjokisuun Vesi Oy	<u>327 000</u>
Yhteensä	988 752

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 14 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta edellyttäen, että hän itse irtisanoutuu tehtävästään yhteisellä sopimuksella. Kunnanhallitus on kokouksessaan 3.10.2022 hyväksynyt johtajasopimuksen.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

12 Luettelo käytetyistä kirjanpito kirjoista v. 2023

Tilinpäätöskirja
Tase-erittelyt
Päiväkirja pdf-tiedostona
Pääkirja pdf-tiedostona

Tositenumerosarjat:

Tositelaji	Nimi	Käytetyt tositenumerot		
01	Avaussaldomuutokset	010001	-	010014
09	Käyttöomaisuusviennit	203201	-	230216
10	Kassa-/muistiotositteet	233001	-	233210
111	Laskutus/tekninen	234001	-	234420
114	Laskutus/kiinteistöt	236001	-	236629
120	Palkkatositteet	230001	-	230042
125	Myyntitositteet	230301	-	231658
230	Sähköinen kierrätys	530001	-	535288

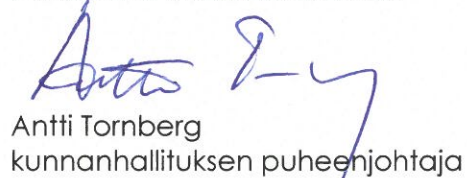
Tilinpäätöksen allekirjoitus

Pyhäjoki 25.3.2024

Matti Soronen
kunnanjohtaja

PYHÄJOEN KUNNANHALLITUS

Antti Tornberg
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Paula Anttila
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Saara Kestilä
kunnanhallituksen jäsen

Saara Mustakallio
kunnanhallituksen jäsen

Raino Peltoniemi
kunnanhallituksen jäsen

Jyrki Takala
kunnanhallituksen jäsen

Mauri Virkkunen
kunnanhallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pyhäjoki ___/___ 2024

KPMG Oy Ab

Matti Keskitalo
KHT, JHT, HT